

Zenta község

Zenta község fejlesztési stratégiája
2014-2020.
(Akciótervvel)

- T E R V E Z E T -

Zenta, 2013. augusztus

Tartalom

A polgármester üzenete	...	4
Előszó	...	5
A fenntartható fejlesztési stratégia kidolgozása	...	7
Rövidítések jegyzéke	...	8
Módszertan	...	9
1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK A KÖZSÉGRŐL	...	11
1.1. Közigazgatási és földrajzi helyzet	...	11
1.2. A község rövid története	...	12
1.3. Általános információk a lakosságról	...	16
1.4. A helyi önkormányzat jellemzői	...	17
1.4.1. A község kommunikációja a környezettel	...	18
1.4.2. Helyi Gazdaságfejlesztési Iroda	...	20
2. MUTATÓK	...	22
3. A MEGLÉVŐ HELYZET ELEMZÉSE	...	24
3.1 Gazdasági fejlődés	...	24
3.1.1. A jelenlegi helyzet leírása	...	24
3.1.1.1. A munka- és a munkaerőpiac elemzése	...	24
3.1.1.2. Ipar	...	25
3.1.1.3. Mezőgazdaság	...	27
3.1.1.3.1. Növénytermesztés	...	28
3.1.1.3.2. Állattenyésztés	...	31
3.1.1.4. A KKV és a vállalkozások fejlődése	...	34
3.1.1.5. Idegenforgalom	...	35
3.1.1.6. Szolgáltatások és kereskedelem	...	37
3.1.1.7. A releváns tervdokumentumok rövid áttekintése	...	37
3.1.2 SWOT elemzés – GAZDASÁGI FEJLŐDÉS	...	38
3.2 Társadalmi fejlődés	...	39
3.2.1. A jelenlegi helyzet leírása	...	39
3.2.1.1. Oktatás	...	39
3.2.1.2. Egészségügyi védelem	...	42
3.2.1.3. Szociális védelem	...	44
3.2.1.4. Művelődés és művészet	...	44
3.2.1.5. Sport és rekreáció	...	44
3.2.1.6. Média és tájékoztatás	...	45

3.2.1.7. Nem kormányzati szervezetek	...	46
3.2.1.8. A releváns tervdokumentumok rövid áttekintése	...	46
3.2.2 SWOT elemzés – TÁRSADALMI FEJLŐDÉS	...	48
3.3 Környezet és infrastruktúra	...	49
3.3.1. A jelenlegi helyzet leírása	...	49
3.3.1.1. Éghajlat és domborzat	...	49
3.3.1.2. Víz-erőforrások	...	51
3.3.1.3. Levegő	...	51
3.3.1.4. Növényvilág	...	52
3.3.1.5. Állatvilág	...	52
3.3.1.6. Infrastruktúra	...	53
3.3.1.6.1. Úthálózat	...	53
3.3.1.6.2. Elektronikus távközlési infrastruktúra	...	57
3.3.1.6.3. Villamosítás	...	57
3.3.1.6.4. Távfűtés és gázosítás	...	58
3.3.1.6.5. Vízellátás	...	59
3.3.1.6.6. Szennyvíz és szennyvízcsatorna-hálózat	...	59
3.3.1.6.7. Szemétkezelés	...	62
3.3.1.6.8. Újrahasznosítás	...	65
3.3.1.7. A releváns tervdokumentumok rövid áttekintése	...	66
3.3.2 SWOT elemzés – KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS INFRASTRUKTÚRA	...	68
4. INTEGRÁLT ELEMZÉS	...	69
4.1 A siker kulcsfontosságú tényezői	...	73
5. A STRATÉGIA MEGHATÁROZÁSA	...	75
5.1 A vízió meghatározása	...	75
5.2 A prioritások, stratégiai célok és fejlesztési programok meghatározása	...	76
6. AKCIÓTERV	...	78
7. A STRATÉGIA IMPLEMENTÁLÁSA	...	103
8. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS	...	105
FÜGGELÉKEK	...	107
• Indikátorok		
• Végzés a KFST kidolgozásáról		
• <i>Project fishe</i> a TOP 10 projektumra		
• A helyi közösség / község profilja		

A polgármester üzenete

Zenta gazdag múltú város. Zenta történelme mindenképpen büszkeséggel tölt el minket, de ugyanakkor kötelez is, hogy felelősséggel cselekedjünk, még szebb várost hátrahagyva a jövő nemzedékeknek.

Az új idő új kihívásokat hoz. Ma, a 21. században, a körülményekkel összhangban meg kell fogalmaznunk a fejlesztési víziókat. Víziónk: Zenta a Tisza mente vezetője.

A fejlesztési stratégia be kell, hogy mutassa e vízió megvalósításának módját. Zentát gazdaságilag fejlett, demokratikus és társadalmilag felelős városként szeretnénk építeni.

A fejlett gazdaság, mezőgazdaság és infrastruktúra, új munkahelyek, a szociálisan veszélyeztetett csoportokról való gondoskodás, gazdag kulturális élet, minőségi oktatás, megfelelő egészségügyi védelem, fejlett sport- és rekreációs tevékenységek, összehangolt városfejlesztés, közbiztonság – ezek a megvalósítandó célok, amennyiben szeretnénk, hogy víziónk életre keljen.

Zenta községet nem csak a város, hanem 4 falu is képezi. Mindannyiunk kötelessége, hogy a falvakban az életet, amennyire csak lehetséges, a városi élethez tegyük hasonlóvá.

Az idő, amelyben élünk, az átmenet, a világgazdasági problémák, de ezekkel párhuzamosan számos alap megnyitása is, amelyek minőségi fejlesztési projektumokat pénzelnek, felvetik a lokális közösségek rövid és hosszú távú fejlődése megtervezésének szükségességét.

Az eszközök, melyekkel a helyi hatalmak rendelkeznek nem elegendők az igények kielégítésére és a lakosság életminőségének előmozdítására.

A megfelelő helyi stratégiai dokumentumok hiánya ellehetetleníti, hogy a községek a lakosság minőségi szolgálatává vagy jó üzleti partnerré váljanak. Zenta község ezért hozzálát a 2014-2020-as időszakra vonatkozó stratégiai fejlesztési terv kidolgozása projektumához, a lokális közösség jövőbeni fejlődése irányvonalainak megteremtése és a helyi lakosság életminőségének javítása céljából.

A stratégiai fejlesztési terv meghatározza valamennyi ágazat alapvető mozgási irányát, a kiegyensúlyozott fejlődés és a rendelkezésre álló forrásokkal való fenntartható gazdálkodás céljából. Az efféle tervszerű megközelítés lehetővé teszi a lakosok szükségleteiről való minőségesebb gondoskodást, számos alap eszközeihez való hozzáférést, partnerségek létrehozását, tapasztalatcserét és a helyi források maximális kihasználását. Zenta község stratégiai fejlesztési terve nagyszámú, különböző tevékenységi területről származó, különböző profilú résztvevő (helyi döntéshozók, a helyi hatalmak szakértői, a civil szektor, gazdasági alanyok, intézmények, egyesületek, lakosok stb.) összehangolásával jön létre, a problémák, szükségletek és projektötletek minél szélesebb körű meghatározása, valamint a szorosabb együttműködés létrehozása érdekében. A későbbiekben, az így meghatározott terv az ágazati akciótervek kidolgozásának alapját képezi, továbbá ötletforrást a számos hazai és nemzetközi alapnál történő pályázásnál.

Ezen stratégiai terv a 2015-ös évtől a program szerinti költségvetés alapját képezi.

Arra kérem önöket, hogy ötleteikkel és javaslataikkal vegyenek részt egy jobb életkörnyezet megteremtésében.

Kelt Zentán, 2013. szeptember...

Ceglédi Rudolf, polgármester.

Előszó

Zenta község jelentős lépéseket tesz saját fejlődésének tervezésében, a meglévő törvényi keretekkel, valamint a korszerű európai és globális trendekkel összhangban. Manapság minden országban lényeges elem a helyi kapacitások erősítése, valamint a tudat fejlesztése a fenntartható lokális fejlődés céljából.

A modern világ az elmúlt évtizedekben egyre többet foglalkozik a fenntartható fejlődés problémáival, melyek már nem konkrét országok problémái, hanem ezzel ellenkezőleg, főként az egyre növekvő kölcsönös függőségük miatt, a fenntarthatóság kérdésének nemzetek feletti jellege van. Ezzel összhangban számos dokumentum került elfogadásra és aláírásra, amelyek szélesebb körű célokat tűznek egyes országok elé. A Római klub 20. század 70-es éveiből származó jelentéséből kiindulva, az 1992-es Riói Nyilatkozaton és az Agenda 21¹ programon keresztül a világ döntött, és fejlesztési céljait az Egyesült Nemzetek Millenniumi Fejlesztési Céljaiban határozta meg, 2002-ben.

Az Európai Unió az elmúlt 20 évben számos megállapodás, egyezmény és stratégia elfogadásának és aláírásának útját járta be, és ma elérte az Európa 2020 nevű dokumentumban meghatározott fenntartható fejlődési stratégiáját, melyben a tagállamok és a tagjelöltek elé az EU gazdaságának tudáson alapuló fejlődését (a környezet megőrzése mellett), magas szintű foglalkoztatottságot, termelékenységét és társadalmi kohéziót tűz ki célként.

Saját nemzeti fenntartható fejlődési stratégiáját számos ország összehangolta az említett nemzetek feletti stratégiákkal és célokkal. A Szerb Köztársaság nemzeti stratégiai dokumentuma ezen a területen a Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Stratégia², mely a fenntartható fejlődést célorientált, hosszú távú, folyamatos, átfogó és szinergikus folyamatként definiálja, amely az élet minden területére (gazdasági, társadalmi, környezeti és intézményi) hatással van. A Stratégia olyan modell kidolgozását hangsúlyozza, amely kvalitatív módon kielégíti a polgárok társadalmi-gazdasági igényeit és érdekeit, ezzel egy időben pedig megszünteti vagy jelentősen csökkenti azon hatásokat, amelyek veszélyeztetik vagy károsítják az egészséges környezetet és a természeti erőforrásokat.

A stratégiai tervezési folyamattal összhangban Vajdaság Autonóm Tartomány is (különösen a 21. századba történő belépést követően) megkezdte stratégiai céljainak meghatározását, és pedig a legfontosabb stratégiai dokumentumban, Vajdaság Autonóm Tartomány 2004–2007. évi Gazdaságfejlesztési Programjában, illetve Vajdaság Autonóm Tartomány gazdaságának 2006. évi Ex-Post elemzésében. Ezen kívül, meg kell jegyezni, hogy a stratégiai tervezés folyamatát Bánát szintjén is elvégezte, ami a Bánát társadalmi-gazdasági fejlődésének 2005-2007. évi integrált terve című dokumentumot eredményezett. Reális azt feltételezni, hogy az EU-integrációs folyamatban a régiók és szubrégiók szerepe egy adott államban átláthatóbbá, ezzel együtt az új stratégiai dokumentumok kidolgozása pedig igazoltá és megalapozottabbá válik.

---

¹ Az Agenda 21 egyik jelentős csoportosulásokról szóló fejezete a helyi hatalmak szerepéről szóló fejezet. A világ minden részéről különböző szervezetek hangsúlyozták azok szerepét a „fenntarthatóság” helyi szintű konkrét alkalmazásában. Ebből ered az a 28. fejezetben adott javaslat, mely szerint a helyi hatalmaknak konzultálniuk kell a lakossággal a stratégia megtervezése tekintetében a Lokális Agenda 21 megteremtéséért.

² www.odrzivi-razvoj.gov.rs

Végül, Zenta község is több alkalommal részt vett a tervezési folyamatban, beleértve a stratégiai tervezést is. Ezen folyamatok a következő dokumentumokat eredményezték:

1. Zenta község fejlesztési terve 2007-2013.
2. Zenta község sportfejlesztési stratégiája 2012-2016.
3. Zenta község szociális védelemének fejlesztésére vonatkozó stratégiai terv a 2009-2014 időszakra.
4. Zenta község helyi hulladékgyűjtési terve 2010-2020.
5. Zenta község ifjúsági stratégiája 2010-2014.
6. Helyi gyermekjóléti akcióterv (2007-ből).
7. Zenta község területrendezési terve (2008-ből).
8. Zenta község árvízvédelmi terve (2010-ből), és
9. Zenta község rendkívüli helyzetekben való védelmi és mentési terve (2010-ből).

Zenta község 2007-2013. évi fejlesztési terve tervezési időszakának lejártával megteremtődtek egy új és átfogóbb fenntartható fejlesztési stratégia kidolgozásának feltételei, ami pontosítani fogja a stratégiai célokat, azok megvalósításának és értékelésének módját, illetve ami tartalmazni fogja a stratégia megvalósításának akciótervét.

Az előbbieken felsorolt összes dokumentum alapul szolgál **Zenta község 2014-2020. évi fejlesztési stratégiájának kidolgozásához, Akciótervvel** (a folytatásban: Stratégia), amely alapvetően a fenntartható lokális fejlődés stratégiája. A stratégia kidolgozása szisztematikusan lett megközelítve, együttműködve Vajdaság Autonóm Tartomány Kormányával, illetve a Régiók Közötti Együttműködési és Helyi Önkormányzati Titkársággal, mely pénzügyi támogatást nyújtott, valamint a nagybecskereki „BÁNÁT” Regionális Társadalmi és Gazdasági Fejlesztési Központ Kft.-vel, mely műszaki támogatást biztosított a stratégiai tervezés ezen folyamatában.

A stratégia kidolgozásához nélkülözhetetlen további előfeltételek megszerzése érdekében Zenta község Községi Tanácsa meghozta **Zenta község 2014-2020. évi fejlesztési stratégiája és az Akcióterv** kidolgozásának elindításáról szóló végzést (kelt: 2013. január 29-én; szám: 02-22/2013.), amivel megalakult a stratégiát kidolgozó csapat is.

Zenta Község Képviselő-testülete a 2013..... tartott ülésén elfogadta a Stratégiát, amivel az annak hivatalos dokumentumává vált.

A stratégiát kidolgozó csapat

A fenntartható fejlesztési stratégia kidolgozása

Ezen stratégia a Zentai Községi Közigazgatási Hivatal alkalmazottai, továbbá Zenta község területéről a köztisztviselők és a magánszektor képviselői, a nem kormányzati szervezetek, illetve a polgári egyesületek CSAPATMUNKÁJÁNAK eredménye. A stratégiai dokumentum kidolgozásához műszaki támogatást a nagybecskereki „BÁNÁT” Regionális Társadalmi és Gazdasági Fejlesztési Központ Kft. nyújtott.

A. A stratégiát kidolgozó csapat (Zenta község):

1. Matykó Árpád, **projekt koordinátor**
2. Utornik Aleksandra, **a stratégia koordinátora**
3. Tuza Laura, **projekt asszisztens**
4. Répás Erika,
5. Tuza Valéria,
6. Suhajda Izabella,
7. Barta Valéria,
8. Mészáros Károly,
9. Tót Mária Terézia,
10. Kosiczky András,
11. Nagy Zoltán,
12. Varga Viktor,
13. Dragana Radonjić,
14. Rózsa Endre,
15. Kopasz Attila,
16. Tót Eleonóra,
17. Víg Kornélia.

B. Magánszektor és intézmények

1. SEPOK – Zentai Gazdasági Klub,
2. Szociális Védelmi Központ,
3. Stevan Sremac Általános Iskola,
4. Snežana-Hófehérke Óvoda,
5. Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat,
6. Önálló Iparos Egyesület,
7. Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete,
8. Zentai Egészségház,
9. Zenta Község Sportszövetsége,
10. Kommunális Lakásgazdálkodási Köztisztviselő Zenta,
11. Elgas Köztisztviselő,
12. A Helyi Közösségek Zenta községben.

C. Nem kormányzati szervezetek és polgári egyesületek

1. Siketek és Nagyothallók Községi Szervezete Zenta,
2. Zentai Vakok és Gyengénlátók Egyesülete,
3. Vöröskereszt.

Rövidítések jegyzéke

VAT –	Vajdaság Autonóm Tartomány
NF –	Nagyfeszültség
EU –	Európai Unió
MSZ –	Mezőgazdasági Szövetkezet
EPG –	Egyéni parasztgazdaság
KV –	Közvállalat
KLKV –	Kommunális Lakásgazdálkodási Közvállalat
HGFI –	Helyi Gazdaságfejlesztési Iroda
KK –	Kataszteri község
KKV –	Kis- és középvállalatok
HK –	Helyi Közösség
NKSZ –	Nem kormányzati szervezet(ek)
FÉSZ –	Fogyatékossggal élő személyek
ÁI –	Általános Iskola
IEI –	Iskoláskor előtti intézmény
KSI –	Köztársasági Statisztikai Intézet
SZK –	Szerb Köztársaság
RSD –	Dinár
RFK –	Regionális Fejlesztési Központ
MSZ –	Mentőszolgálat
KI –	Középiskola
TÁ –	Transzformátor állomás
Hiv. Köz. –	Hivatalos Közlöny
JSZSZK –	Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság
SZVK –	Szociális Védelmi Központ
VK –	Vöröskereszt

Módszertan

Zenta község 2014-2020. évi fenntartható fejlesztési stratégiája kidolgozásának módszertana az Európai Unió által támogatott Exchange 2 – Az önkormányzatok közös támogatása program módszertanának feldolgozásával jött létre, a stratégiai tervezési folyamat módszertani szabványosítása céljából, a Városok és Községek Állandó Konferenciája és a Szerbiai önkormányzatok szükségleteire, Vajdaság Autonóm Tartomány helyi gazdaságfejlesztési stratégiai terve módszertanának elemeivel.

Zenta község fejlesztési stratégiája (a további szövegben: Stratégia) a fejlődés általános stratégiai terve, amely irányt ad és meghatározza a tevékenységeket Zenta község jövőbeni fenntartható fejlődéséhez. A Stratégia végrehajtásának időkerete 2014-2020, illetve 7 év, az Akcióterv pedig főként a 2017. évig lett kidolgozva, elkerülve így a jövőbeni állapot túl széles extrapolációját, egyidejűleg tiszteletben tartva az időközben kialakult új körülményeket. Ily módon teret hagy a Stratégia lehetséges jövőbeni frissítésére a környezeti változásokkal összhangban, valamint a Stratégia Akciótervének kiegészítésére a tervezési időszak második részében, vagyis a 2020. évig megvalósítandó projektumokkal.

Ez a Stratégia lényegében az élet, a munka és a lokális közösség fenntartható fejlődésére vonatkozik Zenta községben. A fenntarthatóság a természeti erőforrások oly mértékű használatát jelenti, amely lehetővé teszi e természeti erőforrások megújulását, illetve nem rontja azok minőségét a jövő nemzedékei számára.

A Stratégia községi szinten kerül meghatározásra, elfogadásra és megvalósításra. Egyes célok, programok és tevékenységek esetében a Stratégia magában foglalja a meghatározott problémák regionális és/vagy nemzeti megközelítését, azonban az említett célok és tevékenységek alatt a szomszédos önkormányzatok, Vajdaság Autonóm Tartomány, valamint a Szerb Köztársaság kölcsönösen kifejezett érdekei értendők.

A tervezés egész folyamatában a participatív megközelítést alkalmazták, amelyben a helyi résztvevők – de mindenekelőtt Zenta község képviselői, valamint a magán- és a nem kormányzati szektor képviselői – aktívan részt vettek, értékes útmutatást adva ezen stratégiai dokumentumhoz. A végrehajtási eljárás ugyanazt a megközelítést foglalja magában, vagyis az összes érdekelt fél közvetlen bevonását az egész folyamat során.

Ebben a kontextusban, a Stratégia kidolgozási folyamatának kezdetén, a község polgármesterének támogatásával megalakult a koordinációs csapat, amely a Stratégia kidolgozásának folyamatát irányította. A koordinációs csapat a kezdetben partner-gyűlést hívott össze, melyre minden érdekelt felet meghívtak, akik érdekeltek a Stratégia kidolgozásának folyamatában. A partner-gyűlésen előterjesztették a munkacsoportok prioritásait és tagjait.

A munkacsoportok az előre meghatározott prioritások szerint lettek megalakítva:

- 1 MCS: Társadalmi fejlődés
- 2 MCS: Gazdasági fejlődés
- 3 MCS: Környezetvédelem és infrastruktúra

A munkacsoportok leírták és elemezték a jelenlegi helyzetet (SWOT), majd a prioritások keretében meghatározták a víziót és az általános és konkrét célokat. A meghatározott célok alapján akcióterv készült, melynek a kitűzött célok megvalósításához kell vezetnie. A munkacsoportok átlagosan 5 értekezletet tartottak, a munkacsoport tagjainak azonban számos belső találkozója is volt, valamint értekezlete a Stratégia kidolgozási folyamatában és végrehajtásában közvetlenül érdekelt használókkal.

A munkacsoportok munkájának eredményét folyamatosan figyelemmel kísérte és megerősítette a község Stratégiai Fejlesztési Tanácsa, mely azzal a konkrét céllal alakult, hogy figyelemmel kísérje mind a Stratégia kidolgozását, mind pedig annak jövőbeni megvalósítását.

A stratégiai dokumentum az alábbi fejezeteket tartalmazza:

1. Általános információk a községről
2. A meglévő helyzet mutatói
3. A meglévő helyzet elemzése és SWOT elemzés
4. Integrált elemzés
5. A stratégia meghatározása (vízió, prioritások, általános és konkrét célok)
6. Akcióterv
7. A Stratégia végrehajtása
8. Monitoring és értékelés

A Stratégia végrehajtásának szintjét folyamatosan ellenőrizni fogják az éves ellenőrzési ciklusban. A figyelemmel kísérés és értékelés éves ciklusa így lehetővé teszi a vízió, a prioritások, a célok, valamint a tevékenységek folyamatos frissítését, a siker értékelésére pedig szelektált mutatókat fognak használni.

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK A KÖZSÉGRŐL

1.1. Közigazgatási és földrajzi helyzet

Zenta község Bácska északkeleti részén, Vajdaság északi részén terül el és az Észak-bánáti Körzethez tartozik, annak ellenére, hogy Bácskában található. Keletről Csóka községgel határos, ahol a természetes határt a Tisza folyó képezi. Nyugaton a Csík-ér jelenti a határt Topolyával, északon pedig Magyarakanizsa és Szabadka irányában, valamint délen Ada irányában mesterségesen lettek meghúzva a határok.

Zenta községet nyugat felől Szabadka város és Topolya község, észak felől Magyarakanizsa község, kelet felől Csóka község, dél felől pedig Ada község veszi körül.

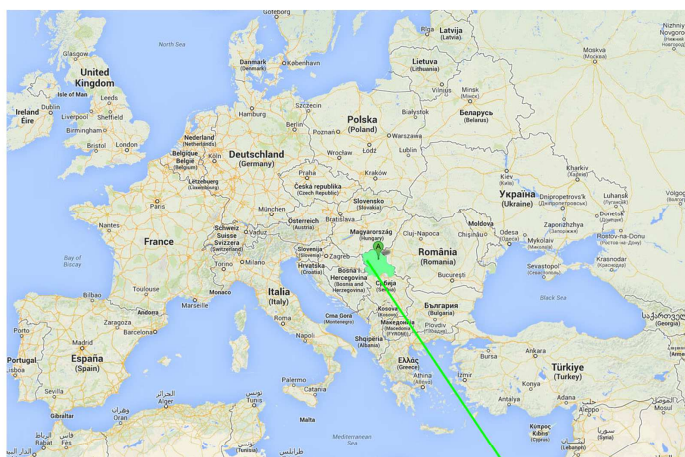
Zenta a Szeged–Zenta–Újvidék és a Topolya–Zenta–Csóka–Nagykikinda regionális utak metszéspontja.

A vasúti közlekedés megszüntetésével a Horgos–Magyarkanizsa–Zenta–Óbecse–Újvidék vonalon és az E75-ös autópálya kiépítésével (amely 38 km távolságra helyezkedik el) Zenta az európai közlekedési folyosókon kívül maradt.

Zenta község egyes jelentősebb központoktól való távolsága a következő:

- Szabadka: 60 km
- Nagykikinda: 39 km
- Újvidék: 85 km
- Belgrád: 167 km

Zentán van vasúti- és autóbusz-pályaudvar, valamint kikötő a Tisza folyón.

1. táblázat: Általános információk Zenta községről

Község	Év	Terület (km ²)	Mezőgazdasági terület (%)	Települések száma	Lakosság	
					összesen	1 km ² - re
Zenta	2002.	293,4	90,6	5	25.568	87
	2011.	293,4	90,6	5	23.898	82

Forrás: KSI

1.2. A község rövid története

Zenta

Zenta területe kedvező földrajzi adottságai révén már ősidők óta lakott rész volt, amit számos régészeti lelet is bizonyít.

Zenta először egy II. Endre magyar király által kiadott ajándéklevélben került említésre. Ekkor már több lakossal rendelkező településként említik, amely, az előzőleg említett levélnek megfelelően, már templommal is rendelkezik. A 12. század végén Zenta körül már több település is volt: Magócs, Zyntharew (Zyntharew – a Tisza jobb partján), Csésztó, Likasegyház, Kalocsa, Tornynos és Karjad Oromparton, amelyeket már 1198-ban említenek.

A Szeged városával a Tisza folyón való vámszedés körül vezetett viszály miatt, amely végül fegyveres konfliktusba torkolt, a 15. század második felében egy megegyezés megkötésére került sor. Ez az 1475-ből származó dokumentum Zentát már városként (*oppidum*) említette. A 15. század végén Zenta városnak már temploma és hetipiaca is volt, 1494-ben, a Ferenc-rendi szerzetesek közadakozásból pedig kolostort építettek. Ebben az időben Zenta már a budai káptalan tulajdonában levő jelentősebb városok közé tartozott.

A budai káptalan felterjesztése alapján II. Jagelló Ulászló, Cseh- és Magyarország királya 1506. február 2-án Zenta városának kiváltságlevelet adományozott, amelyben megadta mindazon kiváltságokat, amelyekkel Szeged városa is rendelkezett. Az ajándéklevél alapján Zenta címeres pecsétet kapott, amelyen a búzakaralász és a kecsge a különösen fejlett mezőgazdaságról és halászatról tanúskodott, a két keresztben fekvő kulcs pedig a budai káptalan templomának névadóját, illetve Zenta város védőszentjét, Szent Pétert jelképezi (ma is ez Zenta város hivatalos címere). E kiváltságlevél fontos állomása volt Zenta történetének, mivel kiadását követően sok mesterember és kereskedő települt le Zenta városban, fellendítve annak gazdasági életét.

A város fejlődésében a Dózsa György féle parasztlázadás jelentős megtorpanást okozott, a mohácsi tragédia pedig végleg megpecsételte a város fejlődésének sorsát. A visszavonuló török hadak 1526 szeptemberének végén a várost lerombolták, lakóit, akiknek nem sikerült elmenekülni, megölték vagy elhurcolták. A másfél évszázados török uralom mélyreható gazdasági és népességi változásokat okozott. A gyakori háborúk miatt Zenta környékén több település is eltűnt.

1697-ben a törökök hadjáratot indítottak, hogy a korábban elvesztett területeket visszaszerezzék. A császári katonaság Savoyai Jenő parancsnoksága alatt Újvidék környékén gyülekezett, majd a

Tisza jobb partján követte az észak felé vonuló török sereget. A törökök szeptember 10-én érkeztek Zentához, majd hajóhidat építettek a Tiszán, amelyen másnap délből megkezdtek az átkelést. Savoyai – kihasználva a török seregnek az átkelés miatt meggyengült harcképességét – támadást indított a hajóhíd ellen, majd alig két óra alatt súlyos vereséget mért a török erőkre. Savoyai Jenő 1697. szeptember 11-i győzelme világtörténelmi jelentőségű volt, ugyanis ezzel a győzelemmel Magyarország majdnem teljes egészében felszabadult. E csata

következménye volt az 1699-ben megkötött karlócai béke, amellyel lezárult a törökök közép-európai térhódítása (csak a Bánság maradt még török kézen).

A karlócai béke megkötését követően a bécsi udvar 1702-ben megszervezte a Tiszai határőrvidéket, a zentai sáncokba pedig szerb határőröket telepítettek.

Az 1750-es évek elején megkezdődött a vidék újbóli betelepítése a Duna-Tisza közéről, illetve az északabbra fekvő megyékből. A letelepülők felépítették otthonaikat és földet műveltek. A kezdeti fejlődést egy időre hátráltatta az 1769-ben a várost majdnem teljesen elpusztító tűzvész, de kamarai segítséggel a település nemsokára újjáépült.

A gazdasági tevékenységek erősödésének következményeként fejlődött az oktatás és az egészségügy is, így 1832-ben olvasókaszinó nyílt, 1833-ban pedig megalapult a kórház, elsőként a megyében.

Az 1848-1849-es szabadságharc után a cári abszolutizmus és provizórium korszaka következett, azonban ebben az időszakban nem történtek mélyreható változások sem a társadalmi, sem pedig a gazdasági életben. Az 1867-es kiegyezés után azonban megindult a gazdasági fejlődés. Középületeket emeltek, iskolákat, óvodákat létesítettek, és 1873-ban felépült az első fahíd is a Tiszán. Az 1880-as években megkezdtek működésüket az első nagyobb üzemek, a nagy kapacitású gőz- és hengermalom, valamint a téglagyár. 1889-ban megépült a Szabadka–Horgos–Zenta–Óbecse, illetve a Szabadka–Orom–Zenta vasútvonal, így a város bekapcsolódott az országos kommunikációs hálózatba és a gazdasági vérkeringésbe is. 1895-ben a városban bevezették a villanyvilágítást és járdákat aszfaltoztak.

A 19. század utolsó évtizedében a városnak volt már algimnáziuma, polgári leányiskolája, elemi és iparos iskolája, mezőgazdasági tanintézete, kórhaza, vasútállomása és postahivatala. 1899-ben városi telefonhálózat létesült. Mindezek mellett Zenta fejlett kereskedelmi hálózattal és

gabonaközponttal, négy pénzintézettel, két nyomdával, két helyi újsággal és különféle művelődési egyesületekkel rendelkezett.

A fejlődés a későbbiekben is tart. 1907-ben megépült a páratlanul szép, vadgesztenyesorral szegélyezett rakpart, majd a tiszai vashíd is. 1909-ben egyedülálló munkástelep épült a városban, azért, hogy enyhítsen a lakosság lakásgondjain. Az 1911 áprilisában kiütött tűzben leégett a Városháza és a Fő téren álló nagytemplom. A város új, monumentális Városházát építtetett, ugyanakkor több jelentős, művészi stílusú épülettel gazdagodott a szűkebb városközpont. 1915 áprilisában, a katonai szállítás szükségleteire a korábban megépített háromszlopos hídra vasúti vágányt fektettek, amely összekötötte Bánát és Bácska vasúti hálózatát, amivel a vonal nemzetközi jellegűvé vált, mivel itt haladt el az Orient Express északi szárnya (bukaresti ágazat).

Az első világháború után Zenta már az új délszláv államhoz tartozott. Az impériumváltás következményeként a gazdasági fejlődés megtorpant, a földreform következtében pedig a város elvesztette korábbi erős gazdaságát, ami visszavetette a gazdasági és társadalmi fejlődést.

A második világháborúban a város számos polgára esett áldozatul az egymást váltó politikai rendszerek megtorlásainak.

A háború utáni újjáépítés éveiben a községet elkerülték a nagy beruházások. A lakosság zöme mezőgazdasági termeléssel foglalkozott, változás pedig csak az 20. század ötvenes éveinek elmúltával jelentkezik. Az 1960-as évek elején lassan kiépült a várostól délre fekvő ipari zóna, ahol több gazdasági és ipari üzem kapott helyet, valamint a kikötő, amit sajnos a zentai csata színhelyére telepítettek.

Felsőhegy

Az 1783-ból származó katonai térképek szerint ezen a területen csak szőlőskertek („Weingarten”) voltak, 1808-ban azonban a szőlőskertek védelmezőjének, Szent Orbánnak a tiszteletére kápolnát emeltek. Zenta növekedésével arányosan a lakosok a falu területét is elkezdték benépesíteni. Az 1857-beli kataszteri térképen már be vannak rajzolva az első házsorok is. A faluban 1870-től volt iskola, 1890-ben pedig megépült a templom, így ebben az

időben társadalmi és gazdasági fejlődés volt érezhető: megalakult a Gazdakör, megszervezték az önkéntes tűzoltóságot, megnyílt a szezonális óvoda, az orvosi rendelő és a posta. Az 1901-es népszámlálás szerint Felsőhegynek 1.632 lakosa volt, a háztartások száma pedig 336. A 20. század elején kezdtek kialakulni a kereskedelmi és ipari kisvállalkozások, a lakosság java része azonban továbbra is mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozott. Áttörés csak 1961-ben, a villanyáram bevezetésével következett be, ami lehetővé tette a mezőgazdasági termelés gépesítését, az öntözéses zöldségtermesztést, továbbá több magángazdaság is megalakult, melyek fejlődése egészen 1980 végéig tart.

Bogaras

A falu neve először bogarasi földterületként (bogarasi második vetés) került említésre, a 19. század második felében. A falu körüli 1902-es ásatások alkalmával nagy mennyiségű neolitikus cserepet és égett agyagrögöket találtak. Még a 20. század első felében is bogarasi tanyavilágként említik és csak a második világháború után kezdődött meg a falu kiépítése. Az 1960-as évek elején több száz bogarasi tanyát lebontottak. Legjelentősebb gazdasági tényező a faluban az 1973-ban megalakult mezőgazdasági birtok volt, amely gépekkel és állatállománnyal is el volt látva. A falu lakossága ma is főleg mezőgazdasággal és növénytermesztéssel foglalkozik.

Tornyos

A falu először 1479-ben kerül említésre. Ezt követően Tornyost az 1520-1522. évi dézsmalajstromokban is említik, majd a török hódoltság idején az adókönyvekben (1580-ban 26, 1590-ben pedig 30 adózó házzal). A falu nem élte meg a török uralom végét, mivel kihalt, illetve lakosok nélkül maradt. A tornyosi tanyavilág a folyamatos bevándorlás és újbóli betelepülés (1751-1755) alkalmával kezd kialakulni. 1783-ban a térképen még csak tornyosi Nagy völgyként említik, 1865-1869-ben azonban a mai falu helyén már egy házsor állt, amely a század vége előtt faluvá alakult. A Fogyasztási Szövetkezet 1898-ban megkezdte működését, 1901-ben pedig templomot építettek. Néhány évvel később megnyílik a posta, 1913-ban pedig első alkalommal megalakult a Gazdakör. A falu lakossága ma is főként mezőgazdasággal foglalkozik.

Kevi

A falut először az 1520-1522. évi tizedlajstromban említik, később azonban nem szerepel a török defterekben. Feltételezhető, hogy a mohácsi csata után itt vonultak a török hadak és teljesen megsemmisítették a helyet, ami miatt az lakosság nélkül maradt. A falu egykor a Csík-ér mentén feküdt. Az 1876-beli kataszteri térképen már be van jelölve egy sor házzal. Ebben az időben a falu *Kavia* néven ismert, 1902-ben pedig hivatalosan a Kevi nevet kapta. 1901-ben megépült a templom, majd ezt követően megnyílt a posta. A Szövetkezetet 1947-ben alapították. 1962-ben a faluban sor került a villanyáram bevezetésére, amivel az fokozatosan városiasodik. A lakosság java része mezőgazdasággal foglalkozik.

1.3. Általános információk a lakosságról

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint Zenta község lakosainak száma 22.961, ami 2.607 lakossal kevesebbet, illetve 10,20%-os csökkenést tesz ki a 2002. évhez viszonyítva. Összehasonlítva az átlaggal a Vajdaság AT (5,67%) és a Szerb Köztársaság (5,04%) szintjén, a visszaesés itt nagyobb.

2. táblázat: Alapadatok a lakosság természetes mozgásáról

Területi egység	A lakosok száma				Természetes szaporodás (2011.)	
	1981.	1991.	2002.	2011.	abszolút	relatív
Zenta község	30.519	26.420	25.568	23.898	-210	-8,8 ‰
Észak-bánáti körzet	-	173.839	165.881	150.265	-1.267	-8,4 ‰
Vajdaság AT	2.034.782	2.032.406	2.031.992	1.931.809	-10.589	-5,4 ‰
Szerb Köztársaság	9.332.000	7.595.636	7.498.001	7.186.862	-37.337	-5,2 ‰

Forrás: KSI, Községek és régiók az SZK-ban 2012.

A község lakosságának teljes számából a magyarok 79%-ot, a szerbek 11%-ot, a romák pedig körülbelül 2,5%-ot tesznek ki, míg a többiek lényegesen kisebb arányban vannak a számuk vagy pedig a határozatlanságuk alapján. Ennek megfelelően a katolikus, illetve kisebb részben az ortodox vallás az uralkodó.

A község multi-etnikai összetétele miatt a tolerancia foka Zentán kifejezettebb, mint némely homogén környezetben. Ezen a területen a különböző nemzetek tagjai már századokkal ezelőtt megtanulták, hogy lehet együtt élni.

A kétnyelvűség jelen van a helyi önkormányzat minden intézményében, az iskolákban és az iskoláskor előtti intézményekben is.

3. táblázat: A község lakosainak átlagéletkora nemek szerint Vajdaság Autonóm Tartományhoz és az SZK-hoz viszonyítva, valamint a 65 év feletti lakosság részvétele

Területi egység	Nem	Év	A 64 év feletti lakosság részvétele	A 64 év feletti lakosság részvétele
		2011.	2009.	2011.
Zenta község	átlag	42,7	16,74	19,07
	F	41,1		
	N	44,3		
Vajdaság AT	átlag	41,8	15,51	16,39
	F	40,2		
	N	43,3		
Szerb Köztársaság	átlag	42,2	16,54	17,40
	F	40,9		
	N	43,6		

Forrás: KSI

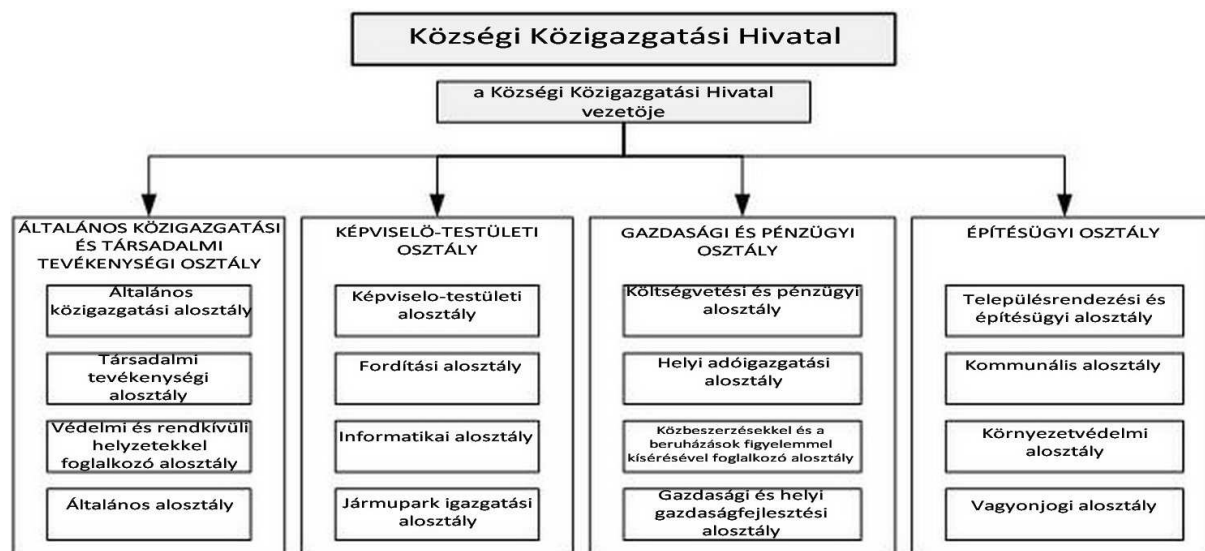

Zenta községben a lakosság átlagéletkora valamennyivel magasabb a köztársasági szinthez (42,2) viszonyítva, azonban jelentősen magasabb Vajdaság Autonóm Tartományhoz (41,8 év) viszonyítva, és 42,7 évet tesz ki. Ezzel összhangban áll az a tény is, mely szerint az öregedési index jelentősen nagyobb a községben – 121,45-öt tesz ki – a Szerb Köztársasághoz (114,32) és különösen Vajdaság Autonóm Tartományhoz (108,62) viszonyítva.

1.4. A helyi önkormányzat jellemzői

A zentai helyi önkormányzat székhelye Zentán, a Fő tér 1. szám alatt található.

A Községi Közigazgatási Hivatal belső szervezetéről és a munkakörök besorolásáról szóló 2012. évi szabályzat a Községi Közigazgatási Hivatalban összesen 89 munkahelyet állapít meg, amelyek a következő séma szerint vannak megszervezve.

1. kép. A Zentai Községi Közigazgatási Hivatal szervezeti felépítése

Munkája folyamán a Községi Közigazgatási Hivatal biztosítja a szerb nyelv és a cirill írásmód, valamint a magyar nyelv és írásmód alkalmazását, a törvénnyel és a község alapszabályával összhangban. A Községi Közigazgatási Hivatal alkalmazottai kötelesek ismerni a szerb és a magyar nyelvet, amennyiben ez meghatározásra került a belső szervezetről és a munkakörök besorolásáról szóló aktussal.

Zenta község **költségvetése** az elmúlt időszakban a következő táblázatban bemutatott módon alakult.

4. táblázat: Zenta község költségvetése a 2006-tól 2012-ig terjedő időszakban

Év	Költségvetés (RSD)	A lakosok száma	Költségvetés (per capita)
2006.	450.987.000,00	24.673	18.278,56
2007.	418.504.000,00	24.457	17.111,83
2008.	482.534.000,00	24.288	19.867,18
2009.	459.440.000,00	24.156	19.019,71
2010.	478.043.684,00	24.060	19.868,81
2011.	594.250.428,00	23.898	24.866,12
2012.	737.192.424,00	23.898	30.847,45

Megjegyzések:

- A költségvetés oszlopban annak lekerekített megvalósított értéke került kimutatásra
- A lakosok száma becsült, kivéve a 2011. évet, amikor megtörtént a népszámlálás

Forrás: Zenta község

A táblázatból egyértelműen kitűnik a megvalósított költségvetés növekvő irányzata, ami a 2006-2012 időszakban, lakosonként számolva mintegy 50%-kal növekedett. Nem kell elfelejteni, hogy időközben a község további funkciókat kapott, melyeket a rendes munkája részeként el kell, hogy végezzen. A tervezett 2013. évi költségvetés a 2012. évi szinten maradt és a költségvetési bevételek erőteljes növekedése nem várható, hacsak a külföldi alapok meg nem nyílnak Szerbia, és ezzel Zenta község előtt is.

1.4.1. A község kommunikációja a környezettel

A környezetével, de mindenekelőtt a polgárokkal és a potenciális befektetőkkel való kommunikációjában Zenta község rendkívül áttekinthető. E célra ki lett dolgozva a hivatalos honlap a www.zenta-senta.co.rs címen. A honlap portál jellegű és nagyon tartalmas. Rajta elérhető a helyi önkormányzat munkájával kapcsolatos minden aktuális információ, események a község területén, a legfontosabb döntések és általános ügyiratok. Külön oszlopokként a következők lettek elkülönítve: Ismerje meg Zentát, Községi önkormányzat, Községi közigazgatás, Gazdaság, Hírek, Dokumentumok, Galéria és E-kormányzat.

A **Dokumentumok** oszlopban a polgárok, a befektetők és más látogatók a helyi önkormányzat által meghozott legfontosabb dokumentumokat és döntéseket találják. A rendelkezésre álló adatok mennyisége miatt kidolgozásra került a helyi dokumentumok és a község egyéb aktusainak külön bázisa a látogatók könnyebb tájékozódása és az információk könnyebb keresése érdekében. A bázis 9 kategóriára van osztva: Alapvető előírások; Helyi pénzügy, költségvetés és vagyon; Helyi gazdaságfejlesztés és infrastruktúra; Területi tervezés, településrendezés és építésügy; Kommunális tevékenységek és lakhatás; Környezetvédelem; Oktatás, művelődés, ifjúság és sport; Egészségügyi, szociális és gyermekvédelem; Egyéb előírások.

A felsoroltak mellett a portál jelenleg 23 bannert is tartalmaz, amelyek a látogatóknak a keresett információkhoz vezető közvetlen hálózati címet biztosítanak, kép formájában, éspedig: Adótartozók listája; 2012. évi mezőgazdasági összeírás; A szennyező források jegyzéke; A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat On-line közvetítése; Call Center; Testvérvárosok és községek; stb.

A **gazdaság** oszlopban 2 szekció van elkülönítve:

- Közbeszerzés, amelyben a jelentkezések benyújtására vonatkozó felhívások és pályázati dokumentációk kerülnek közzétételre, és
- Fektessen be Zentán, amelyben bemutatásra került az üzleti környezet, 10 ok ami miatt érdemes Zentán befektetni, ipari övezetek, Üzleti Inkubátor, könnyítések a befektetők számára, a község greenfield és brownfield ajánlata, valamint a fektessen be Zentán dokumentum.

Az **E-kormányzat** oszlopban a polgárok többek között a call center és a virtuális anyakönyvvezető szolgáltatásait használhatják.

2. kép. Zenta község hivatalos honlapjának kezdőlapja

A honlap két nyelven és három írásmódban érhető el, éspedig: szerb nyelven cirill és latin betűs írásmódban, valamint magyar nyelven.

1.4.2. Helyi Gazdaságfejlesztési Iroda

A helyi gazdaságfejlesztés területén jelentkező növekvő munkamennyiség miatt a község 2008-ban megalakította a Helyi Gazdaságfejlesztési Irodát (a folytatásban: HGFI), mely ma formailag a Zentai Községi Közigazgatási Hivatal gazdasági és pénzügyi osztályához van besorolva.

A HGFI teendői a következők:

- ellátja a stratégiai és egyéni tervek kidolgozásának teendőit a község fejlődése szempontjából jelentős területeken,
- szakmai analíziseket végez, melyek nélkülözhetetlenek a prioritások megállapítása érdekében a község fejlesztése területén,
- a helyzet analitikai nyomon követésével kapcsolatos teendőket lát el a gazdaság területén,
- figyelemmel kíséri az adatokat és véleményt ad a vállalatok magánosításáról a község területén,
- megszervezi a község gazdaságfejlesztési stratégiája megvalósítása figyelemmel kísérésének teendőit és részt vesz a projektumok nyomon követésében és megvalósításában, a helyi gazdaságfejlesztés területén,
- kapcsolatokat létesít és gondoskodik az új befektetőknek a községbe való vonzásáról,
- kapcsolatot létesítés és együttműködést valósít meg a minisztériumokkal és az illetékes tartományi közigazgatási szervekkel, amelyek bizonyos teendőket a községre ruháztak át a gazdaság és a helyi gazdaságfejlesztés területéről,
- követi a gazdaságfejlesztési beruházásokkal kapcsolatos hazai és nemzetközi irányzatokat,
- kidolgozza a nagyberuházásokra és a tőkehalmozásra vonatkozó projektumokat,
- összehangolja a fejlesztési programok megvalósításán dolgozó alanyok-résztvevők munkáját,
- együttműködést valósít meg a Szerb Köztársaság és a Vajdaság AT fejlesztési alapjaival,
- jelentéseket nyújt be a megvalósított intézkedésekről, realizált projektumokról és nyomon követi a projektumok megvalósításának további folyamatát,
- javaslatokat tesz a nemzetközi szervezetekkel és alapokkal való együttműködés összehangolásával és megvalósításával kapcsolatban,
- figyelemmel kíséri az összes projektum végrehajtását, melyek pénzelése jóvá lett hagyva,
- együttműködik a beruházások lefolytatásában, a község éves és középtávú beruházási terveinek kidolgozásában,
- kidolgozza és figyelemmel kíséri a beruházások pénzügyi terjedelmének tervét,
- jelentést nyújt be a község polgármesterének az elvégzett munkálatok végleges elszámolásáról,
- teendőket lát el, melyek a külföldi beruházóknak való információnyújtásra vonatkoznak, főként a külföldi beruházásokra, a szabad kereskedelmi övezetekre, a vámokra, a standardokra, a szubvenciókról szóló információkra és a hazai gazdasági alanyokkal és intézményekkel való kapcsolatokra vonatkozó eljárásokban,

- információkat és segítséget biztosít a beruházóknak a beruházások megvalósítására vonatkozó eljárásokban,
- együttműködik a község beruházások területére vonatkozó általános és egyedi aktusainak kidolgozásában,
- kidolgozza a feladatkörébe tartozó elemzéseket, jelentéseket és egyéb anyagokat,
- országos és nemzetközi szinten figyelemmel kíséri és elemzi a beruházási környezetet,
- elemzi a beruházások lehetőségét és kifizetődőségét egyes ipari szektorokban és szabad övezetekben,
- szakmai segítséget készít elő és nyújt a községi intézmények, szervezetek és egyesületek nagyberuházásaihoz.

2. MUTATÓK

A fenntartható fejlődés meglévő állapotának minél reálisabb bemutatása érdekében szükséges bizonyos mutatók ismerete. A stratégia ezen mutatói mellett az akciótervben bemutatásra kerülnek a mutatók minden egyedi projektumra vonatkozóan, amelyekkel külön-külön mérhető minden projektum megvalósításának sikeressége. Végül minden projekt mutatóinak a jelen stratégiában kiválasztott makrogazdasági mutatók javulásában kellene tükröződnie.

A mutatóknak lényegében kettős szerepük van. Elsősorban egy meghatározott terület, illetve annak részterülete jelenlegi állapotának számbeli leírását képviselik, másodsorban pedig a lokális közösségben elért változások mércéjeként használhatók, és így a monitoring és az értékelési rendszer szükséges részét képezik.

Léteznek azonban bizonyos problémák a mutatókkal kapcsolatban, amelyek mindenekelőtt az egész közösségre való integrálatlan tekintetükre vonatkoznak (a hagyományos mutatók esete), illetve az adatok hozzáférhetetlenségének és azok biztosítása költségeinek problémájára (a fenntartható fejlődés mutatóinak esete).

A fentieket figyelembe véve a stratégiát kidolgozó csapat 27 mutatót határozott meg, melyeknek a fenntartható fejlődés kérdésében be kellene mutatni a jelenlegi állapotot Zenta községben, és amelyekkel mérni fogják a stratégia sikerességét³. Főként hagyományos mutatókról van szó, legfőképpen azok hozzáférhetősége és összehasonlíthatósága miatt mind a köztársaság szintjén, mind pedig alacsonyabb szinteken is (tartományi és körzeti). Meg kell említeni, hogy egyes mutatóknál hiányoznak az adatok, mivel eddig nem kísérték őket figyelemmel (sem köztársasági sem pedig helyi szinten), azonban főként a jövőbeni jelentőségük miatt mégis a mutatók listáján vannak.

Ebben a részben adott a stratégiát kidolgozó csapat által kiválasztott mutatók listája. Ezek a következők:

A gazdasági fejlődés mutatói:

1. Fejlettségi szint
2. Átlagos bruttó jövedelem
3. A foglalkoztatás helyi koefficiense
4. Az összes tevékenység és a foglalkoztatási ráta
5. A munkanélküliség foka
6. Üzleti tér
7. A bejegyzett gazdasági társaságok és vállalkozók száma
8. A gazdasági társaságok és vállalkozók számának mozgása
9. A turisták száma a lakosság számához viszonyítva
10. A község eladósodásának mértéke
11. A község fiskális kapacitása – a forrásjövendelmek megvalósítása (fiskális formában) lakosonként
12. A helyi önkormányzatok fejlődésének ösztönzői

³ Az összes mutató részletes bemutatása adott a külön mellékletben, a jelen dokumentum végén

Életminőségi mutatók

1. Munkabíró kontingens
2. A középiskolát, főiskolát és egyetemet végzett lakosok aránya
3. Az utak hossza km-ben km²-ként
4. A lakosok száma egy társadalmi, kulturális, rekreációs objektumra vonatkoztatva
5. Az egy orvosra eső lakosok száma
6. A szociális védelmet igénybe vevők részvétele az összlakosságban

Az élettér és az infrastruktúra mutatói

1. A felszíni vizek minősége
2. A biztonságos ivóvízzel rendelkező háztartások
3. A szennyvízcsatorna-hálózatra rácsatlakozott háztartások
4. A napok száma rossz minőségű levegővel
5. Elhagyott és szennyezett földterületek
6. Városi hulladék a tárolás fajtái szerint
7. Újrahasznosított hulladék fajták szerint
8. Az összesített üzemanyagokénti energiafogyasztás
9. A gázvezetékre való rácsatlakozások százaléka

3. A MEGLÉVŐ HELYZET ELEMZÉSE

3.1. Gazdasági fejlődés

3.1.1. A jelenlegi helyzet leírása

A régiók és helyi önkormányzati egységek fejlettségi szintjének 2012. évi egységes listája megállapításáról szóló rendelet szerint Zenta község az **első csoportba** tartozik, amely csoportot 23 helyi önkormányzati egység képezi, melyek fejlettségi szintje a köztársasági szint felett van.

3.1.1.1. A munka- és a munkaerőpiac elemzése

A munka- és a munkaerőpiac a következő táblázatokban kerül bemutatásra. Zenta község az elmúlt évben a munkanélküliek számának növekedését jegyzi, legfőképpen a szakképzetlen és a szakképzett munkanélküliek kategóriájában.

5. táblázat: Az alkalmazottak és a munkanélküliek számának aránya, valamint a nettó átlagkereset a községben, a 2010-2013-as időszakban

	2010	2011	2012	2013
Alkalmazottak száma	5.429	5.178	5.393	5.393
Munkanélküliek száma	2.189	2.470	2.300	2.533
Nettó átlagkereset (RSD)	34.967	38.898	43.070	42.939

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség

6. táblázat: A község munkanélküli lakosságának képesítési szerkezete

	2010	2011	2012	2013
Szakképzetlen	1.122	1.209	1.134	1.239
Általános iskolai végzettség	94	88	74	81
Szakképzett	462	551	517	592
Középiszkolai végzettség	387	488	448	499
Magasszakképzett	7	12	12	15
Főiskolai végzettség	51	42	34	33
Egyetemi végzettség	66	80	81	74
Összesen:	2.189	2.470	2.300	2.533

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség

3.1.1.2. Ipar

Mivel Zenta mezőgazdasági területen fekszik, ezeken a területeken mindig is a mezőgazdasági termékek **feldolgozóipara** uralkodott. A múltban tettek próbálkozásokat a fa- és fémipar bevezetésére és megerősítésére, de ezek hosszabb időre sajnos nem maradtak fenn.

Zenta területén jelentős feldolgozóipari kapacitások vannak (TE-TO Cukorgyár, Alltech, JTI, Žitopromet-malom). A feldolgozóipar jelentős mértékben kihat a növénytermesztés szerkezetére a községben (cukorrépa, dohány, gabona).

Zenta község feldolgozóipara teljes egészében magánosítva lett. Zenta községben a 7 magánosított, mezőgazdasági eredetű nyersanyagot feldolgozó gyárban a magánosítás effektusai félig sikeresek.

Négy magánosított vállalat (a Te-To Cukorgyár, a Žitopromet Malomipari Vállalat, a Dohánygyár és az Alltech-Fermin Élesztőgyár) folytatta a termelést és befektetett (vagy be fog fektetni) a fejlesztésbe, és róluk elmondható, hogy a viszonylag sikeres magánosítás példái.

A többi három magánosított vállalatot időközben bezárták.

Zenta községben a gazdasági alanyok számának mozgása a folytatásban adott következő két táblázaton keresztül mutatható be.

7. táblázat: A gazdasági társaságok száma a községben

	2010	2011	2012	2013
Aktív	329	311	294	300
Újonnan alapított	34	20	13	9
Törölt/Megszüntetett	38	35	29	4

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség

8. táblázat: A vállalkozók száma a községben

	2010	2011	2012	2013
Aktív	505	511	497	496
Újonnan alapított	94	89	80	22
Törölt/Megszüntetett	87	83	95	22

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség

Sokkal jelentősebb adatokat kaphatunk a gazdaság állapotáról, ha annak pénzügyi mutatóit vesszük figyelembe. Ez a folytatásban adott következő két táblázat segítségével kerül bemutatásra,

azzal a megjegyzéssel, hogy ezen statisztikákkal nincs minden aktív gazdasági társaság és vállalkozó felölelve.

9. táblázat: A gazdasági társaságok pénzügyi teljesítménye a községben

	2010	2011
A gazdasági társaságok száma	304	296
Az alkalmazottak száma	2.866	2.585
Üzleti bevételek (000 RSD-ben)	22.220.135	26.553.447
Nettó nyereség (000 RSD-ben)	610.268	2.176.316
A nettó nyereséggel rendelkező gazdasági társaságok száma	164	156
Nettó veszteség (000 RSD-ben)	1.105.219	688.295
A nettó veszteséggel rendelkező gazdasági társaságok száma	129	126
Eszközök összesen (000 RSD-ben)	26.408.693	28.147.320
Tőke (000 RSD-ben)	6.702.212	7.422.568
Halmazott veszteség (000 RSD-ben)	4.343.069	4.430.054
Gazdasági társaságok száma a tőke szintjéig terjedő veszteséggel	177	166
Gazdasági társaságok száma a tőke szintjét meghaladó veszteséggel	108	108

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség – Pénzügyi jelentések és bonitások jegyzéke

10. táblázat: A vállalkozók pénzügyi teljesítménye a községben

	2010	2011
A vállalkozók száma	111	104
Az alkalmazottak száma	243	218
Üzleti bevételek (000 RSD-ben)	577.953	578.769
Nettó nyereség (000 RSD-ben)	7.623	10.952
A nettó nyereséggel rendelkező vállalkozók száma	58	61
Nettó veszteség (000 RSD-ben)	16.924	18.874
A nettó veszteséggel rendelkező vállalkozók száma	47	39
Eszközök összesen (000 RSD-ben)	245.781	244.332
Tőke (000 RSD-ben)	36.288	34.385
Halmazott veszteség (000 RSD-ben)	51.595	58.848
Vállalkozók száma a tőke szintjéig terjedő veszteséggel	41	36
Vállalkozók száma a tőke szintjét meghaladó veszteséggel	47	46

Forrás: Cégbejegyzési Ügynökség – Pénzügyi jelentések és bonitások jegyzéke

3.1.1.3. Mezőgazdaság

A mezőgazdaság nagy jelentősége miatt Zenta községben e gazdasági tevékenység állapota a folytatásban részletesebb bemutatásra kerül.

A következő táblázatokban adva vannak a mezőgazdasági területekkel kapcsolatos adatok, ahol a 2011. évben, a családi gazdaságok kategóriájában jelentős azok használata százalékos részarányának a növekedése a 2008-as évhez viszonyítva.

11. táblázat: Használt mezőgazdasági területek (gazdasági társaságok, szövetkezetek és EPG) hektárban kifejezve

Község (év)	Mezőg. terület (ha)	Szántóföldek és kertek					Gyümölcsösök	Szőlős-kertek	Rétek	Legelők
		összesen	gabona	ipari növények	zöldségek	takarmány növények				
Zenta (2011.)	26.589	25.059	14.053	7.365	1.000	2.349	285	122	243	716
Zenta (2008.)	26.798	25.446	11.823	10.027	1.534	1.988	287	124	189	623

Forrás: KSI, 2009. és 2012.

12. táblázat: Használt mezőgazdasági területek (csak családi gazdaságok) hektárban kifejezve, valamint százalékos részvétel az összes használóhoz viszonyítva

Község (év)	Mezőg. terület (ha)	Szántóföldek és kertek					Gyümölcsösök	Szőlős-kertek	Rétek	Legelők
		összesen	gabona	ipari növények	zöldségek	takarmány növények				
Zenta (2011.)	22.656	21.876	12.642	6.630	462	2.087	285	122	166	192
%	85.21%	87.30%	89.96%	90.02%	46.20%	88.85%	100.00%	100.00%	68.31%	26.82%
Zenta (2008.)	21.273	20.491	9.489	8.036	1.316	1.600	287	124	176	179
%	79.38%	80.53%	80.26%	80.14%	85.79%	80.48%	100.00%	100.00%	93.12%	28.73%

Forrás: KSI, 2009. és 2012.

A községben a mezőgazdasági lakosság részesedése rendkívül magas, hosszabb időszakra visszamenőleg megfigyelve azonban ez a helyzet jellemző a községre. A talaj jó minősége és az erős ipari termelés hiánya – a feldolgozóipart leszámítva – arra kényszerítette a lakosságot, hogy a mezőgazdaság mellett kötelezze el magát.

Zenta község kedvező természeti feltételekkel rendelkezik a mezőgazdasági termeléshez (talaj, éghajlat, vízi erőforrások) és szolidan fejlett az élelmiszeripara, amelyben a magánosítás folyamata félsikerrel zárult. Zenta község mezőgazdasági területeinek több mint 95%-át szántóföldek képezik. A viszonylag kedvező vetési struktúra mellett, az ipari- és takarmánynövények és zöldségfélék jelentős részvételével, valamint a vajdasági viszonylatokhoz képest az állattenyésztés viszonylag magas képviseltségével, a rendelkezésre álló potenciálok nincsenek elegendő mértékben kihasználva, a növénytermesztés minden jelentősebb növényének viszonylag alacsony hozama, a vízi erőforrások öntözésre való gyenge felhasználtsága, és ezzel együtt a földterületek utólagos bevetésére való gyenge felhasználtsága, valamint

a növénytermesztés instabilitása miatt. A kisbirtokok, a domináns parasztbirtokok és azok szervezetlensége negatív hatással vannak a mezőgazdaság hatékonyságára és versenyképességére.

A fejlődésnek a természetes erőforrások (mindenekelőtt az öntözés) jobb kihasználási feltételeinek megteremtésére kell irányulnia, ami serkentené a termelési struktúra belterjességét (az ipari növények, zöldségfélék és takarmánynövények részvételének további növelését), az egyes termelési vonalak belterjességét és a földterületek jobb kihasználtságát, az állattenyésztés további fejlődését, valamint a végtermék előállítás magasabb szintjét a saját, illetve a közvetlen környezetben levő feldolgozó kapacitásokban.

A parasztgazdaságok integrációja feltételeinek megteremtése, valamint a kis- és középvállalatok fejlesztése az agrárkomplexumban növelné Zenta község agrárkomplexumának hatékonyságát és versenyképességét.

A mezőgazdaság állapota Zenta községben, termelési ágazatok szerint a folytatásban kerül bemutatásra.

3.1.1.3.1. Növénytermesztés

- *Zenta község éghajlati és földrajzi helyzete*

Zenta községre a mérsékelt kontinentális éghajlat jellemző, amely keleti és észak-keleti irányból hatol be és feloleli a belterjes növénytermesztés területét. Kifejezett a négy évszak.

Az évi középhőmérséklet 11 °C körül alakul. Jellemzőek a nagyon magas hőmérsékletű nyári időszakok és a nagyon alacsony hőmérsékletű téli. A fagymentes időszak 150-180 nap. Az évi átlagos felhőzet kb. 45%. Az évi csapadékmennyiség 550-650 mm között mozog. A vegetációs időszakban lehull az összes csapadékmennyiség 60%-a, májusi és júniusi maximummal.

13. táblázat: Éves csapadékmennyiség a 2008-2011-es időszakban

Év	Csapadékmennyiség (mm)
2008.	500,6
2009.	539,2
2010.	985,0
2011.	405,0
Átlag:	607,4

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

Vajdaság földrajzi területét nagyon termékeny mezőgazdasági földterület jellemzi, ami miatt a mezőgazdasági és az élelmiszeripari szektor központi pozíciót foglal el ezen terület gazdaságában.

A község területén a következő talajtípusok vannak jelen:

- karbonátos és nem karbonátos csernozjom,
- karbonátos és szikes réti fekete termőföld,
- alluviális talaj,

- nehéz réti feketeföld és szurokföld, és
- szikes.

Legképviseltebb a csernozjom típusú talaj, ami a legtermékenyebb is. A hidromorf szikes talaj a csernozjomhoz viszonyítva alacsonyabb termelési potenciállal bír, és gyakran ki van téve a felszíni és a felszín alatti vizek káros hatásainak. Alluvium a Tisza mentén található és folyásának közvetlen hatása alatt van.

Az autópálya és a környező országhatárok közelsége előnyt ad az áruszállítás sebessége és a mezőgazdasági termékek potenciális kivitelének kérdésében.

- *A növénytermesztés szerkezete*

Zenta község területe felöleli Zenta várost, Felsőhegy, Bogaras, Tornyos és Kevi falvakkal, összesen 26.516 ha mezőgazdasági földterülettel, amelyből 25.556 ha megművelhető. A szántóföldi növénytermesztés 23.633 hektáron, a zöldségtermesztés körülbelül 281 hektáron, a gyümölcstermesztés 381 hektáron, a szőlőtermesztés 161 hektáron, a többi növény (aromás és gyógynövények) termesztése pedig 1.100 hektáron van képviselve.

14. táblázat: A szántóföldi növénytermesztés szerkezete Zenta községben (hektárban kifejezve)

Növényfajok	2011. év		2012. év	
	Kereskedelmi termelés	Vetőmagtermelés	Kereskedelmi termelés	Vetőmagtermelés
Búza	3.497	415	3.580	151,5
Árpa	779	222	455	0
Zab	11	0	100	0
Rozs	6	0	0	0
Tritikálé	22	37	10	8
Kukorica	14.792	167	15.097	118
Szója	511	0	567	0
Napraforgó	709	0	710	0
Cukorrépa	1.078	0	1.560	0
Lucerna	1.227	0	1.220	0
Here	0	0	0	0
Repce	52	0	10	0
Dohány	105	0	62	0
Egyéb takarmány-növények	17	0	15	0
Összesen (ha):	20.501	841	23.386	277

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

A szántóföldi növénytermesztésre használt föld területe stabil maradt az utóbbi években, a megművelhető terület körülbelül 90%-a szántóföldi növények alatt áll. Legképviseltebb kultúrák a kukorica (63%), a búza (15%), a cukorrépa (6,5%), a többi mezőgazdasági kultúra pedig a terület 15%-át foglalja el.

Az utóbbi években a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére a legjelentősebb szántóföldi növénykultúrák előállítása egész Szerbiában növekszik. Ebben nagy része van az állam támogató intézkedéseinek, melyek segítik a termelőket a jobb hozam és minőség megvalósításában. Szubvenciókkal serkentik az agrár-technikai intézkedések, a deklarált magok, valamint a szerves trágya nagyobb mértékű használatát.

15. táblázat: A zöldségtermesztés szerkezete Zenta községben, hektárban kifejezve

Növényfajok	2011. év	2012. év
Hagyma	40	38,5
Gyökérzöldségek	8	28,5
Paprika	82	104,5
Paradicsom	11	7
Burgonya	28	13
Káposztafélék	43	19,5
Petrezselyem	30	58
Spenót	2	1,5
Zárt terület	10	10,5
Összesen:	254	281

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

Zenta községben zöldségtermesztéssel az összes megművelhető terület körülbelül 1,5%-án foglalkoznak. Zöldséget körülbelül 280 hektáron termelnek, és növekvő irányzata van.

16. táblázat: A gyümölcsstermesztés szerkezete Zenta községben

Gyümölcsfajok	Termelő ültetvények (ha)
Alma	106
Körte	55
Birsalma	4
Szilva	100
Őszibarack	15
Sárgabarack	85
Cseresznye	3
Meggy	5
Magvas	8
Összesen:	381

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

Zenta község gyümölcsösei körülbelül 380 hektárt ölelnek fel, ami az összes megművelhető terület körülbelül 1,5%-át képezi.

A termelés osztályozása településenként:

Zenta város területén a szántóföldi növénytermesztés dominál. Zentán, a víkendtelepülésen

számos gyümölcsöst telepítettek, melyek vegyes típusúak. Bogarason, Tornyoson és Keviben a termelők főleg szántóföldi növénytermesztéssel foglalkoznak, míg Felsőhegyen a zöldségtermesztés dominál.

- *A földterületek tulajdonosi szerkezete*

Az egyéni parasztgazdaságok alapvető előállítási egységeket képeznek Zenta község mezőgazdaságában, ellátva a mezőgazdasági földterület megművelésének körülbelül 90%-át. A Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízgazdálkodási Minisztériumnál a község területén 1.581 gazdaság van bejegyezve. A megművelhető földterületek több mint háromnegyede egyéni háztartások tulajdonában van, 5 hektárig terjedő birtokkal. A családi farmok nagy, kommerciális gazdaságokká, vállalatokká való átalakulásának irányzata a gazdaságoknál egész Vajdaság területén mutatkozik, különösen az alacsonyan benépesedett területeken, ahol kifejezett a lakosság előregedésének irányzata. Az ezen gazdaságok által használt területek jelentős részét bérelt földterületek képezik. A földterületeket bérlő gazdaságok más inputokba történő beruházásai nem arányosan nagyobbak, ami a mezőgazdaság kedvezőtlen gazdasági helyzetével és a kedvezőtlen piaci szerkezettel magyarázható.

A mezőgazdasági termelés magánszektorában jelentkezik a kommerciális gazdaságok csoportja, amelyek túlnyomórészt a piac szükségleteire termelnek. Ezen termelők között két külön csoportot különböztethetünk meg: az első csoport azon mezőgazdászokból áll, amelyek nagy gazdaságokat birtokolnak és túlnyomórészt a külterjes mezőgazdasági termelés felé orientálódtak – száraz növénytermesztés, a második csoport pedig azokból áll, akik kis területeket birtokolnak, amelyeket belterjes, jó minőségű zöldség- és gyümölcsstermesztésre használnak.

3.1.1.3.2. Állattenyésztés

Statisztikai mutatók minden háziállatfaj számának csökkenését mutatják, kivéve a juhtenyésztést, ami nyilvánvaló növekedést mutat. Ezen irányzat okai az ebbe az ágazatba befektetett magas inputok és az árak többéves diszparitása. Az idejű szárazság szintén jelentős tényező, ami kihatással lesz a darabszám mozgására az elkövetkező időszakban.

17. táblázat: Az állattenyésztés számbeli állása Zenta községben

Kategória	Év		Változási arány (%)
	2001.	2011.	
Szarvasmarha	3.471	3.112	- 10.35
Tehén és vemhes üsző	1.504	1.349	- 10.31
Sertés	38.778	26.480	- 31.72
Kocák és vemhes süldők	4.893	3.613	- 26.16
Juhok	3.089	4.433	+ 43.50
Tenyészjuhok	2.133	2.752	+ 29.02
Baromfi	67.977	56.680	- 16.62

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

A hús kereslete és kínálata

Ezen a területen a húsfogyasztást különböző tényezők határozzák meg. Elsősorban a hús ára (ami az utóbbi hónapokban állandó növekedést mutat), az étkezési szokások, valamint az egyes húsfajták elérhetősége a piacon.

Statisztikai adatok szerint Zenta községben az éves húsfogyasztás 53,9 kilogramm lakosonként. A különböző húsfélék éves fogyasztása körülbelül 1.239,7 tonna. Húsfélék szerint a fogyasztás a következő:

- **Sertés:** Zenta község területén a sertéshúskereslet körülbelül 584 tonna, illetve 25,4 kg lakosonként. A fogyasztás szintje alapján a sertéshús az első helyen áll és az összes húsféle fogyasztásának 47,12%-át képezi. Az önellátás községi szinten magas. Az előállítás magasabb a keresletnél. A köztársasági átlaghoz viszonyítva (34,2 kg) a fogyasztás 25,74%-kal alacsonyabb.
- **Marha:** Az elemzett körzetben a marhahús teljes kereslete (fogyasztása) 102 tonna vagy 4,4 kg lakosonként. A fogyasztás szintje alapján a marhahús az összes húsféle fogyasztásának 8,16%-át képezi. Körülbelül ötször kisebb a sertéshúskeresletnél. Az ezen termékkel való önellátás községi szinten teljes mértékben megvalósul. A kínálat majdnem hatszor nagyobb a keresletnél. A fogyasztás körülbelül 10%-kal magasabb a köztársasági átlagnál.
- **Bárány (birka):** A körzetben a bárány- és birkahús kereslete 9,2 tonna vagy 0,4 kg lakosonként, ami az összes húsféle fogyasztásának mintegy 0,7%-át képezi. A köztársasági átlaghoz viszonyítva ezen húsféle kereslete közel 50%-kal alacsonyabb. A bárányhús kereslete több mint hatvanszor kisebb a sertéshúskeresletnél. Az ezen húsfélével való önellátás községi szinten nem valósul meg, a kínálat elmarad a kereslettől, ami feltétele lehet a juhok száma növelésének, figyelembe véve a falvakban rendelkezésre álló legelőket, valamint az ezen termelést kísérő alacsony követelményeket.
- **Baromfi:** A községben a baromfihús teljes kereslete 545 tonna vagy 23,7 kg lakosonként, ami az összes húsféle fogyasztásának 43,97%-át képezi, és első helyen áll a húsfogyasztás tekintetében. A fogyasztás körülbelül 8%-kal magasabb a köztársasági átlaghoz viszonyítva (17,2 kg). Figyelembe véve, hogy a baromfihús rendelkezik a legalacsonyabb piaci árral, keresletének erőteljes intenzitása várható az elkövetkező időszakban. Az ezen termékkel való önellátás községi szinten nem kielégítő és a kínálat alacsonyabb a keresletnél.

18. táblázat: A traktorok, utánfutók és kombájnok szerkezete Zenta községben a megfigyelt évek szerint

Év	Traktorok	Utánfutók	Kombájnok ÖSSZESEN	Gabonakombájnok	Egyéb
2001.	1.011	956	56	51	5
2009.	1.180	136	73	65	8
2010.	1.221	185	79	70	9
2011.	1.294	117	85	73	12

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

19. táblázat: A traktorok szerkezete lóerők szerint Zenta községben, a 2011. évben

Lóerő (LE)	A traktorok száma	Százalék (%)
33 – 70	1.061	82
70 – 90	168	13
90 felett	65	5
Összesen:	1.294	100

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

Zenta mezőgazdasági szakszolgálatának terepi kutatása a 2012. évben

A terepen uralkodó állapot teljesebb áttekintése, valamint a minél jobb és minőségesebb adatok beszerzése érdekében, a családi parasztgazdaságok – mint a termelés hordozói és a gazdálkodás alanyai – szintjén 524 bejegyzett parasztgazdaságot felölelő felmérés lett elvégezve, a véletlenszerű és a kiválasztott minta kombinált módszerével.

Az elvégzett terepi kutatások azt mutatják, hogy a legtöbb háztartás 4 tagú (36,22%); 3 tagú (22,83%); 5 tagú (17,32%) és 6 tagú (13,39%).

20. táblázat: A bejegyzett parasztgazdaságok tagjainak száma Zenta községben

A gazdaság tagjainak száma	A bejegyzett gazdaságok száma	a részvétel százaléka
1	15	2,86
2	65	12,40
3	189	36,07
4	229	43,70
5	15	2,86
6 és több	11	2,10
Összesen:	524	100,00

Forrás: Zenta község középtávú mezőgazdaság-fejlesztési programja, 2012.

Épületek, felszerelés és elosztás:

A válaszadók többsége egy lakóházzal rendelkezik, ami leggyakrabban 80-150m².

A legtöbb gazdaság a lakóépületeket az 1972 és 1990 közötti időszakban építette. A lakóépületek alapanyaga a legtöbb esetben téglá, és a válaszadók elégedettségüket fejezik ki az épület minőségével kapcsolatban.

A vizsgált gazdaságok teljes számából 39 gazdaságnak egy tehének és üszök nevelésére szolgáló istállója van. A legtöbbnek 10-től 50 m²-ig terjedő kapacitása van. A Felsőhegyen, Tornyoson és Keviben található nagy farmok rendelkeznek legnagyobb kapacitással és tehének, valamint üszök nevelésére szolgáló legnagyobb istállókkal. A legtöbb istálló az 1972 és 1990 közötti időszakban épült. Az alapanyag téglá és kielégítik az állattenyésztés feltételeit.

A vizsgált gazdaságoknak jelentős kapacitásai vannak a sertésenyésztés tekintetében. A legtöbb gazdaság 50 m²-ig terjedő kapacitású létesítménnyel rendelkezik, a gazdaságok kisebb számának azonban 50 m²-t meghaladó, sertésenyésztésre és nevelésre szolgáló létesítménye van. A legtöbb létesítmény úgyszintén az 1972 és 1990 közötti időszakban épült, szilárd anyagból, és több mint 90%-uk kielégíti a sertések tenyésztésének és nevelésének feltételeit.

Zenta községben a juhtenyésztés is jelen van, és pedig főként zárt helyiségben.

A válaszadók mintegy 45%-a tart baromfit és rendelkezik baromfiketrecével, leginkább 20 m²-ig. A létesítmények főként szilárd anyagból épültek és legtöbb kielégíti a baromfitenyésztés feltételeit.

Ezen kapacitások mellett a vizsgált gazdaságok rendelkeznek fészerral, góréval, raktárral és silógödörrel, amelyek jelentősek és fontosak a termékeik őrzése és tárolása tekintetében.

Zenta községben a gyümölcs- és szőlőtermelés kevésbé képviselt. Gyümölcsöt főleg saját szükségletekre termelnek és azt leginkább pálinkafőzés céljából, kisebb részét pedig eladják piacon. Nincsenek feldolgozó kapacitások, nincs jelentős termelés és hiányzik a gyümölcsök együttes értékesítése.

A vizsgált gazdaságoknál, amelyek traktorokkal rendelkeznek megfigyelhető, hogy azok főként az IMT programjából valók és átlagosan 19 évesek. A traktorok 20%-a javításra szorul, ami világosan rámutat az amortizálódottságukra és cseréjük szükségességére. A traktorok mellett ezen gazdaságok részben kombájnokkal, szüretelőkkel, utánfutókkal, permetezőkkel, ekékkel, vetőgépekkel, kultivátorokkal, tárcsaboronákkal, szerves trágyaszórókkal, présekkel és egyéb kapcsolható gépekkel is rendelkeznek.

Jellemző, hogy a zöldségtermesztés fóliasátrokban történik, és pedig túlnyomórészt Felsőhegyen. A konyhakerti termékeket főként a zöldségpiacokon értékesítik. Majdnem az összes válaszadó egy vagy több fóliasáttal rendelkezik.

Dohányt és seprűcirkot leginkább a bogarasi és a tornyosi termelők állítanak elő. A szántóföldi kultúrák egyaránt képviselték a falvakban, az egész község területén. Az állattenyésztés leginkább Bogarason és Tornyoson van jelen, ahol a legnagyobb farmok találhatóak. A juhászat túlnyomórészt Zentán és Felsőhegyen képviselt.

Amikor a gazdaságok további fejlődéséhez szükséges beruházásokról van szó, legnagyobb részük úgy gondolja, hogy ezek az öntözőrendszerbe történő beruházások, kedvező hitelek kis kamatokkal a mezőgazdasági gépesítés felújítására és földterületek vásárlására, valamint szubvenciók az állam részéről.

Számítógépek használata és az új technológiák alkalmazása mellett csak a fiatalabb beszélgetőtársak döntöttek. Az idősebb mezőgazdászok legnagyobb része kijelentette, hogy nincs szüksége semmilyen képzésre vagy technikai segítségre, és nehezebben fogadják el az együttműködést.

3.1.1.4. A kis- és középvállalatok és a vállalkozások fejlődése

Zenta község gazdaságában a kis- és középvállalati és –vállalkozási (KKVV) szektor van abszolút túlsúlyban. Zentán nagy hagyománya van a vállalkozásoknak és a kis magánvállalatoknak, amelyek intenzívebb fejlődése a XVII. század végén vette kezdetét. Zenta iparosítására a XIX. század második felében került sor, mivel a régióban megépült a Szabadka–Horgos–Zenta–Óbecse, illetve a Szabadka–

Zenta vasútvonal, így a város rácsatlakozott az országos vasúthálózatra és közvetetten bekapcsolódott annak gazdasági fejlődésébe. A vállalatok nagyság szerinti szerkezetének elemzése arra utal, hogy a KKVV-szektor dominál, és az összes gazdasági alany 97%-át képezi.

A KKV szektorának fejlődését támogató intézmények közül, amelyek aktívak a község területén, kiemelhetők a:

1. Banat Regionális Fejlesztési Központ Kft., Nagybecskerek, és a
2. Regionális Gazdasági Kamara, Nagyikinda.

Ez a két intézmény, rendszeres aktivitásukat megvalósítva, de különösen a projektumaikon keresztül, kihatással vannak a KKV szektorában uralkodó helyzet javulására.

3.1.1.5. Idegenforgalom

Zenta községben az idegenforgalom a fejlődés jelentős tényezőjeként ismert és ez miatt az utóbbi években különös figyelmet kap mind az állami, mind a magánszektorban.

Az elhelyezésre szolgáló fő létesítmény a Royal hotel, ami a városközpontban, a városi parknál, a Tisza folyó közvetlen közelében található. A hotel 4 luxus felszerelésű apartmannal, 16 egyágyas és 7 kétágyas szobával rendelkezik. A hotel 3 csillagos osztályozású.

Építészeti különlegességét az épület Magyar Ede (1878-1912), szegedi építésznek köszönheti. Az épület a modern építészeti stílus felé húz, azonban szecessziós elemekkel díszített. 1985-ben a szabadkai Műemlékvédelmi Intézmény a hotelt hivatalosan műemlékké nyilvánította.

A Royal hotel mellett Zentán található még az Anna panzió 2 háromágyas és 2 kétágyas szobával, továbbá a Bolyai Gimnázium is a diákothonnal.

Ami az éttermeket és vendéglátóipari létesítményeket illeti, legjelentősebbek a Papuli étterem, a Gyümölcsök Királynője etno falu, továbbá az Etnogold, a Grill, a Bali valamint a Gorštak éttermek.

Zenta község megalapította az idegenforgalmi szervezetét. **Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete** saját honlappal rendelkezik a <http://ww.sentainfo.org> címen. Ezen szervezet számos rendezvényt valósít meg, melyek év folyamán, a község területén kerülnek megtartásra, és soknak már hosszú hagyománya van.

21. táblázat: Idegenforgalmi és egyéb rendezvények Zenta községben a 2013. évben

Sorsz.	Megnevezés	Dátum	Hely	Szervező
1.	Nemzetközi Birkanyíró és Birkapörkölt-főző Verseny	április 28.	Zenta – Vásártér	Zentai Gazdakör
2.	Tiszavirág Fesztivál	június 15.	Zenta – Tisza-part	Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete
3.	Mosolytenger Gyermekfesztivál	június 16.	Zenta – Népkert	„Ci-Fi” Civil Központ
4.	Motoros találkozó	június 21-23.	Zenta – Vásártér	MC ZYNTHAREW
5.	XVII. „Zentai csata 1697” nemzetközi sakkfesztivál	július 13-22.	Zenta	Zenta Sakk-klub
6.	I love Zenta – Az én Zentám	augusztus 10.	Zenta	Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete
7.	Interetno Fesztivál – Táncpanoráma	augusztus 22. és 26. között	Zenta – Fő tér	Pro Cultura Polgári Egyesület
8.	Nagyboldogasszony ünnepe – az alapítvány ünnepe	augusztus 28.	Zenta	Stevan Sremac Helyismereti Alapítvány
9.	Zentai Csata – Zenta város ünnepe	szeptember 06-08.	Zenta	Zenta község
10.	X. Nemzetközi Hólégballon Fesztivál	szeptember 06-08.	Zenta	Hólégballon klub Zenta
11.	Nemzetközi Modellkiállítás	szeptember 07-09.	Zenta	Népi Technika – Modellező szakkör
12.	Masters of Miniatures – Nemzetközi Makett Kiállítás és Verseny	szeptember 14.	Zenta	Modellius Makettklub Zenta
13.	Autómentes Világnap	szeptember 22.	Zenta	Zentai Ifjúsági Szervezet
14.	Sremac - napok	november 22-23.	Zenta	Stevan Sremac Helyismereti Alapítvány
15.	XI. Mikulásnap Hagyományok Ízek Fesztiválja XIV. Nemzetközi Mikulásnap Pálinkafesztivál	december 07-08.	Zenta – Művelődési Ház	Zentai Gazdakör
16.	Karácsonyi Kavalkád	december 20-24.	Zenta – Fő tér	Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete

Forrás: Zenta Község Idegenforgalmi Szervezete, 2013.

3.1.1.6. Szolgáltatások és kereskedelem

Zenta községben a szolgáltatások és a kereskedelem a legképviseltebb ágazatok a gazdasági alanyok között, ami minden évben átlagosan 40%-ot tesz ki. A környezethez viszonyított kedvező földrajzi helyzete miatt Zenta kereskedelmi központot képez, amit az a tény is alátámaszt, hogy nagy áruházak vannak jelen, illetve fejlett kereskedelmi lánc.

3.1.1.7. A releváns tervdokumentumok rövid áttekintése

Az idegenforgalom fejlesztésére Zenta községben az egyik fejlesztési lehetőségként tekintenek. A **„Idegenforgalom és szabadidős tevékenység a Tisza-mente fenntartható fejlődésének szolgálatában” regionális fejlesztési tanulmány** keretein belül, más Tisza-menti községgel együtt, meghatározásra kerültek azon források, amelyek kihasználhatók e gazdasági ágazat fejlesztése érdekében. Többek között elemzésre kerültek a termálforrások, szabadtéri tevékenységek, kulturális javak (épületek, kulturális intézmények, fesztiválok és rendezvények). A tanulmányban különleges helyet kapott a Tisza virágzása, mint világszintű ökológiai-kulturális jelenség. A dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatóak.

3.1.2. SWOT elemzés – GAZDASÁGI FEJLŐDÉS

A 2. MCS: Gazdasági fejlődés munkacsoport a témaköre keretében kidolgozta a folytatásban bemutatott SWOT mátrixot:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> + 4 nagyvállalat sikeres privatizációja*** + Ipari övezet létezése kísérő infrastruktúrával*** + Jelentős kulturális-történelmi örökség létezése*** + Különbféle rendezvények megtartásának gyakorlata** + A mezőgazdászok nyitottsága a változásokra** + Termálvizek (körülbelül 60 °C)** + Jelentős történelmi ereklyék gazdag alapjának létezése (magántulajdonban)** + A mezőgazdasági termelés hagyománya (szántóföldi növénytermesztés, gyümölcs-, és zöldségtermesztés)** + Fejlett bankszektor (kihelyeztettségek)* + Multikulturális közeg* + Idegenforgalmi szervezet* + Vállalkozók egyesülete* + Gazdakör* 	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs lokális konszenzus a fejlesztési kérdésekben*** - Apró mezőgazdasági birtokok*** - Az idegenforgalmi rendezvények nincsenek brendelve (az 1697-es zentai csata és a Tisza virágzása)*** - Elhelyezési kapacitások hiánya** - Rendezvényekre szolgáló nagyobb rendezett terület hiánya** - A Tisza folyó lehetőségeinek kihasználatlansága** - A termelő kapacitások technikai-technológiai elévültsége** - A helyi önkormányzat tehetetlensége** - Az alapvető idegenforgalmi termék meghatározatlansága** - Nagyfokú munkanélküliség** - Gyenge községi marketing** - A GIS működésképtelensége* - Rendezetlen vagyoni jogi kérdések** - A külföldi piacok ismeretének hiánya**
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Az országhatár közelsége*** ✓ Fő kommunikációs kapocs Észak Bánáttal (közúti és vasúti)** ✓ Külföldi alapok** ✓ Állami alapok** ✓ Az élelmiszerkereslet növekedése** ✓ Tisza – nemzetközi folyó** ✓ Az NFSZ programjai* ✓ Külföldi testvérvárosok* ✓ Az EU álláspontja a Zentai Csatáról* ✓ A diaszpóra tevékenysége* ✓ A Tisza-menti községek szövetsége* 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ A helyi KKV újtókészségének és versenyképességének hiánya *** ✗ Rossz demográfiai mutatók (a fiatalok elszivárgása)*** ✗ Világos gazdasági célok hiánya nemzeti szinten*** ✗ A mezőgazdasági vállalatok sikertelen magánosítása** ✗ A gazdaság és az oktatási rendszer összehangolatlansága** ✗ Rossz gazdasági helyzet**

3.2. Társadalmi fejlődés

3.2.1. A jelenlegi helyzet leírása

3.2.1.1. Oktatás

A lakosság oktatási szerkezete a községben a következő táblázaton keresztül kerül bemutatásra.

22. táblázat: Oktatási szerkezet a községben, iskolai végzettség szerint

Nem	Összesen	Isk. nélkül	Nem teljes ált. iskola	Ált. iskola	Középiskola					Főiskola	Egyetem	Ismeretlen
					Össz.	Gimnázium	III. fok	IV. fok	V. fok	VI. fok	VII. fok	
össz.	20.041	332	2.791	4.863	9.317	1.019	4.056	4.025	217	1.168	1.491	79
n	10.405	180	1.726	2.618	4.469	628	1.505	2.283	53	580	795	37
f	9.636	152	1.065	2.245	4.848	391	2.551	1.742	164	588	696	42

Forrás: KSI

A folytatásban adott a Zenta községben székhellyel rendelkező oktatási intézmények áttekintése különböző oktatási szintek szerint.

Iskoláskor előtti intézmény

Zenta községben az első óvoda a legfiatalabbak fogadására még 1866-ban nyitotta meg kapuit, 1878-ban a munka pedig már három óvodában folyt. Az elmúlt 140 évben a modern pedagógiai elvekkel összhangban új objektumok épültek, így a mai óvodák a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő feltételek mellett dolgoznak.

A Hófehérke óvodában a munka tizenegy létesítményben folyik: kilenc létesítmény az intézmény tulajdonában van – hét Zentán, egy Felsőhegyen, egy Tornyoson, a bogarasi és kevi osztályok pedig a Stevan Sremac Általános Iskola épületeiben vannak elhelyezve. A pedagógusok kezdeményezésére 1998-ban minden létesítmény saját nevet kap.

Az iskoláskor előtti intézmény feladata a gyerekek oktatása, gondozása, táplálása, szociális és egészségügyi védelmezése, az elsőtől a hetedik életévükig. A bölcsődés korú gyerekek gondozását egészségügyi nővérek végzik, az iskoláskor előtti gyerekekkel végzendő munkával pedig az óvónők vannak megbízva. Különböző tevékenységeken keresztül a gyerekek fejlesztik egyéni képességeiket, tudást és új tapasztalatokat szereznek. A játék és a különböző tevékenységek serkentik a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését, az óvónők pedig leginkább a spontaneitáshoz és az életritmushoz való alkalmazkodóképességhez, továbbá az egész óvoda hangulatához járulnak hozzá. A szakirodalom kísérése, valamint az egyéni és kollektív szakmai továbbképzések biztosítják az oktatószemélyzet folyamatos professzionális fejlődését.

A családi nevelés az óvónők munkájára épül és kiegészíti azt. A szülőknek lehetőségük van, hogy aktív résztvevői legyenek az óvoda különböző aktivitásai megteremtésében és kivitelezésében.

Az intézmény sikeresen együttműködik a környező községek óvodáival. A helyi művelődési intézményekkel, valamint a munka- és civil szervezetekkel való együttműködésnek jelentős szerepe van a nevelő-oktató munka korszerűsítésében.

A gyerekek és az óvónők rendszeres résztvevői a folklór, drámai, képzőművészeti és ökológiai programoknak, valamint a sportrendezvényeknek.

Az iskoláskor előtti oktatással felölelt iskoláskor előtti gyerekek átlagos száma éves szinten körülbelül 720.

Stevan Sremac Általános Iskola

A Stevan Sremac Általános Iskola a következő munkaegységekben végzi bejegyzett tevékenységét:

- **Igazgatási központ** Zentán, amely adminisztratív-igazgatási teendőket lát el az iskola szükségleteire.
- **November 11.** Zentán, amely egy 1973-ban épített kétemeletes épületben található és körülbelül 800 tanulót felölelő kapacitással rendelkezik. Az oktatás két váltásban folyik, szerb és magyar nyelven. Az iskolaépületet városi központi fűtéssel fűtik.
- **Emlékiskola** Zentán, amely 1968-ban a második világháborúban elesett zentai harcosok emlékére épített kétemeletes épületben található. Zenta egyik forgalmas főutcáján található. Az 1987 és 1988 közötti időszakban, az iskolában, pontosabban az iskola egyik falán dombormű formájában emlékmű készült a zentai harcosok neveivel, akik a népfelszabadító háborúban életüket adták a szabadságért. Így az iskola neve fizikai formát öltött. A munkaegységnek körülbelül 600 tanulót felölelő kapacitása van. Az oktatás két váltásban folyik, szerb és magyar nyelven.
- **Thurzó Lajos** Zentán, amely egy 1913-ban épített egyemeletes épületben található. A rendes oktatás mellett az iskolában kisegítő tagozat is meg van szervezve, könnyű mentális fejlődési zavarral rendelkező gyerekek számára, elsőtől nyolcadik osztályig. A munkaegységnek körülbelül 530 tanulót felölelő kapacitása van. Az oktatás az iskolában két váltásban folyik, magyar nyelven.
- **Csokonai Vitéz Mihály** Felsőhegyen, amely a falu központjában, a templom és a szövetkezeti otthon mellett elhelyezkedő, 1953-ban épített épületben található. Négy általános rendeltetésű és két specializált tanteremmel rendelkezik. A tornaterem a kisegítő épülettel 1974-ben épült. Az oktatás az iskolában két váltásban folyik, magyar nyelven. A munkaegységnek körülbelül 200 tanulót felölelő kapacitása van.
- **Tömörkény István** Tornyoson. Ebben a munkaegységben az oktatás három iskolaépületben folyik, melyekből a központi Tornyoson található, rendes tagozatokkal, két kihelyezett tagozat pedig a falvakban, Keviben és Bogarason van, ahol az oktatás kombinált tagozatokon, elsőtől negyedik osztályig folyik. A munkaegység épülete Tornyoson 1963-ban, Keviben 1912-ben, Bogarason pedig 1970-ben épült. A munkaegységnek körülbelül 300 tanulót felölelő kapacitása van. Az oktatás két váltásban, magyar nyelven folyik. A tornyosi iskolaépület 1663 m² területű és központi kazánnal, fűtőolajjal fűtik, a kevi 413 m² területű és szén- és fatüzelésű központi kazánnal, a tornatermet pedig

elektromos melegítővel fűtik, a bogarasi épület pedig 233 m² területű és fa- és széntüzelésű kályhával fűtik.

Zentai Gimnázium

A Zentai Gimnáziumban az oktatás 16 (tizenhat) általános-oktatási tárgyon keresztül valósul meg, két váltásban, az intézmény épületében folyik azonban a Közgazdasági-kereskedelmi Iskola és az Egészségügyi Középiskola oktatása is. Figyelembe véve, hogy az iskola továbbtanulásra készíti fel a diákokat, szükséges a szakosztályok és a kiegészítő oktatás más formáinak megtartása. A tanterem hiánya megnehezíti a kötelező kiegészítő oktatás megtartását is, ami közvetlenül tükröződik az oktatás minőségében. A két váltásban történő munka akadályát képezi a gazdag kínálatú, tanórán kívüli tevékenység fejlődésének, melyek nem férnek bele a tanárok munkaidejébe. A munka kiegészítő formái ritkán kerülnek kivitelezésre és kevés tanár tartja meg őket. A tanórán kívüli tevékenységek megszervezésének műszaki problémája – a korlátozott hely és a tanulók tananyaggal való túlterheltsége miatt – tovább nehezíti a tantervek megvalósítását. A tanórán kívüli tevékenységek hiánya vagy azok fejletlensége azt eredményezi, hogy nincs lehetőség a különböző területek tartalmainak összekötésére és a tudás alkalmazására sem pedig új tartalmak és munkaformák bevezetésére. Az épület elektromos hálózata különösen rossz állapotban van, amit az illetékes felügyeleti szerv állapított meg. A Zentai Gimnázium könyvtára körülbelül 17.000 címmel rendelkezik. A megfelelő tárhely hiányában a könyveket és az egyéb könyvtári anyagot nem az előírt standardoknak megfelelően őrzik. A tanulók teljes száma a 2012/2013-as tanévben 435.

Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium

A Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium a következő munkaterületeken valósítja meg a tanterveket és programokat:

- Tehetséges diákok a matematikai gimnáziumban négyéves képzéssel
- Általános típusú gimnázium
- Képzőművészeti technikus

A tanulók teljes száma 199.

Közgazdasági-kereskedelmi Iskola

A közgazdaság, jog és adminisztráció munkaterületen az iskola a következő oktatási profilokon oktatja a diákokat:

- Ügyviteli adminisztrátor – négyéves képzéssel
- Pénzügyi adminisztrátor – négyéves képzéssel
- Kommercialista – kísérlet, négyéves képzéssel

A kereskedelem, vendéglátóipar és idegenforgalom munkaterületen az iskola a következő oktatási profilon oktatja a diákokat:

- Kereskedő – hároméves képzéssel

A rendes tanulók mellett rendkívüli tanulók oktatása is folyik. Az iskola rendelkezik továbbképzési és átképzési oktatási programmal. A továbbképzés felöleli a

kereskedelmi technikus oktatási profilt. Az átképzés a kereskedő oktatási profilra vonatkozik.

A tanulók teljes száma 426.

Egészségügyi Középiskola

Az alapítása után tíz évvel a Gimnázium épülete nem felel meg az Egészségügyi Középiskolának, ami nem rendelkezik elegendő saját helyiséggel. Hiányzik az egészségügyi ellátási tantárgyakra és a szakmai, egészségügyi tantárgyakra szolgáló tanterem, valamint egy jól felszerelt kémiai laboratórium, előkészítő tanteremmel. Hiányzik továbbá egy iroda is a pedagógiai-pszichológiai szolgálat számára. E helyiségek és tantermek nélkül az iskola nem tölti ki a törvényi szabályozás feltételeit.

Az Egészségügyi Középiskola négy szak munkájára kapott engedélyt. Az iskolai politikája, hogy felváltva nyitja meg az egyes szakokat, így a fizioterápiás technikus, illetve a nőgyógyászati-szülészeti nővér szak minden harmadik évben nyílik meg.

Az elkövetkező években a szakok kibővítése van tervben, éspedig a következő módon:

1. Laboratóriumi technikus
2. Gyermekápoló
3. Kozmetikai technikus

Ezek a szakok időszakosan nyílnának, az ilyen profilú egészségügyi dolgozók túlzott számának elkerülése érdekében.

3.2.1.2. Egészségügyi védelem

Zenta községben az egészségügyi intézményeket a Kórház, az Egészségház és a Gyógyszertár képezik. A kórházban a következő osztályok találhatóak: belgyógyászat, sebészet, rehabilitáció, neuropszichiátria, gyermekosztály, tüdőosztály, nőgyógyászat és szülészeti, valamint a fül-orr-gégészeti. A kórház szolgálatai és ambulanciái a következők: röntgenszolgálat, szemklinika, laboratórium, átömlesztés, mikrobiológia, ultrahang diagnosztika és patológia.

A Zentai Egészségház a következőket öleli fel: 1. számú Egészségügyi Állomás, 2. számú Egészségügyi Állomás, Felsőhegyi Egészségügyi Állomás, Tornyosi Egészségügyi Állomás, Kevi Egészségügyi Állomás, Bogarasi Egészségügyi Állomás.

A halál leggyakoribb okai a községben a keringési rendszer betegségei (mintegy 51,03%), ami magasabb az Észak-bánáti Körzet átlagánál (49,48%), de alacsonyabb az átlagnál a Köztársaság (53,93%) és a Vajdaság AT (54,29%) szintjén. Ez rámutat a megelőzés és általában az egészségügyi védelem gyenge ismeretére, valamint a különösen rossz étkezési szokásokra (sertéshús, tésztafélék, alkohol, stb.). Ezt követően, mint a halál okai 27,32%-kal a daganatok következnek, ami jelentősen magasabb az átlagnál a körzet (22,78%), a Vajdaság AT (22,29%), de különösen a Köztársaság (20,38%) szintjénél!

23. táblázat: Az elhalálozottak a halál oka szerint (2011. év)

A halál oka	Területi egység							
	Zenta község		Észak-bánáti Körzet		Vajdaság AT		Szerb Köztársaság	
	abszolút	%	abszolút	%	abszolút	%	abszolút	%
Fertőző és parazitás betegségek	1	0,26	8	0,33	130	0,46	438	0,43
Daganatok	106	27,32	552	22,78	6240	22,29	21442	20,38
A vér, a vérképző szervek és az immunrendszer betegségei	1	0,26	7	0,29	57	0,20	213	0,21
A belső elválasztású mirigyek betegségei, táplálkozási és anyagcsere betegségek	10	2,58	99	4,09	893	3,19	3270	3,18
Mentális és viselkedészavarok	5	1,29	47	1,94	394	1,41	1120	1,09
Az idegrendszer és az érzékszervek betegségei	3	0,77	59	2,43	393	1,40	1518	1,47
A keringési rendszer megbetegedései	198	51,03	1199	49,48	15202	54,29	55514	53,93
A légzőrendszer betegségei	14	3,61	116	4,79	1335	4,77	5032	4,89
Az emésztőrendszer betegségei	13	3,35	113	4,66	1002	3,58	3513	3,41
Bőrbetegségek és a bőr alatti szövetek betegségei	2	0,52	5	0,21	23	0,08	68	0,07
Mozgásszervi és kötőszöveti betegségek	2	0,52	24	0,99	67	0,24	171	0,17
A húgyutak és a nemi rendszer betegségei	6	1,55	52	2,15	418	1,49	2208	2,15
Terhesség, szülés és gyermekágy	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,01
Állapotok a perinatális időszakban	0	0,00	3	0,12	48	0,17	275	0,27
Veleszületett fejlődési- és kromoszóma-rendellenességek	0	0,00	3	0,12	43	0,15	126	0,12
Tünetek, jelek, rendellenes klinikai és laboratóriumi leletek	12	3,09	31	1,28	738	2,64	4695	4,56
Sérülés, mérgezés és külső tényezők következményei	15	3,87	105	4,33	1016	3,63	3325	3,23
Összesen:	388	100,00	2423	100,00	27999	100,00	102935	100,00

Forrás: KSI

3.2.1.3. Szociális védelem

Zenta községben a szociális védelem teendőire intézményesen a Zentai Szociális Védelmi Központ illetékes, ami 1977. november 24-én, a Zentai Községi Képviselő-testület rendeletével lett megalapítva.

A Zentai Szociális Védelmi Központ a családjogi törvénnyel, a büntetőeljárásról szóló törvénnyel, a Szerb Köztársaság büntető törvényével, az alapvető büntető törvénnyel, a menekültekről szóló törvénnyel és a menekültekről való gondoskodásról szóló szabállyal az illetékességébe helyezett teendőket, valamint a Községi Képviselő-testület által delegált teendőket látja el.

Érdekes adat, hogy 2012-ben Zenta község lakosságának 17%-a fordult valamilyen szolgáltatásért a Központ dolgozóihoz. Ez a szám csak a használóként bejegyzett személyeket tartalmazza, azonban meg kell említeni, hogy nagyon nagy azoknak a lakosoknak a száma, akik időszakosan információért, tanácsokért vagy azonnali segítségért fordulnak a Központhoz.

2008-ban elvégezték a nappali tartózkodás kibővítését a különleges szükségletekkel rendelkező felnőttek számára, ami a felnőtt személyek védelmének különleges formáját képviseli. A nappali tartózkodás lehetőségét nyújt a felnőttekről való egész napos gondoskodásra, alapvető egészségügyi szükségleteik kielégítésére és a vélemények és leletek szakorvos részéről történő értékelésére, a használók ezen kategóriája további legmegfelelőbb gyógykezelése és életmódja érdekében. A rokkant személyek nappali tartózkodója a Szociális Központban, illetve az idősek klubja és a nappali tartózkodási klub kibővített helyiségeiben került kiépítésre. Erre a célra eszközök kerültek kiválasztásra a tartományi és a községi költségvetésből.

A Szociális Védelmi Központ 24 órán keresztül működő ügyeletes telefonnal rendelkezik, melyen Zenta község minden polgára jelentkezhets. A Rendőrség, az oktatási intézmények és a Községi Bíróság minden esetben rendelkezésre áll, amikor szakemberek gyors beavatkozására van szükség.

3.2.1.4. Művelődés és művészet

A művelődés szempontjából jelentős a Színház, a Könyvtár, a Múzeum, a Kiállítóterem, a Festőtelep, a Történelmi Levéltár és a Városi Koncertterem. 2005-ben megnyílt a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. A városban öt katolikus és egy ortodox templom, továbbá több különböző vallás kápolnája található.

3.2.1.5. Sport és rekreáció

A sport helyzete Zenta községben

A zentai sport kezdetei hivatalosan az 1882-es évhez köthetők. Akkor az összes sportoló gyűjtőneve az atléta volt. Ezekről a kezdetektől a mai napig számos klub alapult és tűnt el. Jelenleg a község területén 35 bejegyzett sportegyesület létezik. Az egyesületekből háromnak nincs tevékenysége, tehát ezek nem aktívak. A többi 32 egyesület több csoportba sorolható:

- aktívak, de nem dolgoznak minden nap,
- aktívak, napi rendszerességgel dolgoznak és versenyekkel is foglalkoznak,

- aktívak, napi rendszerességgel dolgoznak és versenyzőket nevelnek,
- egyesületek, amelyek kiemelkedő eredményeket érnek el.

A múltra visszatekintve és a jelent elemezve arra következtethetünk, hogy a Zentaiak mindig kitűnő eredményeket értek el mind hazai, mind nemzetközi szinten.

Ez főleg a jó iskolai testnevelésnek köszönhető, melyen sok tehetség haladt keresztül és lett felismerve, és amely ma háttérbe szorult és elhanyagoltá vált.

Összegezve a tényeket mégis kimondható, hogy Zenta községben a múltban is és ma is gazdag sportélet létezik. Minőségére és tömegességére vonatkozóan hiányosságok találhatók, de küzdeni kell ezek leküzdéséért, és a jövőbeni alkalmasabb feltételek megteremtéséért.

A polgároknak tudatában kell lenniük, hogy Zentán fejlett sporttevékenység folyik és büszkék kell, hogy legyenek a sportban kiváló eredményeket elérő versenyzőkre, az edzőkre és a többi dolgozóra a sport területén.

Rekreációs feltételek Zenta községben

A sport mindenkinek olyan terület, ami felöleli a pihenési és rekreációs, egészségfejlesztő vagy a saját eredmények javításának céljából végzett sporttevékenységekkel való foglalkozást, a népesség minden szegmensében.

A Tisza bal partján, a várossal szemben található a homokkal szórt partszakasz, amely alkalmas fürdésre és rekreációra, a felsoroltak mellett azonban lehetséges a sporthorgászat, a vízi sportok és hajókirándulások megszervezése is. A Tisza-part erdős része kirándulásokra és táborozásra alkalmas. A várostól északra található a Népkert, ami 1866-ban lett kialakítva és rekreációs célokat szolgál. A Népkertben található a futballstadion és az atlétapálya, medencék, teniszpálya, tekepálya, valamint a kosárlabdapálya.

A község költségvetésében a sport részesedése 3-4%-ot tesz ki, ami a régióban a legjobbak között van.

3.2.1.6. Média és tájékoztatás

Ami médiát és a tájékoztatást illeti, a községben 2 helyi rádió és 1 kábeltelevízió működik.

- **No limit** rádió. A 91,1 MHz-en hallgatható a magyar és szerb nyelvű műsor. Szoros együttműködés jött létre a helyi önkormányzattal, köztisztviselőkkel és különböző intézményekkel. A rádióállomáson a vendégek aktuális eseményekről és a lakosság számára hasznos információkról beszélgetnek. Havonta egy alkalommal a rádiónál vendégeskedik Zenta község polgármestere is – tájékoztat az aktuális eseményekről és válaszol a hallgatók kérdéseire. A tájékoztatási ügynökség alapján kidolgozásra kerülnek a hírek is, értesítik a lakosságot a programokról, értesítéseket olvasnak fel. Kielégítik a hallgatók zenei kívánságait, igényes pop és rock zenét sugároznak.

- **Fox rádió.** A zentai Fox rádió a 97,9 MHz-en 2008 novemberében elhallgatott, mivel nem kapta meg a városi frekvenciát. Két évvel később, 2010-ben, a Műsorszórási Ügynökség új pályázatot írt ki, amelyen a Fox rádió frekvenciát kapott, így most Törökkanizsáról sugározhatják a műsort. A rádió központja továbbra is Zentán, a régi helyen, a Tóparti utcában van. Folyamatosan zenét vagy kívánságműsort sugároznak, vasárnap reggeltől estig lehet zenét hallgatni.
- A **Pro Media** kábeltelevízió magánvállalat, mely műsorát az adai Voysat kábeltelevízió és a zentai Sabotronic kábeltelevízió hálózatán keresztül sugározza. A vállalatot 2008-ban Ürményi Frigyes, okleveles videóműsor-készítő alapította, aki több éve készít televíziós műsorokat belföldi és külföldi tv-csatornák számára. Minden kedden 17 órától ötórás esemény-összefoglalást sugároznak magyar és szerb nyelven, a műsort pedig csütörtökön 9 órakor megismétlik. 24 órakor híreket sugároznak képekben, amelyek reklámokat, hirdetések és értesítéseket tartalmaznak. Rendszeresen rögzítik a helyi önkormányzatban megtartott sajtótájékoztatókat, közvetítik a Községi Képviselő-testület üléseit, valamint a helyi önkormányzathoz és a hozzá kapcsolódó intézményekhez kötődő rendezvényeket.
- **Eugen.** 2007 végén a tulajdonos Eugen név alatt tájékoztatási ügynökséget alapított. Az egyidejűleg megalapított újság privát újságként indult, a pénzeszközök hiánya miatt azonban mindössze néhány szám jelent meg a sajtóban. Ma állami szinten van bejegyezve, internetes formában is létezik, a cikkeket pedig két nyelven jelenteti meg (szerb és magyar).

3.2.1.7. Nem kormányzati szervezetek

Zentán kiemelkedő szintű a nem kormányzati szervezetek tevékenysége. A szociális védelem, a kultúra és egyéb tevékenységek területén tevékenykednek. A jelenlegi adatok szerint Zenta községben 77 aktív egyesület van, amelyek a kiírt helyi és más pályázatokon keresztül valósítják meg projektjeiket. Az NKSZ szektor a tevékenységi szerkezet tekintetében az alábbiak szerint oszlik fel: 20 a szociális védelem területén, 26 a kultúra területén és 31 NKSZ egyéb területeken. Zenta község minden évben jelentős eszközöket különít el a nem kormányzati szervezetek működésére. A 2013-as évben 15,7 millió dinárt különítettek el, mindenképp a szociális védelem területére (az eszközök 50%-a). Statisztikai szempontból egy nem kormányzati szervezetnek átlagosan 200.000 dinár kerül elosztásra.

3.2.1.8. A lényeges tervdokumentumok rövid áttekintése

A társadalmi tevékenységek fejlődése Zentán fejlesztési lehetőségként ismert. Ennek megfelelően a község tervszerűen állt a kérdéshez és mostanáig két tervdokumentumot dolgozott ki, és pedig:

1. Zenta Község Sportfejlesztési Stratégiája 2012-2016.
2. Zenta község szociális védelemének fejlesztésére vonatkozó stratégiai terv a 2009-2014 időszakra.

3. Zenta Község Ifjúsági Stratégiája 2010-2014.
4. Helyi Gyermejjóléti Akcióterv (2007-ből)

Zenta Község Sportfejlesztési Stratégiája 2012-2016. Ez a község által kidolgozott és elfogadott legfrissebb tervdokumentum. A dokumentum három alapegységre oszlik: 1. a sport, a sportklubok és maga a község állapotának részletes elemzése; 2. a sport alanyainak javaslatai a községben; 3. célok és feladatok a 2012-2016-os időszakban. A dokumentum végén bemutatásra került az ágazati stratégia akcióterve. Ez a dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

A Zenta község szociális védelemének fejlesztésére vonatkozó stratégiai terv a 2009-től 2014-ig terjedő időszakra új szociális védelmi szolgáltatások kifejlesztése és a meglévő szolgáltatások előmozdításának szükségleteként jött létre, helyi szinten. A dokumentumban a részletes elemzés mellett célcsoportok szerint meg vannak határozva a prioritások, adottak a végrehajtási intézkedések, meghatározott a monitoring és az értékelés folyamata, azonosítottak az erőforrások, a pedig végén ki van dolgozva a kommunikációs terv. Ez a dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

Zenta Község Ifjúsági Stratégiája 2010-2014. A stratégia elsődlegesen azzal a céllal jött létre, hogy kimozdítsa a zentai fiatalokat a közönyből egy olyan környezet biztosításával, ahol megtalálhatják önmaguk helyét, hasznosíthatják kreativitásukat, illetve olyan környezettel, amely megtartja őket magának. A dokumentumban a fiatalok három csoportra vannak osztva és kezelve, tekintettel arra, hogy különböző helyzetük van a társadalomban, éspedig: 1. fiatalok, akik még tanulnak; 2. fiatalok, akik már nem tanulnak, de még nem alapítottak saját családot; 3. fiatal házások. A dokumentumban a fiatalok 6 különböző tevékenységi területe van meghatározva, amelyekre meghatározták a stratégiai célokat és végül a dokumentum végén az akciótervet is. Ez a dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

A Helyi Gyermejjóléti Akcióterv egy dokumentum, melynek alapvető célja és rendeltetése, hogy megadja és meghatározza Zenta község teendőinek irányát a gyermekek és fiatalok helyzete előmozdításának területén, továbbá világos mechanizmusokat és feltételeket hozzon létre, melyek segítségével figyelemmel kísérhetők és megvalósíthatók a megadott célok. A 8 meghatározott prioritásra ezen a területen sorban meg van adva a jelenlegi helyzet rövid leírása, ki vannak tűzve a stratégiai és specifikus célok, meg vannak határozva a tevékenységek és azok hordozói, meg vannak állapítva a mutatók, meg vannak határozva a pénzügyi források és a megvalósítási határidők. Ez a dokumentum is jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

3.2.2. SWOT elemzés – Társadalmi fejlődés

Az 1. MCS: Társadalmi fejlődés munkacsoport a témaköre keretében kidolgozta a folytatásban bemutatott SWOT mátrixot:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> + A lakosság többnemzetiségű összetetele – többnemzetiség és multikulturalizmus*** + Magas szintű vallási tolerancia *** + Jól fejlett egészségügyi hálózat, szakszolgálatokkal *** + A vezető pozícióban levő személyzet szakértelme és munkatapasztalata ** + Magasan képzett oktatószemélyzet (ÁI és KI)** + A helyi problémák/szükségletek felismerése *** + Község városi funkciókkal (egészségügy, szociális védelem, művelődés) ** + Hagyomány az egészségügyi védelem területén (orvostudomány, szociális munka) ** + Fejlett platform a szociális védelmi szolgáltatások területén ** + A község elfogadott sportfejlesztési stratégiája – professzionális, rekreációs, iskolai és munkás sport ** + Hagyomány és kiváló eredmények a sportban ** + A gazdaság új kihívásainak és jövőbeli igényeinek elfogadása – az oktatásban** + Fejlett NKSZ szektor** + Kulturális intézmények léte, azok működése és karbantartása (múzeum, színház, levéltár, városi könyvtár)** 	<ul style="list-style-type: none"> - Alapvető munkaeszközök hiánya az iskolákban *** - Elégtelen számú szakmai személyzet (iskolázás, egészségügy) – a foglalkoztatáshoz szükséges pénzeszközök hiánya az igényekhez viszonyítva** - Kiszolgált orvosi felszerelés, szükség van új berendezésekre** - Leromlott iskolaépületek** - Szakképzetlen személyzet a sportban – edzők hiánya (befejezett sport és testnevelési egyetemmel vagy edző főiskolával)* - Sportlétesítmények hiánya (a csarnok építése, egyes objektumok több mint 100 évesek)** - Gerontológiai központ hiánya** - Sürgősségi elszállásolásra szolgáló befogadó állomás hiánya* - A szociális védelemben részesülők szükségleteire szolgáló meglévő objektumok kihasználatlansága* - 3 középiskola található 1 épületben** - Szállítás hiánya a kollégiumban** - Kétnyelvű közlöny hiánya helyi szinten** - a <i>Magyar Szó</i> helyi szerkesztőségének rossz felszereltsége **
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ✓ A személyzet szakmai továbbképzése projektumokon keresztül*** ✓ Hazai és külföldi alapok elérhetősége** ✓ A szociális védelmi szolgáltatások szabványosítása – összehangoltság a törvényi szabályozással** ✓ Szoros kapcsolat a Magyarországi községekkel és testvérvárosokkal az EU-ban** 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Rossz demográfiai irányzatok – a fiatalok, elsősorban képzett személyek elszívargása, idős háztartások *** ✗ Bizonytalan politikai helyzet az országban*** ✗ Jogi korlátozások az egészségügyben – a személyzet hiánya** ✗ Az oktatási rendszer nem alkalmazkodik a gazdasághoz és a szélesebb társadalmi közösséghez – tanárok és felesleges profilú végzett diákok többlete ** ✗ Relatív távolság az EU közlekedési folyosóktól** ✗ Az idősek számának növekedése a szociális szükségletek – védelem szférájában ✗ Az abortuszok számának növekedése a fiatalabb korosztálynál ✗ A jogszabályok összehangolatlansága a közösség igényeivel a szociális védelem területén** ✗ Szabályzatok, törvények, melyek lassítják az edzők engedélyezését*

3.3. Környezet és infrastruktúra

A látszatra monoton síksági térségben három lépcsőzetesen elrendezett terület különíthető el. A legnagyobb egység, amelynek a magassági szintjei 93-111 méter között mozognak, Bácska keleti részének löszsíkságát képezi, és a község keleti oldalán terül el. Zenta város a löszterasz domborulatán épült, 83-84 méter magasságban. Az alluviális síkság a Tisza mentén terül el 10 km szélességben és 75-től 79 méter magasságban. A kis szintkülönbségek megnehezítik a lecsapolást, így az esőzéseket követően kis pocsolások és mocsarak keletkeznek. A számuk ma a lecsapolás és a kiszáritás következtében egyre alacsonyabb. Zenta község területén hat talajtípus különíthető el: az alluviális talaj, az alluviális deluviális hordalék, a mocsárréti fekete termőföld, a réti fekete termőföld, a szikes és a csernozjom. A legelterjedtebb a löszsíksági csernozjom. A község nyugati és központi részeit öleli fel. Az utóbbi két évszázadban az emberi tevékenység által a terület növényvilága megváltozott. A valamikori sztyeppi és mocsári vegetációt kultúrnövények váltották fel, így ma a községnek több mint 90%-a mezőgazdasági földterület, és csak az 1,5%-a erdőszített.

3.3.1. A jelenlegi helyzet leírása

Zenta község területén nem lettek elvégezve a szisztematikus kutatások a különleges természeti értékek és nevezetességek nyilvántartása és felértékelése céljából. Így Zenta község területén nincs egyetlen különleges természeti értékű és nevezetességű objektum sem, amely különleges társadalmi védelem alatt áll. A község területén megtalálható néhány ritka és veszélyeztetett növény- és állatfaj, amelyek természeti ritkaságként az egész területen védettek.

3.3.1.1. Éghajlat és domborzat

Földrajzi helyzete szerint Vajdaság mérsékelt kontinentális éghajlati övezetben fekszik, bizonyos különlegességekkel egyes régióiban, amelyek a szubhumid és mikrotermális, illetve a mezotermális éghajlat elemeiként nyilvánulnak meg.

Zenta tengerszint feletti magassága 84 m, a januári középhőmérséklet $-1,3\text{ }^{\circ}\text{C}$, a júliusi középhőmérséklet pedig $22,8\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zenta éghajlata kontinentális, nagy hőmérsékleti ingadozásokkal, viszonylag hideg telekkel és meleg nyarakkal.

A csapadékok eloszlása az év folyamán júniusban mutatja a legmagasabb – 71 mm – és októberben a legalacsonyabb – 27 mm – értéket. Az éves csapadékmennyiség mintegy 588 mm. Évszakok szerint megfigyelve a legtöbb csapadék a nyár folyamán választódik ki, és pedig 174 mm, a legkevesebb ősszel, mintegy 122 mm, míg a vegetációs időszak folyamán 321 mm, ami az éves csapadékmennyiség 55%-át teszi ki.

Az éves átlagos relatív páratartalom Zenta területén 80%, a legmagasabb decemberben, 88%, a legalacsonyabb pedig júliusban és augusztusban, és pedig 72%. Az adott átlagos értékek a viszonylag száraz időjárás, illetve a mérsékelt páratartalom mutatói.

Az éves átlagos felhőzet 56%-ot tesz ki. Az érték decemberben a legalacsonyabb, és pedig 78%. Az felhős napok évi átlagos száma (a felhőzet több mint 80%) 105,5; a felhőtleneké (a felhőzet kevesebb, mint 20%) 68,2 nap.

A napsütés éves értéke 2.073,5 óra vagy átlagosan 5,7 óra/nap, és úgy vélhető, hogy a napsütés hossza Zenta területén kielégítő. A legnagyobb napsütés júliusban jelentkezik 297, a legalacsonyabb pedig decemberben 49,7 órával.

A szelek gyakoriságának, irányának, csendjének és sebességének értéke alapján az éves gyakoriság szerkezetében legképviselettebbek az északkeleti (166‰) és a délkeleti irányúak, míg a legkevésbé képviselték a keleti és a déli irányú szelek. A csendes időszak éves átlagos részvétele 196‰. A délkeleti (2,62 m/s) és az északkeleti szelek (2,59 m/s) sebessége a legnagyobb, a keleti irányúaké (1,69 m/s) pedig a legalacsonyabb. A 6 vagy több Beaufortnál erősebb szeles napok száma megközelítőleg 8 nap, legtöbb tavasszal és nyáron, a legkevesebb pedig ősszel.

Domborzat tekintetében Zenta község három egységre osztható: a Tisza folyó alluviális síksága, a löszterasz és a löszfennsík.

A Tisza folyó alluviális síksága a folyó jobb és bal partjára terjed ki. Tengersizint feletti magassága a Tisza közelében 78 m, keletre pedig kissé emelkedik. Nyugati határát a löszterasz képezi, amely Adorján településnél kezdődik, majd a Tisza folyótól eltávolodva megközelíti a Zenta–Magyarkanizsa vasútvonalat, felöleli Bácskát és a Nagyrétet, majd egyenesen kelet felé indul és a Tóparti dőlőt követve Zenta északi részén, a hídnál eléri a Tisza folyó partját. Déli irányban, a régi tiszai kompátkelőtől folyamatosan szélesedik, az alsó Tisza-partnál keresztezi a régi vágóhíd árkat, majd tovább halad az 500 m hosszú és 3-4 m magas meredek fal mentén – amely alapjainál volt a Tisza folyó régi medre – különválva az Eugen sziget löszteraszától. A Mákos terület, a zentai TE-TO Cukorgyár Rt.-től délre tulajdonképpen a Tisza folyó alluviális síksága, melyet gyakran elönt a víz. Így a folyómeder közelében homok rakódott le, majd a mederben finomszerkezetű iszap, így növelve e terület magasságát.

Az alluviális síkság kialakulása a Tisza folyó eróziós tevékenységének eredménye. A folyó a szabályozás előtt nagy kanyarokat hozott létre, melyek gyakran változtatták a helyüket. A meder valamikor 5-7 km volt. Nyugatabbra a folyó, a felhalmozott hordalékkal – ami összetétele szerint agyag és föld keveréke – kimélyítette a saját medrét. A Tisza folyó eróziós munkája mellett, a folyó völgyének kialakulásáig a Coriolis erő hatására is sor került. Ezen hatás eredménye, hogy a folyó nyugati, illetve jobb oldali partja túlnyomórészt meredek és kimosott.

A löszterasz nyugaton a löszfennsíkkal, keleten pedig a Tisza folyó alluviális területével határos. A löszterasz – amelyen maga a város is épült –, ami az összetételét illeti, többnyire mosott lösz. Átlagos tengerszint feletti magassága 84 m. A löszteraszokon található néhány deciméter mély kiterjedt síkság. A lösztábla porózus anyaga átengedi a csapadékvizek egy részét, amelyek a homokban, ami a lösztábla alsó rétegeiben, a kevert löszben található, forrás formájában a felszínre törnek. Nyáron a víz elpárolog a fennsíkról, ásványi sókat hagyva maga után. A szikes kialakulásának folyamatát a felszín alatti vizek só tartalékai táplálják, mivel a vízszint a talajfelszín közelében van. A talajfelszínre elérő víz elpárolog, a száraz só pedig ott marad. A szikes talajra jellemző növények lehetőséget hagynak a szél munkájának, ami elviszi a szikes kristályszemcséit és a finom porszemeket.

Zenta község kétharmada a telecskai löszfennsíkhhoz tartozik. A löszfennsík felső rétege a jégkorszak folyamán, az utolsó eljegesedés időszakában halmozódott fel, szokásos talajviszonyok között, a szél által vitt anyagokból. Felszínét 30-40 cm vastag feketeföld borítja, e réteg alatt egyes helyeken pedig 3,7 m vastagságú lösz található, mely bizonyos helyeken akár 5 m is lehet. A löszföld 5-20%-át mészkő képezi, ami a lösztakaróra hulló, némi szén-dioxid tartalmú csapadékvíz hatására feloldódik.

3.3.1.2. Víz-erőforrások

Zenta település területén a legnagyobb természetes vízfolyam a Tisza folyó, ami a község keleti határát képezi. A Tisza folyó felszíni vízfolyamának medre nagyon stabil és kedvező hidraulikus profillal rendelkezik, a homokos terepbe vágva. Van némi esése, de jelentős húzóereje a hordalék átviteléhez.

A felszíni vizek minősége a községben csak a Tisza folyón kísérhető figyelemmel. A többi felszíni vízről (meliorációs csatornák, holtágak, tavak) nincs megbízható adat, annak ellenére, hogy a minőségük rámutathatna a vegyi anyagok jelenlétére a mezőgazdasági területeken, illetve más szennyeződésekre. A Tisza vizének minősége Zentától feljebb, Martonosnál valamivel jobb, mint Szegednél, a Maros torkolatától lejjebb. Az oxigén rendszer szerint, az oldott oxigén mennyisége alapján a BOI5 (biológiai oxigénigény) és a BOI vizek a vizek IIb csoportjába tartoznak. Az ammónia mennyisége néhányszor nagyobb a maximálisan megengedett mennyiségnél. Gyakran láthatók olajfoltok a víz felszínén, amelyek különböző méretű hajókból származnak. A növényvédő szerek és nehézfémek koncentrációja a maximálisan megengedett koncentráció határán belül van.

3.3.1.3. Levegő

A város területi szerkezete alapján (az utak és lakótömbök hálózata) előrejelezhető, hogy a forgalmi kereszteződések környékén a levegőrészecskék mennyisége a megengedett határérték felett mozog. A kén-dioxid mennyisége az iparból és a fűtésből származik (a falusi jellegű településeken), a város azon részeiben, ahol a háztartások eddig nem voltak rácsatlakozva a gázvezetésekre sem pedig a távfűtési csővezetésekre.

A levegő minőségét havonta figyelemmel kísérik. A levegő minőségének állapota a rendelkezésre álló mutatók szerint nem teljesen kielégítő, elsősorban az összes lebegtetett (szuszpendált) részecske gyakori megnövekedett koncentrációja, valamint az összes lebegtetett részecske mért magas koncentrációja miatt. Az összes lebegtetett részecskék elemzésével megállapítást nyert, hogy a minták kétharmadának az értéke megemelkedett volt, így, tekintettel a minták számának statisztikai jelentőségére és a mintavétel megfelelő időbeli elosztására, arra lehet következtetni, hogy az összes lebegtetett részecske mennyisége a mérési időszak, vagyis a 2012. év kétharmadában megemelkedett volt.

Az összes lebegtetett részecske megemelkedett koncentrációja miatt szükséges növelni az erdősített területek mennyiségét, valamint elvégezni a bezöldítetlen területek bezöldítését.

3.3.1.4. Növényvilág

Az elmúlt két évszázadban az antropogén tényezők hatására Zenta területének vegetációja megváltozott. Az elhagyott területeken láthatóak azonban a valamikori őshonos növényzet maradványai:

Aceri tatarico- Quercetum

Tatárjuharos lösztölgyes. Ezeket az erdőket hármás ökotóp jellemzi, vagyis átmeneti zónát képviselnek a nyugati lombhullató erdők, az észak-keleti sztyeppék és a déli vidékek szubmediterrán lombhullató erdői között. A leggyakoribb talajtípus a csernozjom. Az erdő összetételébe tartoznak: *Quercus pubescens*, *Qu. petrea*, *Qu. cerris*, *Acer tataricum*, *Ulmus minor*, *Carpinus orientalis*, *Tilia tomentosa*, *Prunus fruticosa*, *P. tenella*, *Cotinus coggygria*, stb.

Salice – Populetum

Fűz- és nyárfa asszociációja. A fűz- és nyárfaerdők a folyókat követik és az alluviális típusú, laza, homokos, kavicsos vagy agyagos talajhoz kapcsolódnak, amelyek az egész év folyamán folyóvízzel telítettek. Bennük domináns helyet foglalnak el a *Salix* és a *Populus* családból származó fajták vagy együttesen néhány közülük, bizonyos közösségeket formálva.

Festucion rupicolae

Erdőssztyepp közösségek. Valamikor a vajdasági síkság és az országunkkal szomszédos, dunamenti régió legmagasabb részeit sztyepp vegetációk borították, amely mozaikszerűen váltakozott az *Aceri tatarico – Quercetum* erdők közösségeinek elemeivel. Ma ezen területek szántóföldi kultúrákká alakultak, az erdőssztyeppék pedig a löszfennsíkok perifériás részeire és lejtőire szorultak. Az észak-bácskai löszfennsíkon fejlődik a *Coronillo- Festucetum sulcatae* közösség, melynek degradálási fokát a *Taraxco – Festucetum valesiacae* asszociációja képezi. A közösségek a homokon kifejezettebben xerofil jellegűek. Legösszetettebb szerkezete a *Chrysopogonetum pannonicum* asszociációnak van, a község homokos lokációin.

A valamikori buja erdőssztyepp vegetáció agrárkultúrává alakult, így Zenta község területének mindössze 1,5%-át borítják erdők.

3.3.1.5. Állatvilág

Ami az állatvilágot illeti, Zenta területének legnépesebb képviselői a rovarok. Számos képviselőt kell elkülönítenünk a

Hymenoptera (hártványasszárnyúak), a *Lepidoptera* (lepkék), a *Coleoptera* (keményszárnyúak) és a *Diptera* (kétszárnyúak) rendek soraiból. Ezen rovarok alapvető jelentőségűek a mezőgazdasági termelés szempontjából, mivel ők végzik a kultúrnövények beporzását.

A tiszavirág (*Palingenia longicauda*) az *Ephemeroptera* (kérészek) rend képviselője. Csak Szerbiában és Magyarországon, a Tisza folyón található. Szerbiában a Berni Konvenció alapján, valamint az élőhelyek védelméről szóló direktívával védett. Ma, mivel veszélyeztetettnek számítanak, ez a faj a Tisza folyón talált menedéket. A faj tömeges rajzása minden évben megfigyelhető Zenta község területén.

A Tisza folyó gazdag halállománnyal rendelkezik. Hét családból huszonnégy halfaj lett megállapítva. Legnépesebb a pontyfélék családja tizennégy fajjal, a süllők családja három fajjal, közvetlenül utánuk pedig a harcsafélék és a csukafélék családjai következnek. Az említett ökoszisztémák, a mintegy 80 kg/ha (persze, ha nincs szennyezés) árumennyiség tekintetében az egyik legtermékenyebbeknek számítanak.

A Tisza folyó, mivel halban gazdag, a madárfauna igazi mágnes. A község területén nagyszámú, különböző fajú madár jelenléte lett megállapítva: szürke gémekek, kis fehér gémekek, sasok, baglyok, sólymok, búbos vöcskök, harkályok, és a *Passeriformes* (énekesmadarak) rend nagyszámú képviselői.

Az egész Tisza-mentét nagy és jól felszerelt vadászterületek jellemzik. Egy közülük a Zentai Tanyavilág vadászterület is, amely akkora területet ölel fel, mint Zenta város teljes területe.

3.3.1.6. Infrastruktúra

3.3.1.6.1. Úthálózat

Közúti közlekedés

Ma a térségben a legjelentősebb közlekedés az utakon bonyolódik le, ezért érdekes tudni a zentai utakról szóló alapvető adatokat községi és regionális szinten. Amikor a zentai községben levő utak hosszúságáról és minőségéről van szó, a statisztikailag feldolgozott 2003. évi adatokból kiindulva a helyzet az alábbi táblázatban kerül bemutatásra.

Zenta községnek a fontosabb kommunikációkat illetően aránylag jó helyzete van. A községen halad át a meridionális irányú Újvidék–Zenta–Szeged országút, valamint az országút, amely nyugatról Zentát Topolyával köti össze, keleti irányban pedig Csóka és Nagyikinda irányában folytatódik. Ezzel az útiránnyal Zenta 38 km-en csatlakozik az Ia osztályú országúthoz. Ez az út Észak-Bánát, Közép- és Észak-Bácska és a Duna mente középső részeinek több különböző szintű városi központját és egyéb települését köti össze. Ez az út jelentős Zenta község szempontjából, mivel rajta keresztül kommunikál az Európai Unió két tagállamával.

24. táblázat: Országutak Vajdaság területén, amelyek közvetett vagy közvetlen kapcsolatban állnak Zenta községgel

Az út száma	Az utak leírása
Ia OSZTÁLYÚ ORSZÁGUTAK	
1.	Magyarországi államhatár (horgosi határátkelő) - Újvidék - Belgrád - Niš – Makedón államhatár (preševoi határátkelő)
Ib OSZTÁLYÚ ORSZÁGUTAK	
11.	Horgos - Csóka - Nagyikinda – Nagybecskerek - Krnjača
II OSZTÁLYÚ ORSZÁGUTAK	
100.	Magyarországi államhatár (gyálai határátkelő) – Törökkanizsa - Mokrin - Nagyikinda – Leónamajor
102.	horgosi csomópont - Szabadka - Topolya – Szenttamás - Újvidék - Ingyia - Ópázova - Belgrád (bejárat)
104.	Törökbecse - Nagyikinda - Román államhatár (nákófalvi határátkelő)

Forrás: Az utak osztályozásáról szóló rendelet (az SZK Hivatalos Közlönye, 14/2012. szám)

Ha mennyiségi következtetéseket vonunk le, mondhatjuk, hogy az utak hosszúsága a zentai községben átlagosan – akár a terület, akár a lakosság számának arányába helyezve – valamivel rövidebb a vajdasági szinthez viszonyítva, amikor az utak összes hosszúságáról, valamint a fő vagy a regionális utak hosszúságáról van szó. Egyedül a zentai község van előnyben, amikor a helyi utakról van szó. Ez arra a tényre utalhat, hogy az alapvető úthálózat jól volt lefektetve, de nem történt elegendő befektetés abba, hogy nagyobb része magasabb rangot nyerjen, illetve hogy minőségét emeljék. Az országutak hossza 42 km, a helyi utaké pedig 25 km. Minden útkategóriának korszerű burkolata van.

Minőségi következtetésként a következő tényezők vonhatóak le:

- Tekintet nélkül arra, hogy nagyságához és a lakosok számához viszonyítva Zenta községben az utak hossza kielégítőnek tekinthető, ez nem mondható el a minőségre, mivel nincs autótű, hacsak nem tekintjük ennek a zentai községtől néhány kilométerre nyugatra haladó félautótűt;
- A helyi utak rossz állapotban vannak;
- A főúti forgalom a városközponton halad keresztül;
- Nincsenek megoldva a vasúti átjárók stb.

Zenta község területén 197 km-t meghaladó úthálózat van. Zenta község területén halad keresztül a 101. és a 103. számú II. osztályú országút. Zenta községen keresztül a 101. számú II. osztályú országút hossza 17,3 km, a 101. számú II. osztályú országút hossza pedig 24,7 km. A 101. számú másodosztályú országút burkolata rossz állapotban van és 9 km hosszan sürgősen fel kell újítani. A 101. számú másodosztályú országút burkolata rossz állapotban van és 2 km hosszan sürgősen fel kell újítani.

A következő táblázatban adva van az úthálózatok és útirányok és sajátosságaik áttekintése, valamint a jelenlegi helyzet, amelyben találhatóak.

25. táblázat: Zenta község utcái településenként

Település	Az úthálózat hossza	Az útburkolat fajtája	
Zenta	83 km	Szilárd burkolat	60 km
		Kavicsos és földes	23 km
Bogaras	4,5 km	Szilárd burkolat	3 km
		Kavicsos és földes	1,5 km
Kevi	10 km	Szilárd burkolat	3,5 km
		Kavicsos és földes	6,5 km
Tornyos	18 km	Szilárd burkolat	15 km
		Kavicsos és földes	3 km
Felsőhegy	12 km	Szilárd burkolat	10 km

Forrás: Zentai Községi Közigazgatási Hivatal

26. táblázat: A község helyi úthálózata

Út	Az út hossza	Az út állapota
A Kevibe vezető helyi út	7,6 km	Rossz
Bekötőút a regionális úttól a bogarasi vasútállomásig	3 km	Jó
Út a DTD-szivattyúállomás irányában	0,8 km	Nagyon rossz
A szivattyúállomástól a Halászcserdáig vezető út	1,7 km	Nagyon rossz
Tornyosi út	3 km	Jó
Adorjáni út	3 km	Rossz
Adahatár felé vezető út	8,9 km	Rossz

Forrás: Zentai Községi Közigazgatási Hivatal

Zenta településen a tranzitforgalom a következő utcákon halad át: Árpád utca, Új sor, Gróf Batthyány Lajos, Újvidéki út, Tornyosi út, dr. Jovan Cvijić, Janko Vukotić Tábornok, Szabadkai út. Ezek az utak nagyon meg vannak terhelve. Ezen túlmenően problémát jelent, hogy a 101. és a 103. számú II. osztályú országút szintbeli vasúti átjárón halad keresztül, ami megnehezíti a gyorsabb tranzitforgalmat. A település északi oldalán kerülőút, a Žitoprometnál pedig felüljáró kiépítésével a Belgrád–Nagybecskerek–Nagykikinda–Zenta–Szabadka útvonalon felgyorsulna a tranzitforgalom. Erre a kerülőútra létezik főprojektum 1991-ből. Kerülőút megépítésével a település nyugati oldalán megnövekedne a közlekedésbiztonság (különösen a kerékpárosoké és a gyalogosoké) azokban az utcákban, amelyekben jelenleg tranzitforgalom folyik (Újsor, Gróf Batthyány Lajos, Újvidéki út, Tornyosi út, dr. Jovan Cvijić, Janko Vukotić Tábornok).

A járművek parkolása Zenta település szűk központjában szervezett. Zenta községben megoldatlan a tehergépjárművek parkolása. Legnagyobb probléma a cukorrépa betakarítási szezonjában van, amikor a cukorrépát Zentára hozzák feldolgozásra. A tehergépjárművek parkolását az ipari zónában vagy az ipari zóna közelében kellene megoldani.

Vasúti közlekedés

Zenta egykor vasúti tranzitközpont szerepében állt, mivel mellette haladt el a Szegedet, Zentát, Óbecsét és Újvidéket összekötő vasútvonal. A vasútvonal már nem így működik, hanem a Szabadka és Nagyikinda közötti vasútforgalom lebonyolítására szolgál.

Vízi közlekedés

A Tisza folyó teljes hossza 966 km. Áthalad Ukrajnán, Szlovákián, Magyarországon és Szerbián, és az 1214 km-en ömlik a Dunába. Teljes hosszából 650 km-en hajózható. A Duna–Tisza–Duna-csatornarendszerrel Vajdaság vízi közlekedésében komoly potenciált képez, így lehetőség van arra, hogy az árunak a vízi szállításra való irányításával mind a kivitelben, mind a behozatalban hatalmas mennyiségű árut mozgasson meg, figyelembe véve azt a tényt, hogy ez főként mezőgazdasági vidék.

1973-ban megalapult és bejegyzésre került a zentai Potisje Kikötői Vállalat, az építőanyagok forgalmának alaptevékenységével. 1979-ben a vállalat elfoglalja a mai stratégiai - földrajzi helyzetét a Tisza folyó jobb partján, a 122 km-nél, több mint 20 ha teljes területen. Rendkívüli helyzete miatt a zentai Potisje Kikötői Vállalatot az akkori Szövetségi Kormány döntésével nemzetközi kikötővé nyilvánította. Ma a kikötő részvénytársaságként van meghatározva. A meglévő 8.900 m²-es raktárterülethez még 9.360 m² épült, ami – az új, 18.000 m²-t meghaladó tárolókapacitás – nagyon megkönnyítette és előmozdította e modern és korszerű áruszállító központ működését. Fontos megemlíteni, hogy ez a stratégiai kikötő, mint áruszállító központ egyesíti a folyami, vasúti és közúti szállítást, a multimodális szállítás funkciójában.

A kikötő rendelkezik zárt és nyitott típusú köz- és vámraktárakkal, és építőanyag forgalmazást végez. Úgyszintén rendelkezik vámterminállal, ahogy a közúti és vasúti járművek, úgy minden típusú úszó létesítmény szükségleteire. Fontos megemlíteni, hogy a kikötő átrakodási kapacitása irigylésre méltó 1.000.000 tonna, különféle áruból. Az átrakodási kapacitás a rendkívüli felszerelésben tükröződik, ami a következőkön keresztül nyilvánul meg:

- átrakodási hely úszó létesítmények számára 1.800 tonnáig,
- 25 tonna teherbírású kikötői híddaru
- vasúti és közúti közlekedési utak
- 120 t/h kapacitású kirakodóhely az építőanyagok eldobására
- kikötői gépek
- egyéb kísérő létesítmények stb.

A felsoroltak alapján Zenta, bizonyos értelemben útkereszteződést képez, illetve refrakciós ponton helyezkedik el, mivel a közúti forgalom és a hajózható vízi útvonal (Tisza) érintkezésénél található. Azonban a 10-es közlekedési folyosó, mint a keleti mediterrán turistaútvonal része, Zentától és a község határától nyugatra helyezkedik el és 38 km hosszú országúttal kapcsolódik hozzá. Következésképpen, a nemzetközi út távolságát figyelembe véve, a város – amennyiben kifejezettebb turisztikai vonzó tulajdonságokat kapna – az átmenő kontraktív zóna külső részét képezhetné.

3.3.1.6.2. Elektronikus távközlési infrastruktúra

Zenta község területén független becslések szerint 8.500-9.000 telefon rákapcsolás van. A telekommunikációs rendszer fejlődését az átviteli út kiszélesítése, azaz az optikai átviteli kábelek folyamatos kiépítése és a digitális telefonközpontok telepítése teszi lehetővé, a község minden településén. A 2012. évben Topolya felől optikai vezeték kiépítésre került sor, és így kapcsolódik Zenta a világhoz.

A kábeltelevízió mellett az előfizetők számára az internet szolgáltatások használata is elérhető, kábeles modemen keresztül, illetve a vezeték nélküli internet. A kábeltelevízió 24 órán keresztül sugárzott információs csatornáján aktualitások jelennek meg a világból, az országból, illetve helyi jellegű információk mind szerb, mind magyar nyelven (50-50%).

3.3.1.6.3. Villamosítás

A háztartások elektromos energiával való fedettsége a zentai községben, mint ahogyan a térség egyéb részeiben is, aránylag magas, és a 100%-os szint körül alakul. Ezt kielégítőnek tekinthetjük, és annak a ténynek a következménye, hogy Zentán a villamosítás a múlt század közepén lezajlott, a szocialista Jugoszlávia teljes villamosításra és iparosításra vonatkozó kampányának keretében. Hasonló a helyzet az Észak-bánáti Körzet szintjén és Vajdaság egészében is. Amikor az elektromos energia minőségéről van szó a fogyasztóknál, már kevésbé lehetünk elégedettek, mivel az áramfeszültség ingadozó, gyakran van áramhiány, ami hatást gyakorol az életminőségre és a megbízhatóságra a feszültség stabilitásához viszonyítva. Manapság mind intenzívebb e probléma áthidalása.

A 2012. évben a szolgáltatott árammennyiség 124.205.300 kWh. Az előző évhez viszonyított csökkenés 1,37%. A 2003–2012 közötti növekedési kulcs 1,67. A teljes villamosenergia-fogyasztás 40%-a a háztartásokra vonatkozik.

Az elektromos hálózat hosszúsága kb. 400 km, főként légvezeték. A hálózati veszteség körülbelül 10%, ami elfogadhatónak tekinthető.

A Villanygazdaság gyenge beruházási képessége miatt a hálózat rekonstrukciójára és fejlesztésére nem kerül sor olyan mértékben, mint ahogyan az szükséges lenne. A tanyavilágban hosszú, kisfeszültségű vezetékek vannak, amelyek esetében a feszültség gyenge. Az elektroenergetikai rendszer így megakadályozza a falvak fejlődését. Egyebek között nem nagyon lehet elektromos szivattyúval locsolni, ez nem jó a mezőgazdaság, főként pedig nem a konyhakertészet szempontjából.

Nem jó a Tiszai Rekreációs Központ villamosítási megoldása, mivel nincs sem tulajdonos, és nem léteznek településrendezési megoldások sem. A városi strandnak egyáltalán nincs árama, a Mákos-víkendövezet pedig csak részben van fedve kisméretű hálózattal.

A kisméretű hálózatot illetően a szűkebb központban részben le vannak fektetve a kábelek, de ez bővítésre vár. A faszorok miatt kívánatos lenne a kisméretű hálózat minél nagyobb részét önhordó vezetéknyalábbá átalakítani.

Az elkövetkező időszakban a város területén a 20 kV-os kábelhálózatot kellene teljes mértékben lefektetni. Ezzel nagyobb üzembiztonságot lehetne elérni. Ugyanezen ok miatt kellene a 20 kV Bogaras vezetékét gyűrűbe összekötni a Halász József távvezetékkel Törökfalú irányából.

Az áramszolgáltatásra vonatkozó statisztikai adatokat illetően a 2000. évi adatokkal rendelkezünk, amikor Zentán összesen 105.596.840 kWh elektromos energia lett leszállítva, amiből 47.000.000 kWh a háztartásoknak.

3.3.1.6.4. Távfűtés és gázosítás

Zenta község elektromos energiával való ellátása egy egységes villamosenergia-rendszerből történik, az utóbbi években azonban egyre többet fektetnek be a megújuló energiaforrásokba. 2011-ben Szerbiában az elsők között épült ki a zentai Alltech-Serbia élesztőgyár szennyvizéből származó, biogáz alapú kapcsolt energiatermelés, jelenleg pedig folyamatban van egy biomassza erőmű kiépítése 5 MW villamos- és 8 MW hőenergia kogenerálására.

Az új erőműből származó hőenergia fogja felváltani a zentai Cukorgyár hőerőművében a város fűtésére használt földgázfogyasztást.

27. táblázat: Hőenergia-termelési és –elosztási tevékenység

Mutató	Érték/Összeg
A község szolgáltatással felölelt lakosainak száma	körülbelül 35%
A szolgáltatással felölelt háztartások száma a helyi önkormányzati egység területén	2.049
A szolgáltatással felölelt jogi személyek és vállalkozók száma	185
A hőenergia előállítására szolgáló aktív kazánok száma	1
Az aktív alállomások száma	57
A hővezeték teljes hossza (az alállomásig)	4.500 m
Hőenergia előállítás (MJ évente)	körülbelül 150.000.000
Hőenergia fogyasztás – háztartások (MJ évente)	103.500.000
Hőenergia fogyasztás – jogi személyek és vállalkozók (MJ évente)	46.500.000

Forrás: A 2012. évben a kommunális tevékenységek ellátásáról szóló kérdőív jelentése, Építésügyi és Településrendezési Minisztérium, Köztársasági Kommunális Felügyelőségi Osztály

Gázvezeték

A földgázszolgáltató, az Elgas Közvállalat jelenleg 1,630 rákapcsolással rendelkezik Zenta község területén. Az alábbi nagyobb területi egységek nem rendelkeznek gázárákapcsolásokkal:

- Városkörüli út (a Vojislav Ilić utcától a hídig)
- A Fő tér környéke (a Városházától a Tisza irányában, a Vuk Karadžić utca, a Stevan Sremac utca, a Tiszavirág sétány)
- A Nemanjina utcától az Alsó Tisza-part utcáig és a Homok-lakótelep közötti terület
- A Tamp gyár környéke (Savoyai Eugén)
- a Kertek Helyi Közösség egy része, a Tornyosi út és az Esze Tamás utcák között déli irányban, és a Karjadi úttól a Fejős Klára utcáig déli irányban.

A falu típusú településeken (Tornyos, Felsőhegy, Kevi, Bogaras) nincs biztosítva a gázvezeték.

3.3.1.6.5. Vízellátás

Zenta ivóvízellátása a városi vízvezetékéből és a törpevízvezetékekből történik. Bizonyos számú vállalat saját törpevízvezetékekkel rendelkezik (az Alltech Rt., a Žitopromet Rt., a TE-TO Cukorgyár, a Dohánygyár, a Tejgyár, a Temporex, valamint a Mezőgazdaság Rt. a saját birtokain: a bogarasi, a tornyosi és a buránysori munkaegekben, a trágyatelepen, a marhatelepen és a Keresztesben).

A falusi típusú településeken a lakosság vízellátása kizárólag törpevízvezetékek által történik:

28. táblázat: A törpevízvezetékek száma a falusi településeken

Hely	A törpevízvezetékek száma
Tornyos	7
Felsőhegy	10
Kevi–Búránysor	5
Bogaras	1

Forrás: A falubeli Helyi Közösségek

Zentán a fogyasztók száma összesen 20.970 lakos, közülük 19.570 van a városi vízvezeték-hálózatra csatlakozva, és kb. 1.400 lakos használja a vizet 5 – polgárok csoportja által kezelt – törpevízvezeték-hálózatból.

3.3.1.6.6. Szennyvíz és szennyvízcsatorna-hálózat

Zentán a szennyvíz városi szennyvízcsatorna-hálózat (a 2005-ös évben kiépült és üzembe lett helyezve a szennyvíztisztító üzem) útján kerül eltávolításra. A szennyvízcsatorna-hálózatra való csatlakozást követően elvégzik a fertőtlenítést, valamint az emésztőgödrök

és nyelőkutak betöltését. A 2013. évi adatok szerint Zenta területén a háztartások 67%-a van rákapcsolva a szennyvízcsatorna-hálózatra (30. táblázat).

30. táblázat: A szennyvízcsatorna-hálózatra való csatlakozások száma az építmények fajtája szerint

Az építmény fajtája	A szennyvízcsatorna-hálózatra való csatlakozások száma
Háztartások	6.322
Intézmények	16
Ipari és kisipari létesítmények	181

Forrás: KLV Zenta

A **TE-TO Cukorgyár** a technológiai folyamatból származó szennyvizének problémáját a városi szennyvízcsatorna-rendszertől elkülönítve oldja meg. Az elmúlt időszakban a cukorgyár víztisztítót épített a technológiai folyamatból származó szennyvíz megtisztítására. A vállalt rá van csatlakozva a városi vízvezetékre és a szennyvízcsatorna-hálózatra, és így oldja meg az ivóvízellátást és a kommunális szennyvíz eltávolítását.

Az **Alltech** állat-egészségügyi és takarmányozási vállalat a technológiai folyamatból származó szennyvizének problémáját a városi szennyvízcsatorna-rendszertől függetlenül oldja meg. A gyár saját tisztítóberendezéssel (viszonylag új, néhány évvel ezelőtti), kifolyóval és szivattyúteleppel rendelkezik. A KLV nem rendelkezik adatokkal a víz minőségéről. Szanitáris szükségleteire a Fermin rá van csatlakozva a vízvezetékre és a szennyvízcsatorna-hálózatra.

Városi szennyvíztisztító telep

A szennyviznek a berendezésen keresztül történő gravitációs átfolyásának biztosítására a berendezés elejére csigaszivattyúkkal felszerelt szivattyútelep van tervezve. A felemelést követően 25 mm-es rácsnyílású rács és 5 mm-es nyílású szita segítségével kerül sor a mechanikus elkülönítésre. Az elkülönített szennyet automatikusan levezik és egy csatornán keresztül automatikusan a szállítóvonal végén található szeméttárolóba vezetik. A vizet ezt követően nyílt csatornán keresztül a homokfogóhoz vezetik, ahol perforált csőrendszeren keresztül túlnyomásra sűrített levegő befúvásával történik a levegőztetés. A homok, az olaj és a zsírok leválasztódása után a víz a levezetőcsövön keresztül a homokfogó kifolyó részébe, majd csővezetéken keresztül az 1. számú elosztóépítménybe kerül. A befolyó víz itt két egyforma részre különül el. Az elosztóépítménybe ömlik a recirkulációra kerülő iszap is, valamint itt kerül sor a nyers szennyvízzel való keverésre, és a keveréket a levegőztető medencébe vezetik – biológiai tisztításra. A levegőztetés módjára a mélységi levegőztetés van előirányozva, túlnyomásra sűrített levegő alkalmazásával és bevitelével a lent egyenesen elhelyezett diffúzorok segítségével. A levegőztető rendszer célja az aktív iszapban levő mikroorganizmusok számára biztosítani a szükséges oxigén és az oldott oxigén koncentrációját. A szellőztető medencében a vízszint állandó, az oxigénbevitelt a bekapcsolt kompresszorok frekvenciaszabályozói útján szabályozzák. A vizet az átfolyó peremen keresztül átvezetik a levegőztető medence kivezető részébe, onnan pedig az utóülepítőbe. Az utóülepítő radiális típusú. Ebben történik a bejövő és a radiális áramlás létrehozásával a fázisok különválasztása. Az iszap az aljára esik, és visszakerül az elosztóépítménybe, a tisztított vizet pedig az átemelőn keresztül csatorna által a befogadóba – recipiensbe (Tisza folyó) vezetik. A fölös iszapot az utóülepítőből iszapszivattyúval

átszivattyúzzák az iszapsilóba. A stabilizálás és a sűrítés után az iszapot szivattyúval víztelenítik, az iszap feletti vizet pedig a tisztítóberendezés csatornarendszerébe szivattyúzzák. Mechanikus víztelenítés van előirányozva présszűrőkkel. A szennyvíztisztítás végterméke a préselt iszap szilárd hulladékanyag formájában, ami a település szeméttelapén kerül elhelyezésre.

A szennyvíztisztítás várt hatásai

Abból a feltevésből indulunk ki, hogy a Zenta város szennyvízcsatorna-hálózatáról szóló rendelet és a káros és veszélyes anyagok engedélyezett legnagyobb koncentrációjáról szóló szabályzat rendelkezései következetesen betartásra kerülnek, és hogy a szennyvíz minősége a berendezés telephelyén az alábbi fő mutatókat jelzi:

29. táblázat: A nyers szennyvíz jellege

S.sz.	Paraméter	I. szakasz
1.	Q_{dai}	3.000 m ³ /nap
2.	$Q_{\text{max.óra}}$ (szennyvíz)	250 m ³ /óra
3.	$Q_{\text{max.óra}}$ (csapadékvízzel)	350 m ³ /óra
4.	BPK ₅	1.000 kg/nap
5.	Ekv.st.	16.667 ES
6.	HPK ₆	600 mgO ₂ /l
7.	BPK ₅	333 mgO ₂ /l
8.	Lebegtetett (szuszpendált) anyagok	350 mg/l
9.	Összes N	60 mg/l
10.	Összes P	12 mg/l

Forrás: Zenta város szennyvíztisztító telepének projektuma; I. szakasz; a kiépítés I. fázisa

Az előző pontban említett feltevések alapján a jelen tanulmányban említett berendezés az alábbi minőségű tisztított vizet adja:

30. táblázat: A tisztított víz minősége

	Paraméter	Értékek
1.	HPK ₆	1.100 mgO ₂ /l
2.	BPK ₅	20 mgO ₂ /l
3.	Lebegtetett (szuszpendált) anyagok	30 mg/l
4.	Összes N	15 mg/l
5.	Összes P	10 mg/l

Forrás: Zenta város szennyvíztisztító telepének projektuma; I. szakasz; a kiépítés I. fázisa

A fenti eredmények napi arányos keverékminta-átfolyásban vannak megállapítva a fenti koncentrációknak az elemzett mintákban éves átlagban való teljesítettsége 85 százalékos valószínűségével.

31. táblázat: A szennyvizek jelenlegi állapotának leírása

Mutató	Érték/Összeg
A község szolgáltatással felölelt lakosainak száma	Körülbelül 17.000
A szolgáltatással felölelt háztartások száma a helyi önkormányzati egység területén	6.322
A szolgáltatással felölelt jogi személyek és vállalkozók száma	254
A szennyvízcsatorna-hálózat csatlakozásainak száma	6.576
Az elszállított szennyvíz mennyisége (m^3 -ben évente)	Csapadékvízzel 886.430
A szennyvízcsövek teljes hossza (elsődleges és másodlagos hálózat)	77 km
A tisztítási technológia leírása	másodlagos
A szennyvíz mennyisége – Háztartások – Számlázott (m^3 -ben évente)	763.058
A szennyvíz mennyisége – Jogi személyek és vállalkozók – Számlázott (m^3 -ben évente)	278.544

Forrás: A 2012. évben a kommunális tevékenységek ellátásáról szóló kérdőív jelentése, Építésügyi és Településrendezési Minisztérium, Köztársasági Kommunális Felügyelői Osztály

3.3.1.6.7. Szemétkezelés

Szerbiában a hulladékot, amely közvetlenül vagy feldolgozását (újrahasznosítás), illetve befejezését követően használható, másodlagos nyersanyagként nevezzük. A hulladék veszélyes lehet, mivel vonzza a baktériumokat és rágcsálókat, valamint gyúlékony is lehet. Egyes hulladékok, mint a törött üvegek vagy orvosi fecskendők, az emberekre és az állatokra nézve nagyon veszélyesek lehetnek. A rendezetlen, csordultig tele kukák és konténerek szintén hulladékot termelnek, amelyek kiesnek belőlük.

A szemétről való szervezett gondoskodás Zentán több mint 40 évvel ezelőtt vette kezdetét. Ma a szemét kötelező szervezett elszállításával gyakorlatilag a város egész területe fel van ölelve, azaz minden lakos és az összes gazdasági és infrastrukturális építmény a városban, az utóbbi néhány évben pedig részben fel vannak ölelve a falusi típusú települések (Tornyos, Felsőhegy) is.

A szemét a keletkezés helyszínén begyűjtésre kerül:

- a magánházakból típusos szemeteskukákban és nem típusos edényekben és zsákokban;
- az emeletes házak lakásaiból típusos konténerekben vagy típusos szemeteskukákban;
- a gyárakból típusos konténerekben (külön gyűjtik a kommunális hulladékhoz hasonló szemetet, amit a szemételepre szállítanak), a másodlagos nyersanyagként hasznosítható hulladékot pedig külön gyűjtik típusos konténerekben vagy külön területen.

Az elszállítás a Zentai Kommunális-lakásgazdálkodási Közvállalat különleges járműveivel, szervezeten történik.

A szemétről való gondoskodás megoldásának alapvető koncepciója a következőkből áll: szervezett szemétyűjtés, szemétszállítás és –elhelyezés közegészségügyi szempontból megfelelő szemételepre. A közegészségügyi szempontból megfelelő szemételep a várostól nem messze, déli irányban, a 19984-es helyrajzi számon található téglagyári téglagödör területén lett kialakítva. A szemételep összes létesítményének kiépítésére máig nem került sor, egyes részeket alkalmassá alakították a szilárd szemét befogadására. Ezen a telephelyen 2001 óta folyik a szeméthelyezés azzal, hogy a régi, egyszerű szemétlerakó a város szegényfoltjává vált, és jelentős mértékben hozzájárult a környezet degradálásához. A régi hulladéklerakót nem rekultiválták, erre előbb ki kell dolgozni a projektumot.

Zentán a szemét legnagyobb része ún. «kommunális hulladék» jellegű, ezért az összes fajta szemét együttes szemételepi elhelyezésének a koncepciója vált elfogadottá. Kivételt képez a cukorgyári hulladék, amelynek kezelése specifikussága miatt különállóan, a városi szemételepen kívül történik, a sebészeti beavatkozásokból származó patológiás hulladékot pedig eltemetik a Városi Temetőben.

Habár a becslések szerint Zentán nincs jelentősebb szilárd halmazállapotú veszélyesanyag-forrás, és ezek elhanyagolhatóak az összes szemétmennyiséghez viszonyítva, továbbá nem jelentenek veszélyt a szemételepen lezajló folyamatokra (fémfeldolgozáshoz használt nitrítók), megemlítendő, hogy a kommunális szemét bizonyos mennyiségű veszélyes anyagot tartalmaz, ezért a szemétyűjtés és –elhelyezés problémakörének megoldásánál erre a részletre is fel kell hívni a figyelmet.

A szemételep-projektum előírja, hogy a szemételepen elhelyezésre kerül *a háztartási szemét, az utcai szemét (a közterület takarításából származó szemét) és a gyárakból származó – házi szeméthez hasonló – szemét*. A többi veszélytelen ipari hulladék másodlagos nyersanyagként kerül felhasználásra.

Az építési hulladék (inert hulladék) mindenekelőtt bekötőutak kialakítása céljából kerül szemételepi elhelyezésre, a maradék borítóanyag rendeltetésű.

A szemételepen nem számítanak jelentősebb mennyiségű *nagyobb méretű szemétre*. A fémtárgyakat be kell vonni az újrahasznosításba, tehát ezeket nem fogadják, és nem helyezik el a szemételepen.

A szennyvíztisztító munkája folyamán *iszap* keletkezik, amit a városi szemételep elkülönített részén helyeznek el.

Az egészségügyi intézményekből származó nem patológiai jellegű hulladék szemételepi elhelyezése abban az esetben lehetséges, ha a csomagolás megakadályozza a hozzáférést.

Arra kell törekedni, hogy a *régi gumiabroncsok* minél nagyobb mennyiségben kerüljenek újrahasznosításra. Mivel a szemételepnek kihasználását követően nincs semmiféle különleges rendeltetése, bizonyos mennyiségű gumiabroncs elhelyezhető rajta.

A város a projektum elkészítésekor nem volt és most sincs abban a helyzetben, hogy korszerű szemétkelzési módszert fogadjon el, ami a szemét teljes újrahasznosítását jelentené. Az elkövetkezőkben is részleges újrahasznosításra kerül sor, ami a szemétnek – mindenekelőtt hasznos fémnek, textilnek és papírnak – a keletkezési helyén való szelektálását öleli fel egyes gyárak részéről.

Megkezdődött a háztartási szemétnek a keletkezési helyen történő szelektálása külön konténerek elhelyezésével (zöld szigetek) és szemeteszsákok biztosításával a PET csomagolóanyagok gyűjtésére.

A szeméttelép-projektum megfelelő intézkedéseket irányoz elő a közelebbi és a szélesebb környezetre történő negatív hatások kiküszöbölése érdekében, ami mindenképp a felszíni és a felszín alatti vizek, a talaj és a levegő szennyezés elleni védelmét jelenti.

A 19984-es helyrajzi számon található jelenlegi kommunálisszemét-telep kapacitása a regionális kommunálisszemét-telep realizálásáig kielégíti Zenta város, valamint a falusi települések szükségleteit. Zenta község a szomszédos községekkel egy regionális kommunálisszemét-telep tervezését kezdte meg. Ez a szeméttelép transzferállomásként kerül hasznosításra. A szeméttelép villanyárammal, vízvezetékkel (részlegesen), szennyvízcsatornával van felszerelve, (részben) rendezettek a belső utak, van bekötőút a közúthoz, tűzvédelmi felszereléssel és autómosásra alkalmas területtel rendelkezik. Kerítés csak a telep előtt van biztosítva, a többi részen kiépítés alatt van. A kerítés előtt védő zöldövezetet létesítettek. A szeméttelepen a csorgásvizek összegyűjtésére szolgáló – alagcsövezéses – rendszer csak egy téglagyári gödör részére van biztosítva, ahol jelenleg a kommunális szemét kerül elhelyezésre. A többi gödör használata előtt biztosítani kell az alagcsövezéses rendszert a szeméttelép-projektum alapján. Szemétfeldolgozásra eddig nem került sor. Magán a szeméttelepen történik a szemét egyengetése, tömörítése és lefedése.

A jelenlegi állapot a következő táblázat segítségével mutatható be:

32. táblázat: Hulladékgazdálkodási tevékenység

Mutató	Érték/Összeg
A község szolgáltatással felölelt lakosainak száma	23.316
A szolgáltatással felölelt háztartások száma a helyi önkormányzati egység területén	9.018
A szolgáltatással felölelt jogi személyek és vállalkozók száma	369
Az elszállított kommunális hulladék mennyisége (m^3 -ben évente)	36.823
Az elszállított kommunális hulladék mennyisége (tonnában évente)	6.810
Újrafelhasználás érdekében elsődlegesen és másodlagosan különválasztott (szeparált) hulladék mennyisége (tonnában évente)	11,37
A kommunális hulladék elhelyezésére szolgáló használatban levő edények száma:	
a) 4-7 m^3 térfogatú konténerok	37
b) 4-7 m^3 térfogatú földalatti konténerok	-
c) 1,1 m^3 térfogatú konténerok ³	12
d) 120-240 liter térfogatú tartályok	3.000
A bejegyzett községi vagy regionális hulladéklerakóba elszállított kommunális hulladék mennyisége (tonnában évente)	6.799
A kommunális hulladék elszállítására szolgáló aktív, különleges járművek száma	6
A hulladéklerakótól vagy az átdolgozó teleptől való átlagos távolság	12.000 m

Megjegyzés: A kommunális hulladék elhelyezésére szolgáló használatban levő edények száma jelentősen nagyobb a táblázatban kimutatottnál, és azokra az edényekre vonatkozik, amelyek a KLKV tulajdonában vannak, illetve a vállalt eladta őket a polgároknak (120-240 liter térfogatú tartályok).

Forrás: A 2012. évben a kommunális tevékenységek ellátásáról szóló kérdőív jelentése, Építésügyi és Településrendezési Minisztérium, Köztársasági Kommunális Felügyelőségi Osztály

3.3.1.6.8. Újrahasznosítás

Zenta községben megkezdődött a háztartási szemétnek a keletkezési helyen történő szelektálása, külön konténerok elhelyezésével (zöld szigetek), valamint szemeteszsákok biztosításával a PET csomagolóanyagok gyűjtésére.

A régióban keletkezett hulladék jelenlegi becsült mennyisége alapján előzetesen ki lett számítva az újrahasznosítható anyagok lehetséges mennyisége és a másodlagos nyersanyagként történő értékesítésükből származó potenciális bevétel.

Az újrahasznosítható anyagok lehetséges mennyiségének előzetes számítása:

- A műanyag a teljes kommunális hulladékmennyiség 10%-át képviseli;
- Az üveg a teljes kommunális hulladékmennyiség 5%-át képviseli;
- A papír és a karton a teljes hulladékmennyiség 24%-át;
- A fémek a teljes hulladékmennyiség 6%-át;
- A szerves hulladék a teljes hulladékmennyiség 50%-át;

Az újrahasznosítható anyagok másodlagos nyersanyagként történő értékesítéséből származó potenciális bevétel előzetes számítása a jelenlegi piaci értékek szerint:

- 150 €/t a műanyagért;
- 50 €/t az üvegért;
- 50 €/t a papírért és a kartonért;

Ezek az adatok azt mutatják, hogy az újrahasznosítható anyagok másodlagos nyersanyagként történő értékesítéséből származó bevétel lehetősége igen nagy és jelentős.

A szelektív hulladékgyűjtés keretein belül Zenta község területén 35 zöld sziget került kialakításra. Ezeken a szigeteken az összegyűjtendő anyag típusától függően különböző színű hulladékgyűjtő konténerok vannak elhelyezve. A konténerokon levő felirat segít a lakosoknak, hogy az újrahasznosítható hulladékot a megfelelő konténerbe helyezték. A keletkezett papír- és műanyag hulladékot a polgárok ingyenesen elhelyezhetik a konténerokban, egyes helyeken pedig a fém- és az üveghulladék összegyűjtését is lehetővé tettük.

Zöld szigetek a községben:

Zenta:

- Halász tér,
- Muškatirović utca,
- az Oázisnál,
- a CBA boltnál a Homokon,
- a Homok végén a garázsoknál,
- a Lazar Lazarević utca és a Đura Jakšić utca sarkán,
- a Petar Preradović utca és a Lev Tolsztoj utca sarkán,
- a Kossuth Lajos utca és a Makszim Gorkij utca sarkán a CBA boltnál,
- a Dózsa György utca és a Gróf Batthyány Lajos utca sarkán (a trafiknál),
- a Népfőnt téren a kútnál (CBA),
- a sarkon a Braća pékségnél,
- a Tóparti utca és a Vojislav Ilić sarkán,

- az Újsor utca és a Tóparti utca sarkán a CBA-nál,
- a Mikszáth Kálmán utca és a Kosztolányi Dezső sarkán,
- a Centar-Tópart Helyi Közösségnél,
- a Kosztolányi Dezső utcában a Bali diszkónál,
- a Tornyosi út 20. számnál,
- a Tornyosi úton a CBA-nál,
- a Tornyosi út és a Joó Lajos utca sarkán,
- a Horthy István utca és az Ohridi utca sarkán (a bolt mellett),
- az Ősz Szabó János utca 54/b. számnál,
- a József Attila utca és a Móricz Zsigmond utca sarkán,
- a Posta utca 81. számnál,
- a Széchenyi tér 4. számnál,
- a városi piacon.

Tornyos:

- Szent István utca – Tornyos Helyi Közösség
- Szent István utca – CBA bolt

Bogaras:

- Tito Marsall utca – Bogaras Helyi Közösség

Kevi:

- Arany János utca – Kevi Helyi Közösség

Felsőhegy:

- Kis köz – Felsőhegy Helyi Közösség
- Nagy köz – Általános Iskola

3.3.1.7. A lényeges tervdokumentumok rövid áttekintése

A releváns kérdések megoldását a község bizonyos szegmensekben tervszerűen közelítette meg, és pedig úgy, hogy az elmúlt időszakban kidolgozott három dokumentumot:

1. Zenta község helyi hulladékgazdálkodási terve 2010-2020.,
2. Zenta község árvízvédelmi terve (2010-ből), és
3. Zenta község rendkívüli helyzetekben való védelmi és mentési terve (2010-ből).

Zenta község 2010-2020-as időszakra vonatkozó helyi hulladékgazdálkodási terve egy tervdokumentum, amely a hulladékgazdálkodásról szóló 2009. évi törvény 13. szakasza alapján került kidolgozásra, mely szerint a helyi önkormányzati egység képviselő-testülete köteles meghozni és elfogadni a helyi hulladékgazdálkodási tervet, amellyel a regionális és országos tervekkel összhangban saját területén meghatározza a hulladékgazdálkodási célokat. A jelenlegi állapot elemzése után – a hulladékok típusának és generátorainak kérdésében – adottak a jövőbeli állapotra vonatkozó becslések is, valamint az előlátott tevékenységek ezen problematika megoldására. Ez a dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

Zenta község árvízvédelmi terve (2010-ből) egy tervdokumentum, amely a rendkívüli helyzetekben irányító községi törzskar megalakításáról szóló rendelet alapján, valamint az Amerikai Nemzetközi Fejlesztési Ügynökség (USAID) és a Development Alternatives Inc. (DAI) támogatásával és együttműködésével készült. A dokumentumban elvégezték mind a rendkívüli helyzetekben rendelkezésre álló saját erőforrások elemzését és becslését, mind pedig a szociális fenyegetettségét. Meg lettek határozva a készenléti intézkedések, a mozgósítási terv, általános operatív intézkedések, és minden egyéb, amelyet foganatosítani kell rendkívüli helyzetben. Ez a dokumentum jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók.

Zenta község rendkívüli helyzetekben való védelmi és mentési terve (2010-ből) egy tervdokumentum, amely a rendkívüli helyzetekben irányító községi törzskar megalakításáról szóló rendelet alapján, valamint az Amerikai Nemzetközi Fejlesztési Ügynökség (USAID) és a Development Alternatives Inc. (DAI) támogatásával és együttműködésével készült. A dokumentumban elvégezték mind a rendkívüli helyzetekben rendelkezésre álló saját erőforrások elemzését és becslését, mind pedig a szociális fenyegetettségét. A dokumentumban adottak: a természeti katasztrófáktól való fenyegetettség felbecslése, a rendkívüli helyzetek azonosítása, rendkívüli helyzetekben a szociális fenyegetettség felbecslése, stb. Ez a dokumentum is jó alapot képez a projektumok meghatározásához, amelyek ezen stratégia akciótervében találhatók

3.3.2. SWOT elemzés – környezetvédelem és infrastruktúra

A 3. MCS: Környezetvédelem és infrastruktúra munkacsoport a témaköre keretében kidolgozta a folytatásban bemutatott SWOT mátrixot:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> + Kiépített szennyvízcsatorna-hálózat a városban (körülbelül 90%) *** + Szennyvíztisztítás (a nagyobb szennyezőknél) *** + Legális hulladéklerakó léte*** + Nagyfokú tudatosság a környezetvédelem területén a Zentai Községi Közigazgatási Hivatalban (rendeletek,...) *** + Folyó a városközpontban** + Elegendő mennyiségű ivóvíz** + Hatékony tűzvédelmi rendszer ** + Hatékony jégvédelmi rendszer** + A Községi Közigazgatási Hivatal elkötelezett az illegális hulladéklerakók szanálása mellett ** + Az újrahasznosítható hulladék szervezett gyűjtése** + A meglévő vízfelfogó PT dokumentációja és rendezett vagyoni viszonyok ** + Az ipari övezet felszereltsége alapvető infrastruktúrával (vízhálózat, ...) ** + Kikötő létezése* + Termásvíz-forrás létezése * + A Tiszán a kikötő kidolgozott PT dokumentációja * + A kaszárnya megoldott vagyoni viszonyai (a helyi önkormányzat javára) * 	<ul style="list-style-type: none"> - Megoldatlan közúti tranzitforgalom*** - A vízvezeték-hálózat egy része elavult a városban *** - Elavult vízvezeték-hálózat a község lakott településein *** - Elavult vasúti hálózat ** - Burkolatlan utak a városban (23 km) ** - A hulladék összegyülemése a megáradt Tisza folyó mellett (a víz által hozva) ** - Erdősítetlen területek (90% felett) ** - Rossz levegőminőség a téli időszakban** - Az ivóvíz minősége nem felel meg az átlagnak ** - Az egészségügyi hulladék szervezetlen gyűjtése és kezelése *
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Az EU-integráció folyamata (jogalkotás, szabványok...) *** ✓ A külföldi alapok elérhetősége*** ✓ Hazai alapok létezése *** ✓ A Tisza státusának megváltoztatása nemzetközi folyóvá ** ✓ Jogi keret erdősítésre** ✓ Befektetői érdeklődés a termásvizek kiaknázására* ✓ Az EU határ közelsége * 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Vízszintemelkedés a Tisza folyón*** ✗ Nem megfelelő törvényi szabályozás*** ✗ A Tisza szennyezése Romániában és Magyarországon** ✗ Üzemzavarok a gazdaságban (balesetek)*** ✗ Éghajlati változások** ✗ A község fejlettségének besorolásáról szóló rendelet nem felel meg a terepen uralkodó állapotnak** ✗ Föld alatti vizek** ✗ Különböző politikai érdekek ** ✗ Rossz gazdasági helyzet** ✗ A községi környezetvédelmi pénzalap megszüntetése *

4. INTEGRÁLT ELEMZÉS

A község fenntartható fejlődésére kihatással levő tényezők ágazati elemzésének végrehajtását követően a Stratégiai Fejlesztési Tanács, a község mindhárom megfigyelt területén (Társadalmi fejlődés; Gazdasági fejlődés; Környezetvédelem és infrastruktúra) uralkodó jelenlegi állapot leírásában felsorolt érveken alapuló vita alapján gondosan elvégezte az azonosított tényezők egyesítését és összesítését, és konszenzusra jutott a fejlődés kulcsfontosságú tényezői, valamint a stratégiai fejlődési irányvonalak körül.

A fejlődési tényezők ágazati elemzései az egyes ágazati prioritások stratégiai céljainak azonosítását szolgálták, míg az integrált elemzés a község stratégiai fejlődési irányvonalai megfelelő meghatározásának, illetve Zenta község fenntartható fejlődési prioritásai kiválasztásának alapjául szolgált a tervezett időszakban.

Az elemzés mindkét szintje alapjául fog szolgálni az esetleges helyzetelemzéseknek a Stratégia végrehajtása folyamán, amikor a konkrét egyedi projekteket az összes ágazatban részletesen megvitatják, előkészítik és megvalósítják.

A folytatásban látható az integrált SWOT mátrix, amely tartalmazza az ágazati elemzésekben felismert fejlődési tényezőket, valamint a tényezőket, melyek oly módon kerültek kialakításra, hogy bemutassák az ágazati elemzések egyedi tényezőinek egyesítését és összesítését.

35. táblázat: Integrált SWOT mátrix

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
+ 5 nagyvállalat sikeres privatizációja ***	- Nincs lokális konszenzus a fejlesztési kérdésekben ***
+ Jelentős kulturális-történelmi örökség létezése ***	- Apró mezőgazdasági birtokok ***
+ Kiepített szennyvízcsatorna-hálózat a városban (körülbelül 90%) ***	- Az idegenforgalmi rendezvények nincsenek brendelve (az 1697-es zentai csata és a tiszavirágzás) ***
+ Létezik szennyvíztisztítás (a nagyobb szennyezőknél) ***	- Megoldatlan közúti tranzitforgalom ***
+ A lakosság többnemzetiségű összetetele – többnemzetiség és multikulturalizmus ***	- Alapvető munkaeszközök hiánya az iskolákban ***
+ Magas szintű vallási tolerancia ***	- Elavult a vízvezeték-hálózat a lakott településeken és a vízvezeték-hálózat egy része elavult a városban (körülbelül 60%)* **
+ Ipari park létezése kísérő infrastruktúrával ***	- A teljes technikai projektdokumentáció hiánya az infrastruktúra területén ***
+ Jól fejlett egészségügyi hálózat, szakszolgáltatokkal***	- Elégtelen számú szakmai személyzet (iskolázás, egészségügy) – a foglalkoztatáshoz szükséges pénzeszközök hiánya az igényekhez viszonyítva **
+ Legális hulladéklerakó létezése ***	- Kiszolgált orvosi felszerelés, szükség van új berendezésekre **
+ Nagyfokú tudatosság a környezetvédelem területén a Zentai Községi Közigazgatási Hivatalban (rendeletek,...) ***	- Leromlott iskolaépületek **
+ A vezető pozícióban levő személyzet szakértelme és munkatapasztalata **	- Felszerelés hiánya a kulturális intézményekben és a Történelmi Levéltárban **
+ Magasan képzett oktatószemélyzet (ÁI és KI)**	- Sportlétesítmények hiánya (a csarnok építése, egyes objektumok több mint 100 évesek) **
+ A város létrehozott árvízvédelmi rendszere **	- Gerontológiai központ hiánya **
+ Község „városi” funkciókkal (egészségügy, szociális védelem, kultúra) **	- Az EU projektumokon való részvételhez szükséges alap hiánya **
+ Hagyomány az egészségügyi védelem területén (orvostudomány, szociális munka) **	- Elhelyezési kapacitások hiánya **
+ Fejlett platform a szociális védelmi szolgáltatások területén **	- Rendezvényekre szolgáló nagyobb rendezett terület hiánya **
+ Elfogadott stratégiák különböző területeken (sport, szociális védelem, fiatalok és gyerekek)**	- A Tisza folyó lehetőségeinek kihasználatlansága **
+ Hagyomány és kiváló eredmények a sportban **	- Az ivóvíz minősége nem felel meg az átlagnak **
+ A gazdaság új kihívásainak és jövőbeli igényeinek elfogadása – az oktatásban **	- A termelőkapacitások műszaki-technológiai elévültsége a kis- és középvállalatok ágazatában **
+ Fejlett NKSZ szektor **	- Az alapvető idegenforgalmi termék meghatározatlansága **
+ Kulturális intézmények léte, azok működése és karbantartása (múzeum, színház, levéltár, városi könyvtár)**	- Nagyfokú munkanélküliség **
+ Különféle rendezvények megtartásának gyakorlata **	- Nem megfelelő községi marketing **
+ A mezőgazdászok nyitottsága a változásokra **	- Rendezetlen vagyongazdálkodási kérdések **
+ Termálvizek (körülbelül 60 °C) **	- Az külföldi piacok ismeretének hiánya a kis- és középvállalatoknál**
+ Jelentős történelmi ereklyék gazdag alapjának létezése (magántulajdonban) **	- Burkolatlan utak a városban (körülbelül 27,5% vagy 22,5 km) **
+ A mezőgazdasági termelés hagyománya (szántóföldi növénytermesztés, gyümölcs-, és zöldségtermesztés) **	- A hulladék összegyűlése a megáradt Tisza folyó mellett (a víz hozza) **
+ A helyi önkormányzat jó együttműködése a termelőkkel és a vállalkozókkal**	- Erdősítetlen területek (90% felett) **
	- Rossz levegőtisztaság a téli időszakban **
	- 3 középiskola található 1 épületben **
	- Kétnyelvű közlöny hiánya helyi szinten **

35. táblázat (folytatás 1): Integrált SWOT mátrix

ERŐSSÉGEK (folytatás)	GYENGESÉGEK (folytatás)
<ul style="list-style-type: none"> + Folyó a városközpontban ** + Elegendő mennyiségű ivóvíz ** + Hatékony tűzvédelmi rendszer ** + Jégvédelmi rendszer létezése ** + Az újrahasznosítható hulladék szervezett gyűjtése ** + A meglévő vízfelfogó PT dokumentációja és rendezett vagyonjogi viszonyok ** + Az ipari övezet felszereltsége alapvető infrastruktúrával (vízhálózat, ...) ** + Kikötő létezése * + Termálvíz-forrás létezése * + A Tiszán a kikötő kidolgozott PT dokumentációja * + A kaszárnya megoldott tulajdonviszonyai (a helyi önkormányzat javára) * + Idegenforgalmi szervezet * + Vállalkozók egyesülete * + Gazdakör * 	<ul style="list-style-type: none"> - Az infrastruktúra elégtelen szabályozása** - A városközpont és a települések rendezési tervének hiánya ** - Az ipari szennyezőknél a szennyvíztisztítás nincs a megengedett határértékeken belül ** - A zaj problémájának létezése** - Konkrét beruházási tervek és programok hiánya ** - Földalatti kataszter hiánya** - A közvagyon hiányos nyilvántartása és jogállása ** - A költségvetés korlátozott keretei** - Szennyvízcsatorna-hálózat hiánya a falusi településeken ** - Megoldatlan a csapadékvíz elvezetésének problémája** - Szakképzetlen személyzet a sportban – edzők hiánya (befejezett sport és testnevelési egyetemmel vagy edző főiskolával)* - Nem eléggé képzett munkanélküliek * - A középiskolai kollégium elégtelen kapacitása* - Nem kellően kiépített gázhálózat a gazdasági alanyoknál * - A turizmusfejlesztési stratégia hiánya* - Fejletlen öntözőrendszerek* - A GIS nem teljes működése* - Az egészségügyi hulladék szervezetlen gyűjtése és kezelése a lakosságnál * - Sürgősségi elszállásolásra szolgáló befogadó állomás hiánya * - A szociális védelemben részesülők szükségleteire szolgáló meglévő objektumok kihasználatlansága és a felszerelés hiánya * - A lakosság érdektelensége a színházi előadások iránt* - Bábszínház hiánya* - Színházi előadások hiánya az iskoláskorú gyerekek számára * - A megújuló energiaforrások használatára vonatkozó projektumok hiánya * - Összehangolatlan beruházások a kommunális tevékenységekbe*

35. táblázat (folytatás 2): Integrált SWOT mátrix

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Az EU-integrációs folyamat (jogalkotás, szabványok...) *** ✓ A külföldi alapok elérhetősége *** ✓ Hazai alapok létezése *** ✓ A Tisza státusának megváltoztatása nemzetközi folyóvá ** ✓ Az EU határ közelsége * ✓ A szociális védelmi szolgáltatások szabványosítása – összehangoltság a törvényi szabályozással ** ✓ Szoros kapcsolat a Magyarországi községekkel és testvérvárosokkal az EU-ban ** ✓ Fő kommunikációs kapocs Észak Bánáttal (közúti és vasúti)** ✓ Az élelmiszerkereslet növekedése ** ✓ Jogi keret erdősítésre ** ✓ Az NFSZ programjai * ✓ Az EU álláspontja a Zentai Csatáról ** ✓ Befektetői érdeklődés a termálvizek kiaknázására * ✓ A diaszpóra aktivitása * ✓ A Tisza-menti községek szövetsége * 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Rossz demográfiai irányzatok – a fiatalok, elsősorban képzett személyek elszivárgása, idős háztartások *** ✗ A helyi KKV újjátokésztségének és versenyképességének hiánya *** ✗ Vízsintemelkedés a Tisza folyón *** ✗ Üzemzavarok a gazdaságban (balesetek)*** ✗ Bizonytalan politikai helyzet az országban*** ✗ Világos gazdasági célok hiánya nemzeti szinten *** ✗ Nem megfelelő törvényi szabályozás és korlátozások különféle területeken (egészségügy, szociális védelem, sport...) ** ✗ A különféle politikai struktúrák céljainak összehangolatlansága ** ✗ A Tisza szennyezése Romániában és Magyarországon ** ✗ Rossz gazdasági helyzet ** ✗ Éghajlati változások ** ✗ A község fejlettségének besorolásáról szóló rendelet nem felel meg a terepen uralkodó állapotnak ** ✗ Az oktatási rendszer nem alkalmazkodik a gazdasághoz és a szélesebb társadalmi közösséghez – tanárok és felesleges profilú végzett diákok többlete ** ✗ Az abortuszok számának növekedése a fiatalabb korosztálynál** ✗ A mezőgazdaság vállalat sikertelen magánosítása ** ✗ Föld alatti vizek ** ✗ Különböző politikai érdekek ** ✗ Elavult vasúti hálózat ** ✗ Nem működő földhivatal ** ✗ A községi környezetvédelmi pénzalap megszüntetése * ✗ Az idősek számának növekedése a szociális szükségletek – védelem területén*

4.1. A siker kulcsfontosságú tényezői

A siker, azaz Zenta község prosperitásának kulcsfontosságú tényezői, amelyeket az előzőleg kidolgozott integrált SWOT matricában azonosítottunk be az alábbiak:

1. Helyi konszenzus kialakítása a fejlődés kérdéseiben
2. A lakosság foglalkoztatása az ipari övezet aktiválásával, beruházók vonzásával és a vállalkozói szellem serkentésével a lakosság körében
3. A negatív demográfiai trendek megállítása
4. A kulturális-történelmi örökség affirmációja egyes turisztikai termékek brendelésével
5. A szükséges intézkedések foganatosítása a környezetvédelem kérdéseiben, a Tisza folyó part menti területének infrastrukturális felszerelése mellett.

A legjobb stratégia kiválasztásában 4 hozzáállás lehetséges, éspedig:

1. Az **erők és esélyek (SO)** összekapcsolódásán alapuló stratégia, amikor a belső erőket használják, hogy kihasználhassák a környezet nyújtotta esélyeket.
2. Az **erők és veszélyek (ST)** összekapcsolódásán alapuló stratégia, amikor a belső erőket használják, hogy semlegesítsék és minimalizálják a külső veszélyeket.
3. A **gyengeségek és esélyek (WO)** összekapcsolódásán alapuló stratégia, amikor a belső gyengeségek áthidalására törekszenek, kihasználva a környezet nyújtotta esélyeket.
4. A **gyengeségek és veszélyek (WT)** összekapcsolódásán alapuló stratégia, amikor igyekeznek minimalizálni a belső gyengeségeket és elkerülni a külső veszélyeket.

Az alkalmazott matricával az integrált SWOT elemzés elemei egymás közötti kapcsolatával eljutottunk Zenta község fejlődésének potenciális stratégiai irányításához a 2020. évig tartó időszakban. Közöttük különleges figyelmet érdemelnek azok, amelyek reális feltételezéseken alapulnak, illetve azok, amelyek az erők kombinálásából kerültek ki, amelyekkel a község rendelkezik és az esélyekből, amelyeket a környezet kínál.

A folytatásban az alábbi stratégiai irányvonalakat mutatjuk be konkrét esetekre vonatkozóan:

1. Az erősségek és esélyek összekapcsolódásából eredő stratégiai irányvonalak

- Az ipari park / övezet működésbe helyezése Zentának jó befektetési helyként való promoveálásával,
- A turisztikai kínálat erősítése a kulturális-történelmi hagyaték affirmálódása mellett.
- A Tisza folyó potenciáljának kihasználása, a part infrastrukturális felszerelésével és a programtartalmaink definiálásával,
- A sport további fejlesztése és affirmációja, és
- A KKSZ szektor és általában a társadalmi aktivizmus affirmációja.

2. Az erősségek és veszélyek összekapcsolódásából eredő stratégiai irányvonalak

- Mechanizmus felállítása a fiatalok és iskolázott személyek itt tartásához és vonzásához,
- Rendszer és mechanizmus kidolgozása a megfelelő reagáláshoz válsághelyzetekben, amelyeket elemi csapások vagy akcidentek okoznak, és amelyek veszélyeztetik a környezetet, a megelőzési mechanizmus egyidejű kiépítésével,
- A középiskolai tervek összehangolása a helyi közösség szükségleteivel, és
- A mezőgazdasági szektor revitalizálása, hangsúllyal a szántóföldi termelésre, gyümölcsészetre és konyhakertészetre.

3. A gyengeségek és esélyek összekapcsolódásából eredő stratégiai irányvonalak

- Helyi konszenzus kialakítása a helyi közösség általános fejlődési kérdéseit illetően, a kulcsfontosságú fejlesztési projektumok (TOP 10) minél sürgősebb elkészítése és implementálása mellett,
- A turisztikai termék brendelése, hangsúllyal a zentai csatára és a Tisza Virágzás Fesztiválra,
- A társadalmi tevékenység területe létesítményeinek megfelelő karbantartása és a sportcsarnok befejezése,
- A meglévő kommunális infrastruktúra előmozdítása és a hiányzó kiépítése,
- A vállalkozások affirmálódása, különösen a fiatalok körében, edukációs és serkentő intézkedések által és a nyilvános-privát partnerség serkentésével.

4. A gyengeségek és veszélyek összekapcsolódásából eredő stratégiai irányvonalak

- A szektorstratégiák kidolgozása, mindenképp először a kis- és középvállalkozások és a mezőgazdaság esetében,
- A kis- és középvállalkozások szektorában a műszaki-technológiai kapacitás növelése és korszerűsítése,
- A tájékozottság előmozdítása új tartalmak felszerelésével és bevezetésével a meglévő médiumokban és a korszerű IKT használata a tájékoztatás területén, és
- A szociális védelem terén az intézmények működésének előmozdítása.

5. A STRATÉGIA MEGHATÁROZÁSA

A lefolytatott elemzések alapján, a stratégiai dokumentum ezen részében felállítottuk a stratégia alapvető elemeit:

- Vízió
- Prioritások
- Stratégiai célok és
- Fejlesztési program.

A természetes feltételek álláspontjáról Zenta község jelentős fejlesztési potenciálokka rendelkezik. Széles mezőgazdasági háttere, képzett munkaereje és kiváló lehetőségei vannak az élelmiszeripar és a harmadlagos tevékenység fejlesztésére. A község művelődési-történelmi öröksége kitűnő alapot képez a turizmus fejlesztéséhez, amely igazolatlanul alulértékelt volt az előző időszakban. Azonban, amellet, hogy dinamikus és stabil gazdasági fejlődés megvalósításához az előfeltételek nagyobb része evidens, a község fejlődésének irama az elmúlt időszakban relatívan alacsony volt, még a stagnálás bizonyos elemeit is tartalmazta.

Zenta község komparatív előnyei közül az alábbiakat választjuk ki:

- 4 nagyvállalat sikeres magánosítása, az infrastruktúrával ellátott ipari park / övezet, jó előfeltételeket képeznek a kis- és középvállalkozások szektorának és a vállalkozásnak a fejlesztéséhez.
- Kidolgozott terv-műszaki dokumentáció és megoldott vagyoni jogi viszonyok a jelentősebb lokációkon és az infrastrukturális létesítmények a városban jó alkalmat nyújtanak az esetleges beruházóknak.
- A művelődési-történelmi örökség, különösen a tény, hogy a község területén játszódott le a híres zentai csata, jó alapot képezhetnek a turisztikai tartalmak további fejlesztéséhez.

5. 1. A vízió meghatározása

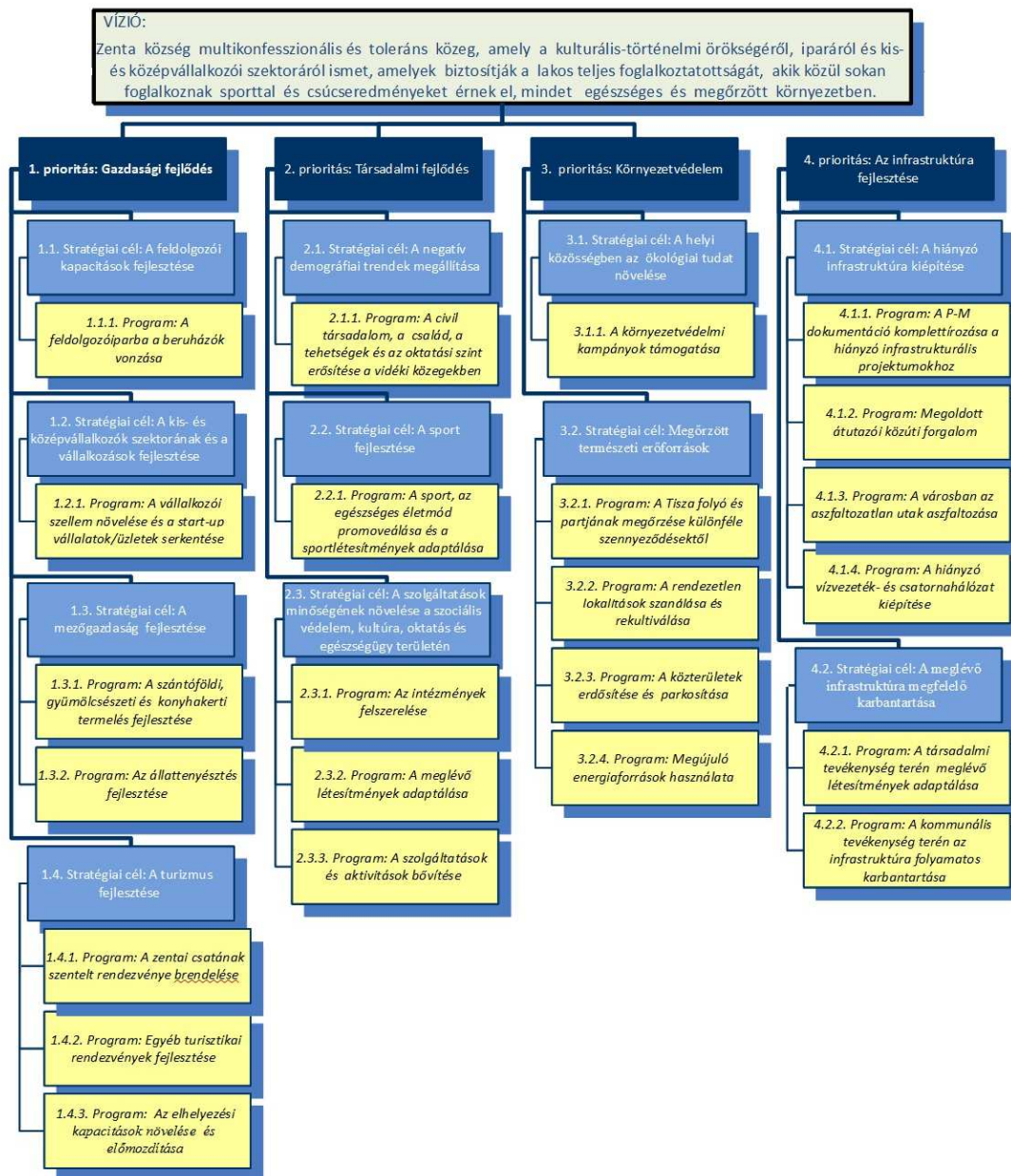
A jelen dokumentumban mindeddig bemutatottakból és a csatolmányokból meghatározásra került Zenta község fejlesztési VÍZIÓJA a 2020. évig:

Zenta község multikonfesszionális és toleráns közeg, amely a művelődési-történelmi örökségéről, iparáról és a kis- és középvállalatok szektoráról felismerhető, amelyek teljes foglalkoztatottságot nyújtanak a lakosságnak, akik közül sokan foglalkoznak sporttal és csúcseredményeket érnek el, mindezt egészséges és megőrzött környezetvédelmi légkörben.

5.2. A prioritások, stratégiai célok és fejlesztési programok meghatározása

33. táblázat: A prioritások, általános és különleges cégek viszonya

Prioritások	Általános célok	Különleges célok
GAZDASÁGI FEJLŐDÉS	A FELDOLGOZÓI KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE	Beruházók vonzása a feldolgozó szektorba
	A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATOK SZEKTORÁNAK ÉS A VÁLLAKOZÁS FEJLESZTÉSE	A vállalkozói szellem növelése és a start-up vállalatok / üzletek serkentése
	A MEZŐGAZDASÁG FEJLESZTÉSE	A szántóföldi, gyümölcsészeti és konyhakerti termelés fejlesztése
	A TURIZMUS FEJLESZTÉSE	Az állattenyésztés fejlesztése
		A zentai csatának szentelt rendezvény brendelése
	Egyéb turisztikai rendezvények fejlesztése	
	Speciális teljesítmények növelése és előmozdítása	
TÁRSADALMI FEJLŐDÉS	A NEGATÍV DEMOGRÁFIAI TRENDEK MEGÁLLÍTÁSA	A civil társadalom, a család, a tehetségek és az oktatási szint erősítése a vidéki közegekben
	A SPORT FEJLESZTÉSE	A sport, az egészséges életmód promoveálása és a sportlétesítmények adaptálása
	A SZOCIÁLIS VÉDELEM, KULTÚRA, OKTATÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGY TERÜLETÉN A SZOLGÁLTATÁSOK MINŐSÉGÉNEK NÖVELÉSE	Az intézmények felszerelése
		A meglévő létesítmények adaptálása
	A szolgáltatások és aktivitások bővítése	
KÖRNYEZETVÉDELEM	A HELYI KÖZÖSSÉGBEN AZ ÖKOLÓGIAI TUDAT NÖVELÉSE	A környezetvédelmi kampányok támogatása
	MEGŐRZÖTT TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK	A Tisza folyó és partjának megőrzése különböző szennyeződésektől
		A rendezetlen lokalitások szanálása és rekultiválása
		A közterületek erdősítése és parkosítása
	Újrahasznosítható energiaforrások használata	
AZ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE	A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE	A T-M dokumentáció komplettírozása a hiányzó infrastrukturális projektumokat illetően
		Megoldott átutazói közúti forgalom
		A városban az aszfaltozatlan utcák aszfaltozása
		A hiányzó víz- és csatornahálózat kiépítése
	A MEGLÉVŐ INFRASTRUKTÚRA MEGFELELŐ FENNTARTÁSA	A társadalmi tevékenység terén a meglévő létesítmények adaptálása
	A kommunális tevékenység terén az infrastruktúra folyamatos fenntartása	

3. kép: A prioritások, stratégiai célok és programok grafikai bemutatása

6. AKCIÓTERV

A stratégia akciótervének, amelyet ezen a helyen mutatunk be, alapul kell, hogy szolgálja az *éves operatív tervek* kidolgozásához, a jelen stratégia sikerebb megvalósításának céljával.

Az akcióterv felölel:

- 4 prioritást,
- 11 stratégiai célt
- 22 programot és
- 114 azonosított projektumot.

Az akciótervben azonosított projektumok **teljes értéke 2.111.603,000 RSD**, amelyből **a község része 27,60%-ra** van megbecsülve, ami teljes összegben **582.793.000 RSD**-t tesz ki.

Megjegyzések:

- A pénzügyi és általános gazdasági befolyások miatt, úgy globális, mind nemzeti szinten, egyes előrejelzéseket a stratégia befolyásával kapcsolatban a mérvadó indikátorokra nem tudtunk eléggé precízen megadni, de várható, hogy bizonyos javulások mégis megvalósulnak, összhangban a teljes helyzettel.
- A finanszírozás összege és forrása oszlopban:
  - Az „összeg” a projektum / aktivitás RSD-ben kifejezett értékbecslését képviseli – a projektum / aktivitás valós értéke pontosabban majd csak akkor kerül megállapításra, ha a konkrét projektumot / aktivitást részletesen kidolgozzuk.
  - A „finanszírozási forrás” a lehetséges finanszírozók hozzájárulását képezi, a projektum implementálásával kapcsolatban.
  - Egyes projektumok becsült értéke az 1 EUR – 115 RSD árfolyam alapján lett megadva.
- A „Projektum / Aktivitás(ok)” oszlopokban a „Megvalósítási idő”, valamint az „Objektíven ellenőrizhető indikátorok” úgyszintén keretértékként / megnevezésként lettek megadva, pontosabban akkor határozzuk meg, ha a konkrét projektumot / aktivitást részletesen kidolgozzuk.
- A stratégia minél gyorsabb és hatékonyabb implementálásának biztosítása és a partnerek motiválása céljából, a minél szorosabb együttműködésre, az azonosított projektumokból az akciótervbe a TOP 10 projektumot választottuk, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az egyes prioritásokat illetően, a legkevesebb akadállyal a megvalósításuk terén.. Ezek a projektumok részletesen külön mellékletben lettek leírva.

1.1. Stratégiai cél: A FELDOLGOZÓI KAPACITÁSOK FEJLESZTÉSE

1.1.1 Program: Beruházók vonzása a feldolgozó szektorba

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.1.1.1.	<i>A Karjadi út egy részének aszfaltozása</i>	Vajdaság AT Nagy Értékű Beruházási Alapja és a HÖ	2014.	7.000.000 RSD 7.000.000 RSD adományozók, és 0 RSD HÖ	• 0,3 km betonút	A főprojektum nincs kidolgozva
1.1.1.2.	<i>Brosúra kidolgozása az árajánlatokról az ipari övezettel kapcsolatban</i>	VAT Tartományi Gazdasági, Foglalkoztatási és Nemi Egyenjogúsági Titkárság és a HÖ	2014.	300.000 RSD 270.000 RSD adományozók és 30.000 RSD HÖ	• 6.000 broszúra	Megvan a kidolgozás alapsémája az előző évekből

1.2. Stratégiai cél: A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALATOK ÉS A VÁLLALKOZÁS FEJLESZTÉSE

1.2.1 Program: A vállalkozói szellem növelése és a start-up vállalatok / üzletek serkentése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
1.2.1.1.	<i>Vásárokon való részvétel</i>	Regionális Gazdasági Kamara, VAT, partnerközségek és a HÖ	2014-2020.	700.000 RSD 350.000 PCД adományozók 350.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 14 vásáron való részvétel 	A HÖ kész a vásárokon való részvételre
1.2.1.2.	<i>Munka-, szolgáltatások- és árubörze</i>	Tartományi Titkárság, Iparos Egyesület, Nemzeti Foglalkoztatási Hivatal és HÖ	2014-2020.	210.000 RSD 210.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 700/év résztvevő a börzéken • 30/év vállalat-résztvevő 	A munkabörzének már hagyománya van
1.2.1.3.	<i>A helyi gazdaságfejlesztési iroda honlap-prezentációjának kidolgozása</i>	VAT Tartományi Gazdasági, Foglalkoztatási és Nemi Egyenjogúsági Titkársága és a HÖ	2014.	0 RSD (nem igényel külön eszközöket) 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Regisztrált terület • A feltett hírek száma 500/év 	Eszmei szint
1.2.1.4.	<i>Prezentációk megtartása a business tervekről</i>	Iparos Egyesület, Nemzeti Foglalkoztatási Hivatal és a HÖ	2014-2020.	700.000 RSD 700.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 14 megtartott prezentáció • 420 látogató 	Hagyománya van az ilyen aktivitások megszervezésének
1.2.1.5.	<i>Helyi broszúra kidolgozása az ajánlatokról</i>	Iparos Egyesület és a HÖ	2014, 2017.	500.000 RSD 400.000 RSD adományozók és 100.000 RSD a HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 10.000 darab kidolgozott broszúra 	Van tapasztalat ilyen broszúra kidolgozásában
1.2.1.6.	<i>Az inkubátor teendőinek előmozdítása</i>	Üzleti Inkubátor és a HÖ	2015-2017.	35.000.000 RSD 27.000.000 RSD adományozók és 8.000.000 RSD a HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 3 év alatt a szolgáltatást igénylőinek száma 50 • 3 év alatt a lakók száma 10 	A kiépítés folyamatban van

1.3. Stratégiai cél: A MEZŐGAZDASÁG FEJLESZTÉSE

1.3.1 Program: Szántóföldi, gyümölcsészeti és konyhakerti termékek

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.3.1.1.	<i>Támogatás az öntözőrendszer beszerzésében</i>	Gazdakör és a HÖ	2014-2020.	21.000.000 RSD 21.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 420 aláírt szerződés 	A fejlesztési alap kialakítása folyamatban van
1.3.1.2.	<i>Az öntözőcsatornák tisztítása</i>	Vajdaság Vizei KV és a HÖ	2014-2020.	50.000.000 RSD 25.000.000 RSD VAT, és 25.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 20 km megtisztított csatorna 	Létezik az eszmei terv

1.3.2 Program: Az állattenyésztés fejlesztése

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.3.2.1.	<i>Támogatás az állattenyésztési termelésben</i>	Gazdakör és a HÖ	2014-2020.	42.000.000 RSD 42.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 700 aláírt szerződés 	A fejlesztési alap kialakítása folyamatban van

1.4. Stratégiai cél: A TURIZMUS FEJLESZTÉSE

1.4.1 Program: A zentai csatának szentelt rendezvény brendelése

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.4.1.1.	<i>Zentai csata – Zenta város ünnepe</i>	MOK, Idegenforgalmi Szervezet, KKSZ és a HÖ	2014-2020.	15.000.000 RSD 3.500.000 RSD adományozók és 11.500.000 RSD a HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 10 program • 3.000 látogató 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.1.2.	<i>Sakk Fesztivál</i>	Sakk Klub és a HÖ	2014-2020.	420.000 RSD 420.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 300 versenyző / év • 1.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van

1.4.2 Program: Egyéb turisztikai rendezvények szervezése

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.4.2.1.	<i>Nemzetközi Birkanyíró- és pörköltfőző Verseny</i>	Gazdakör és a HÖ	2014-2020.	2.000.000 RSD 2.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 250 résztvevő / év • 3.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.2.	<i>Tisza-virágzás Fesztivál</i>	Idegenforgalmi Szervezet, KKSZ és a HÖ	2014-2020.	3.500.000 RSD 2.100.000 RSD adományozók és 1.400.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 4 koncert / év • 10.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.3.	<i>Mosolytenger Gyermekfesztivál</i>	Ci-Fi Civilközpont, KKSZ és a HÖ	2014-2020.	2.100.000 RSD 2.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 20 KKSZ • 5.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.4.	<i>Motoros találkozó</i>	Zyntharew Motoros Klub és a HÖ	2014-2020.	2.100.000 RSD 2.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 300 résztvevő • 5.000 látogató 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.5.	<i>Mazsorettek Nemzetközi Fesztiválja</i>	Flamenco Tánc Klub és a HÖ	2014-2020.	1.200.000 RSD 1.200.000 RSD	<ul style="list-style-type: none"> • 50 résztvevő / év • 500 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.6.	<i>Arató napok</i>	Gazdakör és a HÖ	2014-2020.	1.800.000 RSD 1.800.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 250 résztvevő / év • 3.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van

1.4.2 Program: Egyéb turisztikai rendezvények szervezése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
1.4.2.7.	<i>I love Senta – Zentám</i>	Idegenforgalmi Szervezet	2014-2020.	1.800.000 RSD 1.800.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 2 koncert / év • 4.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.8.	<i>Interno Fesztivál - Táncpanoráma</i>	Pro Cultura Polgárok Egyesülete és a HÖ	2014-2020.	1.400.000 RSD 1.400.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 100 résztvevő / év • 3.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.9.	<i>Nagy Boldogasszony</i>	Stevan Sremac Helyismereti Alapítvány és a HÖ	2014-2020.	1.400.000 RSD 1.400.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 40 résztvevő / év • 1.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.10	<i>Nemzetközi Hóléballon Fesztivál</i>	Ballonklub Zenta és a HÖ	2014-2020.	2.100.000 RSD 2.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 100 résztvevő / év • 3.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.11	<i>Nemzetközi Modellkiállítás</i>	Népi Technika – modellező szekció és a HÖ	2014-2020.	1.200.000 RSD 1.200.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 30 résztvevő / év • 1.000 látogató / év • 150 kiállítási tárgy / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.12	<i>Masters of miniatures – Nemzetközi Makettverseny</i>	Modelius Makett Klub és a HÖ	2014-2020.	1.100.000 RSD 1.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 30 résztvevő / év • 1.000 látogató / év • 200 kiállítási tárgy / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.13	<i>Sremac Napok</i>	Stevan Sremac Helyismereti Alapítvány és a HÖ	2014-2020.	2.100.000 RSD 2.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 30 résztvevő / év • 250 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.14	<i>Mikulásnap Hagyományos Ízfesztivál, és Mikulásnap Nemzetközi Pálinka Fesztivál</i>	Gazdakör és a HÖ	2014-2020.	2.100.000 RSD 2.100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 300 résztvevő / év • 5.000 látogató / év • 150 jelölt a legjobb pálinkára / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.15	<i>Karácsonyi Kavalkád</i>	Idegenforgalmi Szervezet és a HÖ	2014-2020.	700.000 RSD 700.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 100 résztvevő / év • 5.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van
1.4.2.16	<i>Újévvárás</i>	Thurzó Lajos Művelődési- oktatási Központ és a HÖ	2014-2020.	2.800.000 RSD 2.800.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 7 koncert / év • 14.000 látogató / év 	A szervezésnek hagyománya van

1.4.3 Program: Az elhelyezési kapacitások növelése és előmozdítása						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
1.4.3.1.	<i>A turisztikai szükségletek promoveálása</i>	Idegenforgalmi Szervezet és a HÖ	2014-2020.	2.800.000 RSD 2.800.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 35.000 kinyomtatott brosúra és plakát • 100 újonnan megnyílt elhelyezések 	Az eszmei megoldás megvan

2. PROBLÉMA/PRIORITÁS: Társadalmi fejlődés

Prioritási fok
(magas)

2.1. Stratégiai cél: A NEGATÍV DEMOGRÁFIAI TRENDEK LEÁLLÍTÁSA

2.1.1 Program: A civil társadalom, a család, a tehetségek és az oktatási szint erősítése a vidéki közegekben

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.1.1.1.	<i>A kormányon kívüli szervezetek programjainak támogatása</i>	KKSZ és HÖ	2014-2020.	42.000.000 RSD 42.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 350 aláírt szerződés 	Fennáll a KKSZ szektorának társfinanszírozási hagyománya
2.1.1.2.	<i>Az újszülöttek támogatása</i>	Családok újszülött gyermekkel	2014-2020.	28.000.000 RSD 28.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • min. 2.000 adomány 	Fennáll az adomány eszközök odaítélésében
2.1.1.3.	<i>Tehetségek</i>	A tehetséges tanulók támogatásának vajdasági tanácsa, HÖ, Magyar Nemzeti Tanács	2014-2020.	3.500.000 RSD 3.000.000 RSD adományozók 500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 140 tehetséges gyermek / év 	Megvan az eszmei megoldás
2.1.1.4.	<i>„Önök is tudják.....“</i>	Stevan Sremac ÁI, Nemzeti Foglalkoztatási Hivatal, Szociális Védelmi Központ, az SZK Oktatási, Tudományos és Technológia Fejlesztési Minisztériuma, középiskolák és HÖ	2014-2020.	7.000.000 RSD 6.900.000 RSD adományozók és 100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 350 edukált felnőtt személy / év 	Megvan az eszmei megoldás

2.2. Stratégiai cél: A SPORT FEJLESZTÉSE

2.2.1 Program: A sport, az egészséges életmód promoveálása és a sportlétesítmények adaptálása						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.2.1.1.	<i>Tedd próbára magad</i>	A VAT Tartományi Sportügyi és Ifjúsági Titkársága és a HÖ	2014-2020.	600.000 RSD 500.000 RSD adományozók és 100.00 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 500 új gyermek, aki sportol / év 	A tornatanároknak van programjuk a sport és egészséges étkezés promoveálására.
2.2.1.2.	<i>Iskolai sport</i>	Stevan Sremac ÁI, Sportszövetség és a HÖ	2014-2020.	5.500.000 RSD 5.500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 600 versenyrésztevő / év 	A versenyszervezésnek hagyománya van
2.2.1.3.	<i>Sport mindenkinek</i>	Sportszövetség és a HÖ	2014-2020.	2.500.000 RSD 2.500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 10 sportaktivitás / év • 500 részttevő / év 	A versenyszervezésnek hagyománya van
2.2.1.4.	<i>Falusi sport</i>	Sportszövetség és a HÖ	2014-2020.	2.500.000 RSD 2.500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 8 sportaktivitás / év • 250 részttevő / év 	A versenyszervezésnek hagyománya van
2.2.1.5.	<i>A sportlétesítmények karbantartása</i>	Az SZK Ifjúsági és Sportügyi Minisztériuma, a VAT, a Stevan Sremac ÁI és a HÖ	2014-2020.	25.000.000 RSD 24.000.000 RSD SZK, VAT és adományozók és 1.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 5 adaptált létesítmény 	Részben megvannak a fő projektumok

2.3. Stratégiai cél: A SZOCIÁLIS VÉDELEM, A KULTÚRA, AZ OKTATÁS ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGY TERÉN A SZOLGÁLTATÁSOK MINŐSÉGÉNEK NÖVELESE

2.3.1 Program: Intézmények felszerelése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.3.1.1.	<i>Modernizáld az iskolát és az oktatást</i>	Az SZK Oktatási, Tudományos és Technológiai Fejlesztési Minisztériuma, a VAT Tartományi Oktatási Titkársága, a Magyar Nemzeti Tanács és a HÖ	2014-2020.	10.000.000 RSD 9.000.000 RSD SZK, VAT, adományozók és 1.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 1.000 pad, 1.000 szék, 50 tábla, 10 vetítő, 10 laptop lett beszerezve 	Összeállítva a szükséges felszerelés jegyzékén
2.3.1.2.	<i>Készülék beszerzés az otoakusztikus emisszióhoz</i>	Siketek és Nagyothallók Községi Szervezete, Egészség ház és a HÖ	2014-2020.	2.000.000 RSD 1.900.000 RSD adományozók és 100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Együttműködési megállapodás 1.000 páciens-használó / év 	Kigondolt projektum, kezdeményező tárgyalások az Egészség ház képviselőivel
2.3.1.3.	<i>A Szociális Védelmi Központ épülete előtti parkoló aszfaltozása</i>	Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2014.	300.000 RSD 250.000 RSD adományozók és 50.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Kiépült 84 m² parkoló tér 	Nincs fő projektum
2.3.1.4.	<i>A Szociális Védelmi Központban a fűtésrendszer tisztítása és a szelepek cseréje</i>	Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2015.	100.000 RSD 100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A távfűtési rendszer megtisztítva 	
2.3.1.5.	<i>Mentőszolgálati gépkocsi beszerzése</i>	Egészség ház és a HÖ	2015, 2017, 2020.	17.500.000 RSD 17.500.000 adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 3 mentőszolgálati gépkocsi 	Az eszmei megoldás megvan
2.3.1.6.	<i>Az Egészség ház felszerelése</i>	Egészség ház és a HÖ	2014-2020.	4.000.000 RSD 2.000.000 RSD adományozók és 2.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 7 db EKG készülék 1 ultrahang-gép 	Az eszmei megoldás megvan
2.3.1.7.	<i>A számítógépes rendszer és az irodai felszerelés felújítása szoftverrel</i>	Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2015-2016.	1.200.000 RSD 600.000 RSD adományozók és 600.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 10 komplett felszerelés a hozzá tartozó szoftverrel 	Az eszmei megoldás megvan

2.3.1 Program: Intézmények felszerelése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
2.3.1.8.	<i>Ultrahang felszerelés</i>	Egészség ház és a HÖ	2014-2020.	4.500.000 RSD 4.500.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Beszerezték az ultrahang felszerelést 	Az eszmei megoldás megvan.
2.3.1.9.	<i>A sportrendelő felszerelése</i>	Egészség ház és a HÖ	2019.	12.000.000 RSD 12.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A sportrendelő fel van szerelve 	Az eszmei megoldás megvan.
2.3.1.10.	<i>A kórház felszerelése CT-készülékkel</i>	Kórház és a HÖ	2018.	12.000.000 RSD 12.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A CT-készülék be lett szerezve 	Az eszmei megoldás megvan.
2.3.1.11	<i>A Hófehérke Óvoda létesítményeinek felszerelése</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2014-2016.	7.400.000 RSD 6.000.000 RSD adományozók és 1.400.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A felszerelés be lett szerezve 	Az eszmei megoldás megvan.
2.3.1.12	<i>A Vakok és Gyengénlátók Egyesülete irodájának felszerelése</i>	Vakok és Gyengénlátók Egyesülete és a HÖ	2014-2016.	400.000 RSD 200.000 PCД adományozók és 200.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A felszerelés be lett szerezve 	Az eszmei megoldás megvan.

2.3.2 Program: A meglévő létesítmények adaptálása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.3.2.1.	<i>Újítsuk fel az iskolát</i>	VAT Tartományi Oktatási Titkársága és a HÖ	2014-2020.	60.000.000 RSD 50.000.000 RSD, VAT, SZK, 10.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Kiépült a konyha és a könyvtár A tetőszerkezet meg lett javítva m kiépült szigetelés A lecserélt ablakok száma 	Elkészült az eszmei projektum és a kivitelezhetőségi tanulmány
2.3.2.2.	<i>Az ablakok cseréje és szigetelés elhelyezése az Egészségház épületén</i>	Egészségház és a HÖ	2017.	12.000.000 RSD 12.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A lecserélt ablakok száma m² elszigetelt terület 	Az ablakok cseréje és szigetelés elhelyezése az Egészségház épületén
2.3.2.3.	<i>Gerontológiai Központ</i>	Szociális Védelmi Központ, Vajdaság AT Nagy Értékű Beruházási Alapja és a HÖ	2015-2016.	100.000.000 RSD 100.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Kiépült a központ A foglalkoztatottak száma A szolgáltatás használóinak száma 	Nincs fő projektum
2.3.2.4.	<i>A létesítmény szigetelése és az nyílászárók cseréje a Szociális Védelmi Központ épületén</i>	Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2015	1.620.000 RSD 1.300.000 RSD adományozók 320.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 400 m² terület hőszigetelése 14 nyílászáró cseréje 	Az eszmei megoldás megvan
2.3.2.5.	<i>Folyó javítások és karbantartás az Egészségház épületén</i>	Egészségház és a HÖ	2015.	3.000.000 RSD 3.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Adaptált épület 	Az eszmei megoldás megvan.

2.3.3 Program: A szolgáltatások és aktivitások bővítése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.3.3.1.	<i>Mesteriskola</i>	Stevan Mokranjac Zeneiskola, ZI (Ada, Topolya, Magyarkanizsa) és a HÖ	2014-2020.	5.250.000 RSD 2.625.000 RSD adományozók 2.625.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 5 megtartott óra / év • 250 résztvevő / év • 5 fellépés / év • 1.000 látogató a fellépéseken / év 	Az eszmei terv előkészítve. Kezdeményező tárgyalások az előadókkal
2.3.3.2.	<i>Nyári zenekari tábor</i>	Környező zeneiskolák (Ada, Topolya, Magyarkanizsa,...) és HÖ	2014-2020.	4.500.000 RSD 3.000.000 RSD adományozók 1.500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 35 résztvevő/év • 4 fellépés/év • 800 fellépést látogató / év 	Kezdeményező tárgyalások az előadókkal
2.3.3.3.	<i>Az újszülöttek esetében a halláskárosulás korai felfedése (az Egészségházban a szurdológiai tanácsadás működésbe helyezése)</i>	Siketek és Nagyothallók Községi Szervezete, Egészségház és a HÖ	2014-2020.	700.000 RSD 600.000 RSD adományozók 100.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 1.000 gyermek vizsgálata / év • 50 újonnan felfedezett halláskárosult újszülött / év • Együttműködési megállapodás az Egészségházzal 	Kitalált projektum, kezdeményező tárgyalások az Egészségház képviselőivel
2.3.3.4.	<i>Házi segítség</i>	Szociális Védelmi Központ, a VAT Tartományi Gazdasági, Foglalkoztatási és Nemi Egyenjogúsági Titkársága és a HÖ	2014-2020.	40.000.000 RSD 20.000.000 RSD VAT, és 20.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 90 gerontológiai háziasszony a teljes időszakban • 900 szolgáltatást használó a teljes időszakban 	Együttműködési szerződés / megállapodás a Helyi Önkormányzat – Szociális Védelmi Központ
2.3.3.5.	<i>Gyermekklub azok számára, akiket érint a családból való kiválás veszélye</i>	Szociális Védelmi Központ és HÖ	2014-2020.	1.400.000 RSD 700.000 RSD adományozók 700.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgáltatást használók száma 	Megvan a probléma eszmei megoldása és kidolgozottak a projektumok az előző években
2.3.3.6.	<i>A gyermekek nappali tartózkodása</i>	Szociális Védelmi Központ, az SZK Munkaügyi, Foglalkoztatási és Szociális Politikai Minisztériuma és a HÖ	2014-2020.	1.400.000 RSD 700.000 RSD adományozók 700.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgáltatást használók száma 	Megvan a probléma eszmei megoldása és kidolgozottak a projektumok az előző években
2.3.3.7.	<i>Nappali tartózkodás a felnőtt rokkant és idős személyek számára</i>	Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2014-2020.	1.400.000 RSD 700.000 RSD adományozók 700.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgáltatást használók száma 	Megvan a probléma eszmei megoldása és kidolgozottak a projektumok az előző években

2.3.3 Program: A szolgáltatások és aktivitások bővítése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
2.3.3.8.	<i>Befogadó állomás – Befogadó hely</i>	Szociális Védelmi Központ és HÖ	2014-2020.	3.600.000 RSD 1.800.000 RSD adományozók 1.800.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 250 szolgáltatást használó / év 	Megvan a probléma eszmei megoldása és kidolgozottak a projektumok az előző években
2.3.3.9.	<i>Bábszínházak Nemzetközi Találkozója</i>	Thurzó Lajos Művelődési- oktatási Központ és a HÖ	2014-2020.	350.000 RSD 350.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A látogatók száma • Az előadások száma 	A rendezvény szervezésének hagyománya van
2.3.3.10.	<i>Népi konyha</i>	KKSZ és a HÖ	2014-2020.	16.000.000 RSD 16.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 400 szolgáltatást használó / év 	Az aktivitás szervezésének hagyománya van
2.3.3.11.	<i>Házi ápolás</i>	KKSZ, Szociális Védelmi Központ és a HÖ	2014-2020.	7.000.000 RSD 7.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 180 szolgáltatást használó a teljes időszakra • 18 igénybe vett gerontológiai háziasszony a teljes időszakban 	Az aktivitás szervezésének hagyománya van.
2.3.3.12.	<i>A fejlődésben gátolt gyermekek nappali tartózkodása</i>	Szociális Védelmi Központ, az SZK Munkaügyi, Foglalkoztatási és Szociális Politikai Minisztériuma és a HÖ	2014-2020.	7.200.000 RSD 5.000.000 RSD adományozók 2.200.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgáltatást használóinak száma • Az igénybevett személyek száma 	Az aktivitás szervezésének hagyománya van
2.3.3.13.	<i>A vakok és gyengénlátók nappali tartózkodása</i>	Vakok és Gyengénlátók Községi Szervezete, a VAT Tartományi Egészségügyi, Szociális Politikai és Demográfiai Titkársága és a HÖ	2015.	100.000 RSD 50.000 RSD adományozók 50.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 50 szolgáltatást használó / év • 20 szék 5 asztal 	Csak eszmei megoldás van.

3.1. Stratégiai cél: A HELYI KÖZÖSSÉG ÖKOLÓGIA TUDATÁNAK A NÖVELÉSE

3.1.1 Program: A környezetvédelmi kampányok támogatása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
3.1.1.1.	<i>Környezetvédelem egy órában</i>	Általános iskola, középiskola	2014-2020	3.000.000 RSD 3.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 60 megtartott óra • 18.000 tanuló • Edukált polgár 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.1.1.2.	<i>A tisztább Zentaért akció</i>	Iskolák, KKSZ, KLKV, polgárok, üzleti egyesületek	2014-2020	1.000.000 RSD 1.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 6000 résztvevő • kb. 500 m³ begyűjtött szemét • 5000 m² megtisztított terület 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.1.1.3.	<i>Parlagfű irtás</i>	KKSZ, KLKV	2014-2020	10.000.000 RSD 10.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Csökkent a pollenkoncentráció • 800.000 m² területen lett nyírva a parlagfű • Vizuálisan rendezett elhagyott terület 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.1.1.4.	<i>Föld alatti konténerek kiépítése a hulladék begyűjtésére</i>	KLKV, VAT	2014-2020	6.000.000 RSD 6.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 1.000 röplap / év. 	A projektum a 2014. évben kezdődik.

3.2. Stratégiai cél: A TEREMÉSZETI ERŐFORRÁSOK MEGŐRZÉSE

3.2.1 Program: A Tisza folyó és partjának megőrzése különböző szennyeződésektől

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
3.2.1.1.	<i>A Tisza folyó partjának tisztítása</i>	KKSZ, Kajak Klub, horgászok, KLKV és a HÖ	2014-2020.	600.000 RSD 600.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 100 m³ begyűjtött szemét • Vizuálisan rendezett part 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.1.2.	<i>A tiszavirág projektum védelem alá helyezése</i>	Vajdaság Természetvédelmi Intézete	2015.	500.000 RSD 500.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • A tiszavirág rovarok védett lokációja 	A projektum a 2015. évben kezdődik.

3.2.2 Program: A rendezetlen lokalitások szanálása és rekultiválása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
3.2.2.1.	<i>A Népkerti Brekeke tó szanálása</i>	KKSZ, Vajdaság Vizei KV, VAT és a HÖ	2014-2015.	5.000.000 RSD 5.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Tender dokumentáció Kiépített külső csatornák Szanált gát Kiépített körcsatorna 78 m hosszúságban lefektetve a csővezeték 30 munkaóraban megtisztítva a tó 	<ul style="list-style-type: none"> A projektum a 2013. évben kezdődött A teljes költségvetésből 1.500.000 RSD valósult meg
3.2.2.2.	<i>A pánai Holt-Tisza szanálása és rekultiválása</i>	KKSZ, VAT Tartományi Természetvédelmi Intézete, Vajdaság Vizei KV és a HÖ	2016-2020.	6.000.000 RSD 6.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Szanált környezet A terep kb. 1.000 m³ szeméttől megtisztítva Az ökoturizmus kezdete 	A projektum a 2016. évben kezdődik
3.2.2.3.	<i>Gólyafészkek elhelyezése a község területén</i>	KKSZ, Elektrovojvodina, KLKV és a HÖ	2015-2020.	1.300.000 RSD 1.300.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 25 db elhelyezett fészkek A gólyák népességének növelése a község területén 	A projektum a 2015. évben kezdődik
3.2.2.4.	<i>Mesterséges fészkek teremtése a méhészmadaraknak</i>	KKSZ, KLKV és a HÖ	2014.	150.000 RSD 150.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Elkészültek a mesterséges fészkek A méhészmadarak népességének növelése A káros rovarok népességének csökkenése 	A projektum a 2014. évben valósul meg.
3.2.2.5.	<i>Az illegális szemétkerakók eltávolítása</i>	KLKV és a HÖ	2014-2020.	14.000.000 RSD 14.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> m³ elvitt hulladék m² megtisztított terület 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.2.6.	<i>Hulladékigazgatás a hulladék elrakására szánt konténerek vásárlásával</i>	KLKV és a HÖ	2014-2020.	14.000.000 RSD 14.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 145 darab beszerzett konténer Tisztább község A fertőző betegségek terjedésének megakadályozása 	A projektum a 2014. évben kezdődik

3.2.3 Program: A közterületek erdősítése és parkosítása						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
3.2.3.1.	<i>Szélvédő sávok elhelyezése</i>	KLKV, KKSZ és a HÖ	2014-2020	6.000.000 RSD 6.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 8.000 db ültetvény • 32.000 m² új zöldterület 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.3.2.	<i>Rózsaparkok és oázisok kialakítása</i>	KLKV, KKSZ és a HÖ	2014-2020	1.200.000 RSD 1.200.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 1.200 résztvevő a babák rózsakerti tábláján • 3.000 m² rendezett terület • Megalakult a park a polgárok barátkozására 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.3.3.	<i>Fák ültetése az utcákon</i>	KLKV, KKSZ és a HÖ	2014-2020	6.000.000 RSD 6.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 3.000 db elültetett ültetvény • Vizuálisan rendezett terület 	A projektum a 2014. évben kezdődik

3.2.4 Program: Megújuló energiaforrások használata						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
3.2.4.1.	<i>A középületeken szoláris kollektorok elhelyezésének projektuma</i>	VAT, EU és a HÖ	2014-2020	20.000.000 RSD 20.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Csökken az üzemanyag, fa és elektromos energia használata • Megújuló energiaforrások használata • A légszennyezés csökkenése 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.4.2.	<i>A középületeknél a hőszivattyús fűtési rendszer kidolgozásának projektuma</i>	VAT, EU és a HÖ	2014-2020	20.000.000 RSD 20.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Csökken az üzemanyag, fa és elektromos energia használata • Megújuló energiaforrások használata • A légszennyezés csökkenése 	A projektum a 2014. évben kezdődik
3.2.4.3.	<i>A középületek hőszigetelésének projektuma</i>	VAT, EU és a HÖ	2014-2020	12.000.000 RSD 12.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Csökken az üzemanyag, fa és elektromos energia használata • A légszennyezés csökkenése 	A projektum a 2014. évben kezdődik

4 . PROBLÉMA/PRIORITÁS: Az infrastruktúra fejlesztése

**Prioritási fok
(magas)**

4.1. Stratégiai cél: A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE

4.1.1 Program: A hiányzó infrastrukturális projektek terv-műszaki dokumentációjának komplettírozása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
4.1.1.1.	<i>A Madách Imre 20. sz. alatti címen levő épület renoválása fő projektumának kidolgozása</i>	Tiszapart-Alvég HK és a HÖ	2015.	100.000 RSD 100.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.2.	<i>Zentán egy kút fő projektumának kidolgozása</i>	KLKV és a HÖ	2016.	6.000.000 RSD 5.000.000 RSD adományozók 1.000.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.3.	<i>Zentán a víztisztító II. szakasza fő projektumának kidolgozása</i>	KLKV, a VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2018.	2.900.000 RSD 2.465.000 adományozók 435.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik
4.1.1.4.	<i>Az ivóvíztisztító fő projektumának kidolgozása</i>	KLKV és a HÖ	2019.	10.000.000 RSD 8.500.000 RSD adományozók 1.500.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.5.	<i>A Kertek HK a csatorna fő projektumának kidolgozása</i>	Kertek HK és a HÖ	2014.	2.700.000 RSD 2.500.000 RSD adományozók 200.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum (3,7 km)	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.6.	<i>Zenta községben az utak aszfaltozásának fő projektuma</i>	A VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2014-2020.	26.000.000 RSD 21.000.000 RSD adományozók 5.000.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum (22 km)	Csak projektumfeladat létezik.

4.1.1 Program: A hiányzó infrastrukturális projektek terv-műszaki dokumentációjának komplettírozása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
4.1.1.7.	<i>A Tisza folyón a strand és a marina fő projektumának kidolgozása</i>	A VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2016.	2.000.000 RSD 1.700.000 RSD adományozók 300.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik
4.1.1.8.	<i>A Tornyos – Törökfalú helyi út aszfaltozásához a fő projektum kidolgozása</i>	A VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2016.	6.000.000 RSD 5.000.000 RSD adományozók 1.000.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.9	<i>Az új diákkollégium fő projektumának kidolgozása</i>	A VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2014.	2.000.000 RSD 2.000.000 RSD adományozók 0 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.10	<i>Az új Egészségügyi Iskola fő projektumának kidolgozása</i>	A VAT Tartományi Városrendezési, Építésügyi és Környezetvédelmi Titkársága és a HÖ	2014.	2.000.000 RSD 2.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fő projektum	Csak projektumfeladat létezik.
4.1.1.11	<i>Zenta községben a turizmusfejlesztési program kidolgozása</i>	Az SZK Pénzügyi és Gazdasági Minisztériuma és a HÖ	2014.	3.000.000 RSD 2.700.000 RSD adományozók és 300.000 RSD HÖ	• Ki lett dolgozva a fejlesztési program	Megvan az eszmei megoldás.

4.1.2 Program: Megoldva az átutazó közúti forgalom

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
4.1.2.1.	<i>A Tornyos-Törökfalu helyi út aszfaltozása</i>	A Vajdaság AT Nagy Értékű Beruházási Alapja és a HÖ	2014-2020	186.000.000 RSD 186.000.000 RSD adományozók és 0 RSD HÖ	• 8 km aszfaltzott út	Nincs fő projektum.
4.1.2.2.	<i>A mezőgazdasági földterületek felé vezető helyi út betonozása</i>	Helyi közösségek és a HÖ	2014-2020	12.000.000 RSD 12.000.000 RSD HÖ	• 17 km betonos út	Nincs fő projektum
4.1.2.3.	<i>A mezőgazdasági földterületek felé vezető helyi út rendezése</i>	Helyi közösségek és a HÖ	2014-2020	84.000.000 RSD 84.000.000 RSD HÖ	• 120 km zúzott kővel rendezett helyi út	Nincs fő projektum

4.1.3 Program: A városban az aszfaltozatlan utak aszfaltozása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
4.1.3.1.	<i>Az utcák aszfaltozása</i>	A Vajdaság AT Nagy Értékű Beruházási Alapja és a HÖ	2014-2020	860.000.000 RSD adományozók 860.000.000 RSD és 0 RSD HÖ	• 36 km aszfaltzott utca	Részben ki van dolgozva a fő projektum.
4.1.3.2.	<i>A járdák újjáépítése</i>	Helyi közösségek és a HÖ	2014-2020	40.000.000 RSD 40.000.000 RSD HÖ	• 22 km betonozott járda	Nincs fő projektum.

4.1.4 Program: A hiányzó vízvezeték- és csatornahálózat kiépítése						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
4.1.4.1.	<i>A vízvezeték-hálózat kiépítése</i>	KLKV és a HÖ	2014-2017	20.000.000 RSD 16.000.000 RSD adományozók 4.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A kiépített vízvezeték hossza 	Van fő projektum
4.1.4.2.	<i>A csatornahálózat kiépítése a Kertek HK-ben</i>	KLKV és a HÖ	2014-2017	25.000.000 RSD 20.000.000 RSD adományozók, 5.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 6 km kiépített csatornahálózat 	Nem minden lokációra van fő projektum.

4.2. Stratégiai cél: A MEGLÉVŐ INFRASTRUKTÚRA MEGFELELŐ KARBANTARTÁSA

4.2.1 Program: A társadalmi tevékenységek területén a meglévő létesítmények adaptálása

Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státusz
4.2.1.1.	<i>A Zentai Gimnázium épületének adaptálása</i>	Gimnázium és a HÖ	2014-2018.	25.000.000 RSD adományozók, 20.000.000 RSD 5.000.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> Jegyzőkönyv a műszaki átvételről 	Megvan az eszmei megoldás.
4.2.1.2.	<i>A Szép utcai óvoda épületének adaptálása</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2015.	1.450.000 RSD adományozók 1.000.000 RSD 450.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 340 m²-en a tető szanálása 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.3.	<i>A Pitypang Óvoda épületének adaptálása</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2016.	2.563.000 RSD adományozók 2.000.000 RSD 563.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 14 db nyílászáró cseréje 230 m² fal festése 400 m²-en hőszigetelés 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.4.	<i>Az Ohrid utcai óvoda épületének adaptálása</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2017.	4.690.000 RSD adományozók 4.000.000 RSD 690.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 37 db nyílászáró cseréje 540 m²-en hőszigetelés 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.5.	<i>A Szép utcai óvoda tetőjének szanálása</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2014.	90.000 RSD 90.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 340 m² tető szanálása 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.6.	<i>Festőmunkálatok a Bóbita Óvodában</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2014.	107.000 RSD 107.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 400 m²-en a falak festése 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.7.	<i>Festőmunkálatok a Bambi Óvodában</i>	Hófehérke Óvoda és a HÖ	2014.	103.000 RSD 103.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> 400 m²-en a falak festése 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája
4.2.1.8.	<i>A befogadó állomáson a lakás átalakítása üzlethelyiséggé</i>	Szociális Védelmi Központ, a VAT Tartományi Egészségügyi, Szociális Politikai és Demográfiai Titkársága és a HÖ	2016.	1.000.000 RSD 800.000 RSD adományozók és 200.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> A befogadó állomás épülete fel van szerelve és adaptálva lett 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája

4.2.1 Program: A társadalmi tevékenységek területén a meglévő létesítmények adaptálása						
Szám (kód)	Projektum / aktivitás(ok)	Partnerek	Időkeret	A finanszírozás összege és forrása	Indikátorok	Státus
4.2.1.9.	<i>A Fő utca 15. sz. alatt a rokkant személyek szervezete székhelye épületének adaptálása</i>	Az SZK Munkaügyi, Foglalkoztatási és Szociális Politikai Minisztériuma	2014-2015.	1.600.000 RSD 1.000.000 RSD adományozók, 600.000 RSD HÖ	<ul style="list-style-type: none"> • 275 m² tető javítása • 171 m²-en a homlokzat újjáépítése • 3 helyiség adaptálása 	Megvan a munkálatok felmérése és előszámlája

7. A STRATÉGIA IMPLEMENTÁLÁSA

Az implementáció, illetve a stratégia megvalósítása kulcsfontosságú része, illetve a célja az egész stratégiai tervezés folyamatának. Ezért a stratégiát kidolgozó csoport a stratégia implementálása közelebbi meghatározásának külön figyelmet szentelt.

A stratégia implementálásának szakasza az akciótervnek a megvalósításán alapul, illetve az akcióterv kiinduló alapot képez a stratégia implementálásához.

Ahogy a község a stratégiai tervezés folyamatának megkezdéséhez bizonyos rendeletet hozott, amelyben kezdeményezi a folyamatot, kinevezi az embereket bizonyos teendőkre, így a stratégia implementálási szakaszához is meg kell tenni a szükséges formális lépéseket. Mindenek előtt, a községnek a stratégia implementálási fázisának a kezdeményezése előtt meg kell tennie a következőket:

- az emberek és / vagy testületek kinevezése, amelyek felelnek az implementálásért,
- az implementálási testület helyzetének meghatározása a Községi Közigazgatási Hivatal keretében,
- meg kell határozni a személyeket és a felelősséget a projektumokat illetően, ahol a község a hordozó,
- definiálni kell a személyeket és felelősségeket a projektumokat illetően, ahol a község a projektumpartner.

A stratégia implementálása zavartalan megkezdésének érdekében a község definiálta a TOP 10 projektumot, ahogyan az az akcióterv bevezető részében fel van tüntetve. Ezen projektumok költségvetését tartalmaznia kell a község 2014. évi költségvetésének.

A TOP 10 projektum mellett, a stratégia implementálási folyamata megkezdésének eszközeként, a másik eszköz, amelyek jelentősen összetettebb az a stratégia implementálásának operatív terve a tervidőszak minden évre vonatkozóan. Ebben a dokumentumban, amelyet formálisan elfogad a végrehajtó községi szerv, illetve a Községi Tanács, legalább az alábbiakat definiálni kell:

1. A következő évi megvalósításra előirányozott projektumok jegyzéke, kiegészítve legalább az akcióterv elemeivel,
2. A projektum megvalósításába bekapcsolódó partnerek jegyzéke és az egymás közötti viszonyok megfogalmazásának módja,
3. Az összes, a projektum megvalósításához szükséges eszköz definiálása.
4. Az eszközök definiálása, amelyeket a községnek ki kell választania a projektum megvalósítására, legalább negyedéves kivetítéssel
5. A projektum megvalósulásának figyelemmel kísérése, és
6. Jelentéstétel.

A községben ki lett dolgozva és el lett fogadva **A község projektmenedzsmentjéről szóló szabályzat**. A szabályzat célja a projektum megindításával, lefolytatásával és felügyeletével kapcsolatos tevékenység szabályozása. Emellett a szabályzat célja a feladatok, a hatáskörök leírása, a jobb kommunikáció támogatása a résztvevők között, valamint a projektum dokumentálási szintjének növelése.

A szabályzat külön definiálja az alábbi projektumfolyamatokat:

1. A prioritások generálása és meghatározása
2. A költségvetés tervezése
3. A pályázati kiírások figyelemmel kísérése
4. A pályázati / saját projektum megindítása
5. A kivitelezhetőségi tanulmány kidolgozása
6. A műszaki tervek kidolgozása
7. A vállalat kiválasztása a pályázati jelentkezések megírására (ha szükséges) és a pályázati jelentkezés kidolgozása
8. Támogatási szerződés megkötése (szponzorálás)
9. A kivitelező cég meghatalmazása
10. Végrehajtás / a végrehajtás koordinálása
11. A projektum lezárása és értékelése
12. A projektum prezerválása

Ezen szabályzat alkalmazása sokban előmozdíthatja a projektumciklust minden egyes projektumot illetően, és ezzel a teljes stratégia implementálását.

8. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS

Tekintettel arra, hogy minden stratégia és annak akcióterve ellenőrzés és értékelés alá esik, a község előirányozta, hogy ezen részének különleges figyelmet szentel.

Ezzel kapcsolatban, Zenta község Községi Tanácsának a 02-22/2013-as számú 2013. 02. 18-án kelt végzése tartalmaz részt, amelyben a monitoring és értékelés teendőivel megbízza a **helyi gazdaságfejlesztési irodát**.

E kérdés kapcsán a helyi gazdaságfejlesztési iroda mindenképp először az alábbi aktivitásokon fog dolgozni:

- A projektum monitoringja és a stratégia értékelése időtervének kidolgozása
- Jelentés kidolgozása (legalább éves szinten)
- A korrekciós intézkedések javaslata

A monitoring és értékelés céljából külön értékelési kérdőíveket dolgoz ki, amelyek alapján időszakosan kidolgozzák az értékelési jelentéseket, amelyeket a hatásköri szerveknek nyújtanak be.

A helyi gazdaságfejlesztési iroda elkészíti a megvalósított projektumok elemzését és hatásukat, különös tekintettel az esetleges megvalósításukban felmerülő akadályokra és irányvonalat ad az akcióterv implementálásában az egyes beavatkozásokra. Az alsó képen bemutatjuk a stratégia, illetve a projektum monitoring és értékelési folyamata működésének szélesebb keretét, amely az akciótervben lett definiálva.

4. kép: A monitoring és értékelési folyamat működésének szélesebb kerete

Szükség szerint, a jelentéseket (negyedéves, éves, záró) a projektum megvalósításáról a stratégia akciótervéből a projektum megvalósításának hordozóinak meg kell küldeniük a helyi gazdaságfejlesztési irodának.

A stratégia minél hatékonyabb és hatásosabb implementálása céljából, a község legmagasabb szervének való jelentéstételnek külön figyelmet szentelünk.

A stratégia előirányozza, hogy a helyi gazdaságfejlesztési iroda negyedéves szinten jelentést tesz a Községi Tanácsnak a stratégia implementálásának előrehaladásáról. Úgyszintén elő lett irányozva, hogy éves szinten a Községi Képviselő-testületnek is jelentést kell benyújtani a stratégia megvalósításáról, éspedig a Községi Tanács által.

Mindezen jelentéseknek a célja bizonyos intézkedések foganatosításának szükségessége esetén az időben történő beavatkozás, hogy a stratégia akciótervét minél sikeresebben valósítsuk meg.

***

A projektumigazgatási rendszer a **My Project**, amelyet az RCR Bánát a projektumok és IT-k szektorának keretében fejlesztett ki és mozdított elő, fel van állítva Zenta községben.

A projektumigazgatási applikáció lehetővé teszi első sorban minden projektum gyors áttekintését, a projektum bevitelét, a projektumokról szóló adatok változtatását, minden egyes projektum történetét, a projektum biztonsági másolatainak felvételét, a projektumok áttekintését a felsorolt ismérvek szerint, a projektumok figyelemmel kísérését a különböző szakaszokon át, a projektdokumentáció igazgatását, valamint a monitoringot és jelentéstételt.

Külön modul lett kifejlesztve a **projektum monitoringra**, amely lehetővé teszi a projektumaktivitások figyelemmel kísérését a realizálási szakaszokon át, valamint az eszközök (költségvetés) megvalósításának figyelemmel kísérését projektumaktivitásonként.

Az applikáció lehetővé teszi néhány fajta **jelentés** kreálását is, amelyek felhasználhatóak úgy az értékeléshez, mind az elemzéshez és a megvalósított célok figyelemmel kíséréséhez.

The screenshot displays the 'MY PROJECT' web application interface. At the top, there is a navigation bar with the text 'sistem za upravljanje projektima' and 'MY PROJECT' in large letters. Below this, there is a link 'početna | kreirajte novi korisnički nalog'. The main content area features a login form titled 'PRIJAVA KORISNIKA' with fields for 'Korisničko ime:' and 'Šifra:', and a 'Prijava se' button. Below the login form is a section titled 'NEMATE KORISNIČKI NALOG?' with a link 'Kreirajte korisnički nalog.'.

5. kép: Interface applikáció belépéskor

FÜGGELÉKEK

1. Indikátorok
2. Végzés a KFST kidolgozásáról
3. *Project fishe* a TOP 10 projektumra
4. A helyi közösség / község profilja

1. függelék: Indikátorok

1. számú indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS INDIKÁTOR: Fejlettségi fokozat
---------------------------	--

Az adatforrás:

A 2012. évben a régiók és helyi önkormányzati egységek egységes fejlettségi jegyzékének megállapításáról szóló kormányrendelet

Kommentár:

A 2012. évben a régiók és helyi önkormányzati egységek egységes fejlettségi jegyzékének megállapításáról szóló kormányrendelettel Szerbiában a községeket négy csoportba osztották. Zenta községet a bruttó hazai termék értéke alapján lakosonként a köztársasági átlaghoz viszonyítva az I. csoportba sorolták. Zenta község mellett ebben a csoportban még 22 helyi önkormányzat található.

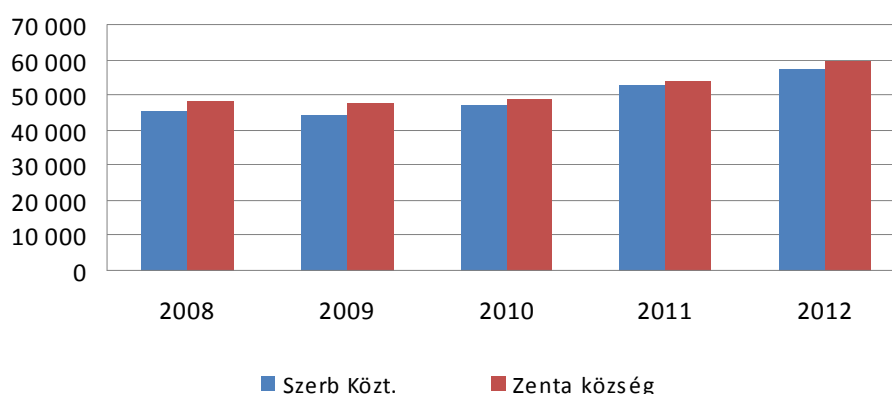
2. sz. indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS INDIKÁTOR: Átlagos bruttó kereset
-------------------------	---

Átlagos bruttó kereset (RSD-ben)	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Szerb Köztársaság	45.674	44.147	47.450	52.733	57.430
Zenta község	48.565	47.826	48.830	53.855	59.660

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

**Átlagos bruttó kereset
(RSD-ben)**

Kommentár:

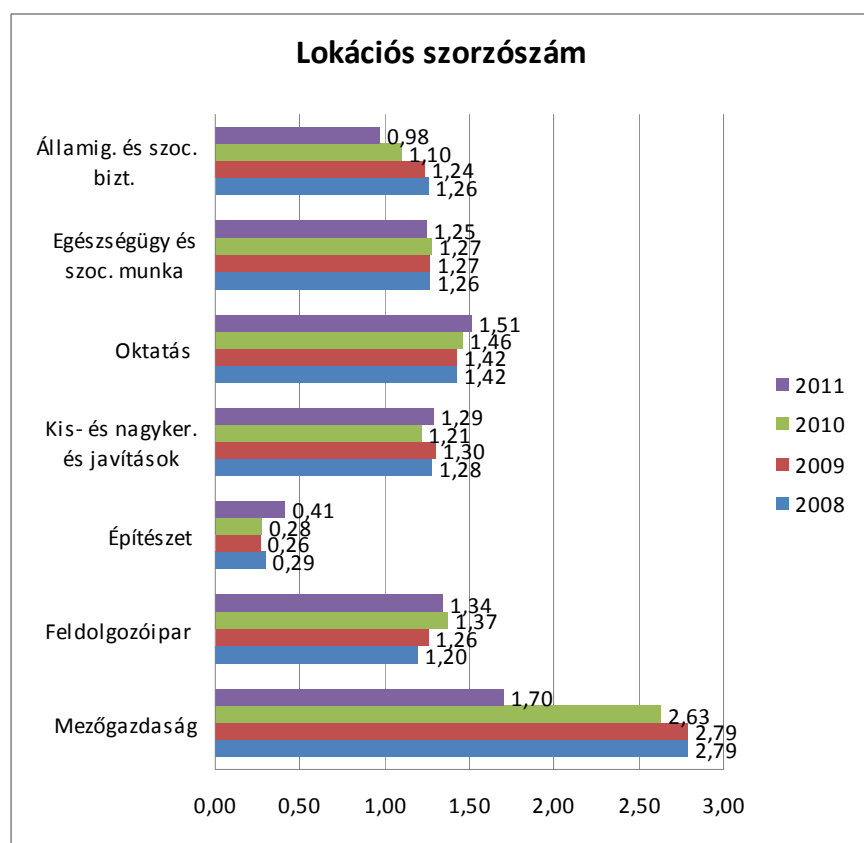
A községben a bruttó keresetek növekedési tendenciát mutatnak a 2008-tól a 2013. évig terjedő időszakban, kísérve az SZK-ban a keresetek mozgásának trendjét. A községben a vizsgált időszakban a bruttó keresetek felette vannak az SZK szintjén levő kereseteknek, ami Zenta községet a 2012. évben a régiók és helyi önkormányzati egységek fejlettségi jegyzékének megállapításáról szóló kormányrendelet szerint az I. csoportba sorolja.

3. sz. indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS
	INDIKÁTOR: Az egyes szektorokban a foglalkoztatás lokációs szorzószáma

Év	Mezőgazdaság	Feldolgozóipar	Építészeti	Nagy- és kiskeres. és javítások	Oktatás	Egészségügy és szoc. munka	Állami igazgatás és szoc. bizt.
2008.	2,79	1,20	0,29	1,28	1,42	1,26	1,26
2009.	2,79	1,26	0,26	1,30	1,42	1,27	1,24
2010.	2,63	1,37	0,28	1,21	1,46	1,27	1,10
2011.	1,70	1,34	0,41	1,29	1,51	1,25	0,98

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

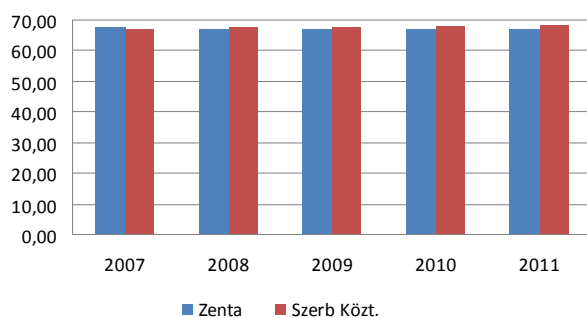
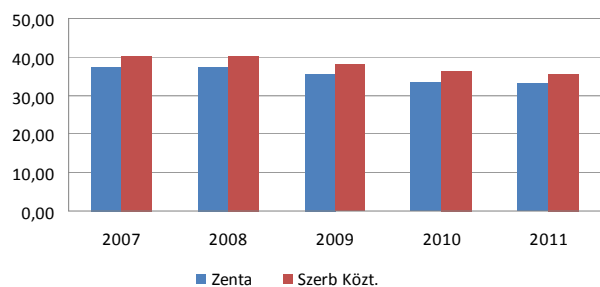
Kommentár:

Zentán a foglalkoztatás legnagyobb lokációs szorzószáma a mezőgazdaság területén van. Ez a szorzószám a 2008-tól a 2011-ig terjedő időszakban jelentős csökkenést jegyez 2,79-ről 1,70-re, ami a községben a mezőgazdaságban foglalkoztatottak részének drasztikus csökkenésének következménye (6,7-ről 3,9-re a vizsgált időszakban) az SZK szintjén a mezőgazdaságban foglalkoztatottak csökkenéséhez viszonyítva. Megjegyezzük, hogy a mezőgazdasági szektor egyike azon szektoroknak, amely esetében a „fekete” munka százaléka jelentős, és ezt a tényt nem szabad elhanyagolni a következtetés levonásakor.

Év / állás 31.06.	Összesen lakosság		Összesen aktív lakosság		Éves átlag Foglalkoztatott lakosság		Az aktívak részvétele az összes lakosságban (%)		A foglalkoztatottak részvétele az összes aktív lakosságban (%)	
	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK
2007.	24.457	7.381.579	16.488	4.967.517	6.156	2.002.344	67,42	67,30	37,34	40,31
2008.	24.288	7.350.222	16.323	4.959.456	6.098	1.999.476	67,21	67,47	37,36	40,32
2009.	24.156	7.320.807	16.220	4.954.984	5.760	1.889.085	67,15	67,68	35,51	38,12
2010.	24.060	7.291.436	16.176	4.955.764	5.429	1.795.775	67,23	67,97	33,56	36,24
2011.	23.316	7.186.862	15.594	4.911.268	5.178	1.746.138	66,88	68,34	33,21	35,55

Adatforrás :

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

Az aktív lakosok részvétele a teljes lakosságban (%)**A foglalkoztatottak részvétele a teljes aktív lakosságban (%)****Kommentár:**

A község szintjén az aktívak részvétele az összes lakosságban relatívan stabil, 67,42%-tól (a 2007. évben) 66,88%-ig (2011. évben) mozog.

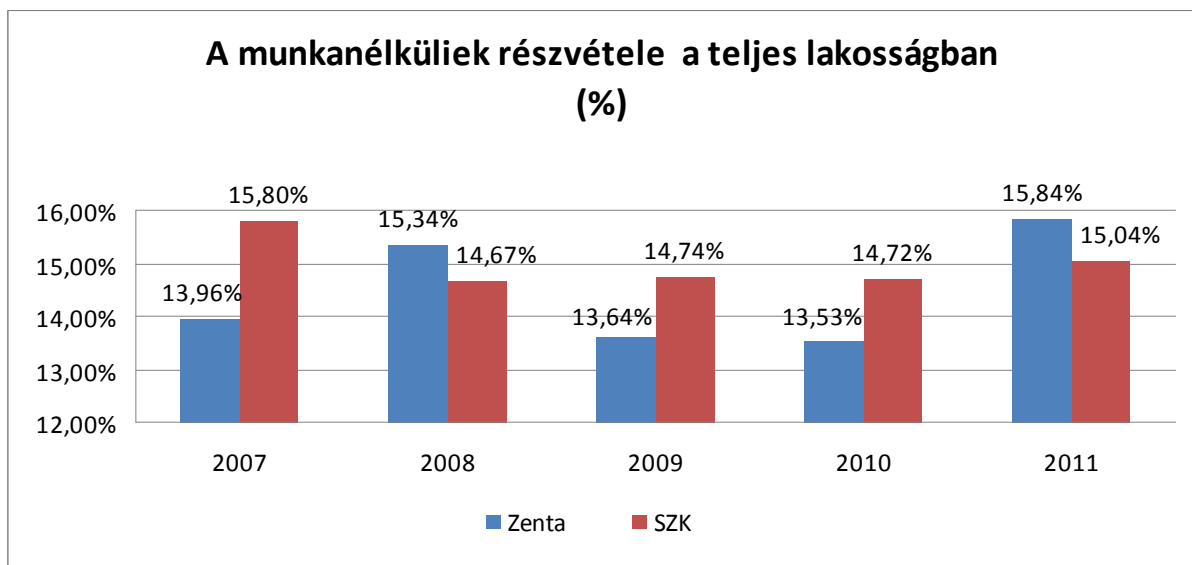
A foglalkoztatottak részvétele az összes aktív lakosságban úgyszintén relatívan stabil (33,21 % a 2011. évben) és enyhén alacsonyabb a szerbiai átlagnál (35,55 % a 2011. évben).

5. sz. indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS				
	INDIKÁTOR: Munkanélküliségi kulcs				

Munkanélküliségi kulcs (%)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Szerb Köztársaság	15,80	14,67	14,74	14,72	15,04
Zenta	13,96	15,34	13,64	13,53	15,84

Adatforrás:

1. Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek.
2. 2011. évi népszámlálás

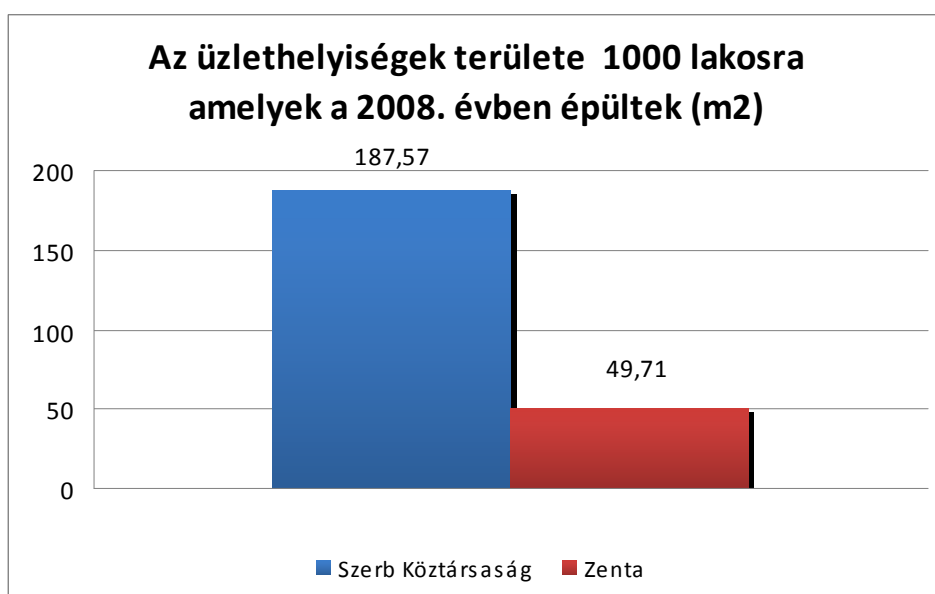
Kommentár:

A község területén a munkanélküliségi kulcs, kimutatva, mint a munkanélküliek része az aktív lakosság összes számában 14% és 16% között mozog a 2007-től a 2011-ig terjedő időszakban.

Az üzlethelyiségek területe 1000 lakosra kiépítve a 2008. évben	A (újonnan) kiépült üzlethelyiségek területe a konkrét évben m^2	A lakosok száma ezerben kifejezve a 2011. évi népszámlálás szerint	Az üzlethelyiségek területe 1000 lakosra, amely az előző évben épült
Szerb Köztársaság	1.348.059	7.186,86	187,57
Zenta	1.159	23,32	49,71

Adatforrás :

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” 2009. évi évkönyv

Kommentár:

Habár csak a 2008. évi adatokkal rendelkezünk az üzlethelyiségek területe, amely 1.000 lakosra épült az előző évben Zenta községben messzemenően alatta van az SZK átlagának. Tekintettel a gazdasági mozgásokra az országban a vizsgált időszakban nem kell következtetést levonni, mielőtt betekintünk a mozgási trendbe, valamint az üzlethelyiségekbe, amelyeket nem használnak, és amelyeket gazdasági funkcióba lehetne állítani (ez az indikátor nem öleli fel ezt a kategóriát).

7. sz. indikátor

TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS

INDIKÁTOR: A bejegyzett gazdasági társaságok és vállalkozók száma

Év	A gazdasági társaságok száma		A vállalkozók száma		A lakosok száma (000-ben)		Bejegyzett gazdasági társaságok száma 1000 lakosra		A vállalkozók száma 1000 lakosra	
	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK
2010	329	109.961	505	220.619	24,06	7.291	13,67	15,08	20,99	30,26
2011	311	104.394	511	217.703	23,32	7.187	13,34	14,53	21,91	30,29
2012	294	105.066	497	215.658	23,32	7.187	12,61	14,62	21,31	30,01
2013	300	106.683	496	214.095	23,32	7.187	12,86	14,84	21,27	29,79

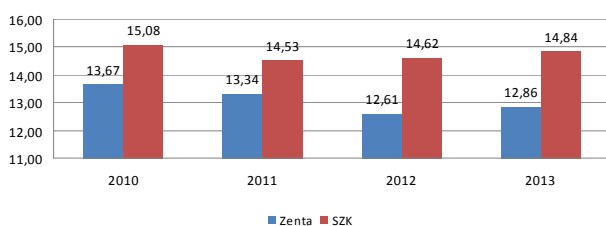
Adatforrás:

Gazdasági Cégjegyzékek Ügynöksége

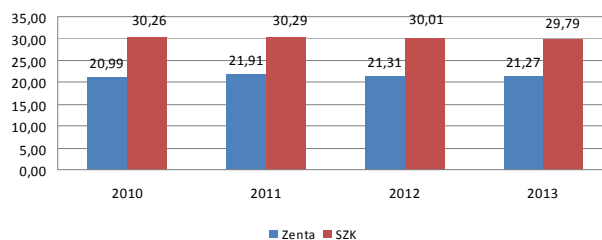
Megjegyzés:

A lakosok száma a 2010. évben a 06. 30-ai nappal való becslés, míg a 2011. évi adatokat népszámlálás alapján kaptuk, a 2012. és 2013. évre az utolsó ismert adatokat használtuk a lakosok számáról a 2011. évből

A bejegyzett gazdasági társaságok száma 1000 lakosra

A vállalkozók száma 1000 lakosra

Kommentár:

A gazdasági társaságok száma 1.000 lakosra csaknem stabil és 13,67-től (2010. év) 12,86-ig mozog (2013. év) a Gazdasági Cégjegyzékek Ügynökségének adatai szerint. Ugyanez a helyzet, ha megnézzük a vállalkozók számát 1.000 lakosra, amely 20,99-től (2010. év) 21,27-ig mozog (2013. év).

8. sz. indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS
	INDIKÁTOR: A gazdasági társaságok és vállalkozók számának mozgása

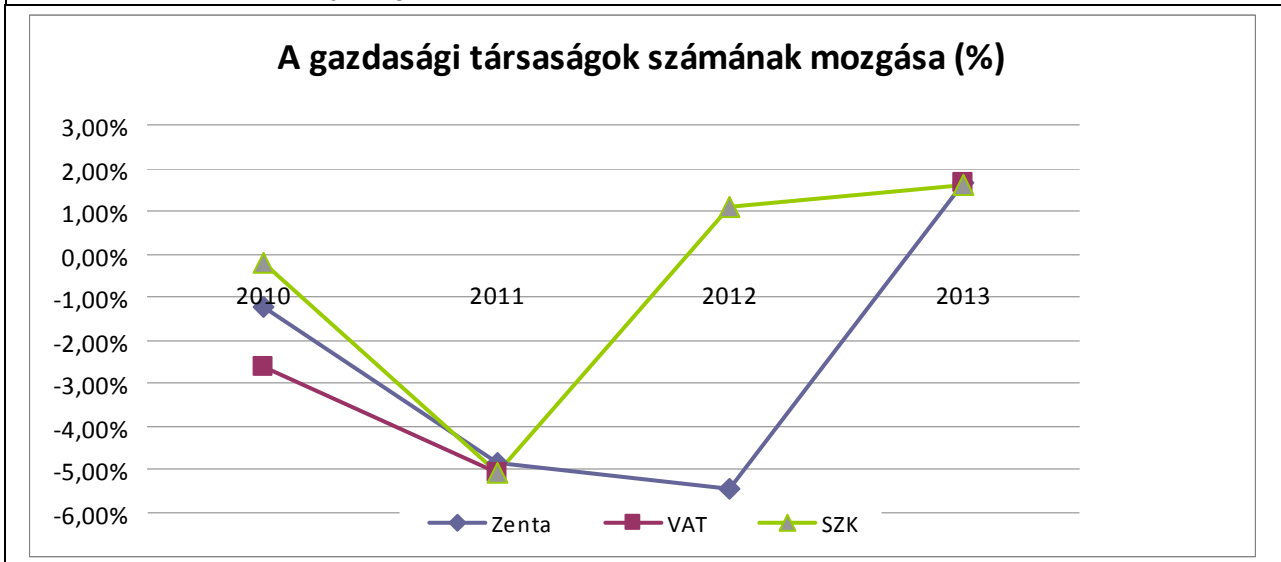
	Az aktív gazdasági társaságok száma			Az újonnan alapított gazdasági társaságok száma			A törölt / bezárt gazdasági társaságok száma			A gazdasági társaságok számának mozgása		
	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK
2010	329	27.779	109.961	34	2.253	9.153	38	2.975	9.366	-4	-722	-213
2011	311	26.371	104.394	20	2.012	8.305	35	3.355	13.596	-15	-1.343	-5.291
2012	294	-	105.066	13	-	8.489	29	-	7.341	-16	-	1.148
2013	300	26.780	106.683	9	608	2.376	4	164	677	5	444	1.699

Adatforrás:

Gazdasági Cégjegyzékek Ügynöksége

Megjegyzés:

A 2012. évre nincs adat Vajdaságról

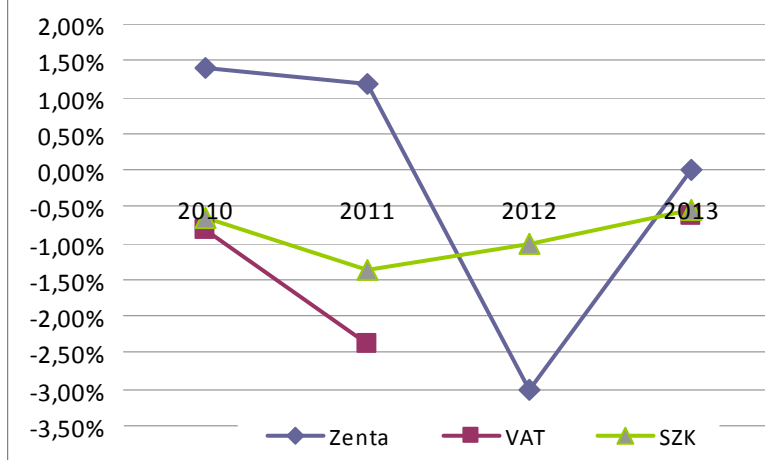

Év	Az aktív vállalkozók száma			Újan alapított vállalkozók száma			A törölt / bezárt vállalkozók száma			A vállalkozók számának mozgása		
	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK
2010	505	58.049	220.619	94	9.499	35.797	87	9.982	37.229	7	-483	-1.432
2011	511	56.707	217.703	89	8.610	32.360	83	9.959	35.328	6	-1.349	-2.968
2012	497	-	215.658	80	-	30.160	95	-	32.363	-15	-	-2.203
2013	496	55.364	214.095	22	2.174	8.258	22	2.519	9.426	0	-345	-1.168

Adatforrás:

Gazdasági Cégjegyzékek Ügynöksége

A vállalkozók számának mozgása (%)

Kommentár:

A gazdasági társaságok / vállalkozók számának mozgása az újonnan alapított és bezárt gazdasági társaságok / vállalkozók számának különbségeként lett mérve. Megállapítást nyert, hogy a 2010-től a 2013-ig terjedő időszakban megfigyelt nem tér el jelentősen a vajdasági és szerbiai szinten való mozgástól.

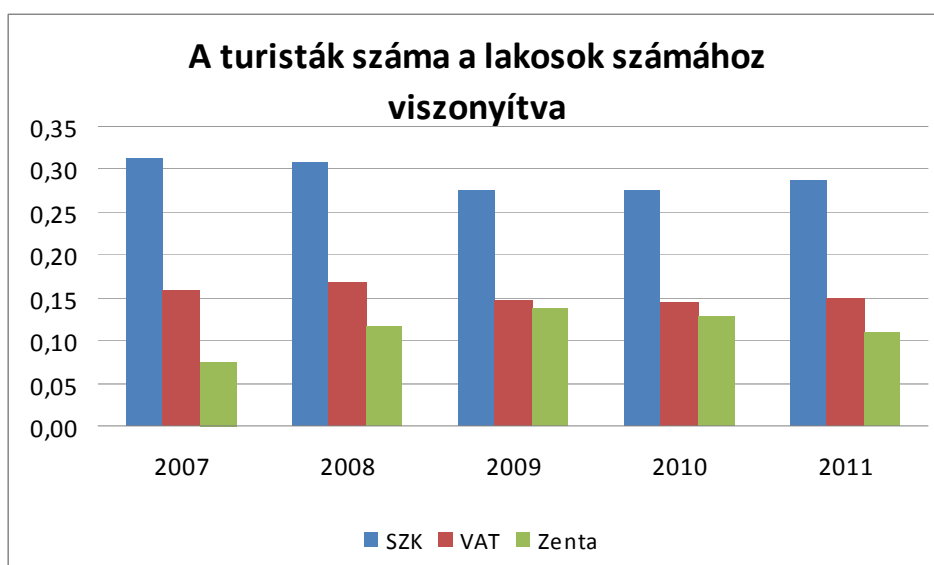
9. sz. indikátor

TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS - Turizmus
INDIKÁTOR: A turisták száma a lakosok számához viszonyítva

Adminisztratív egység	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Szerb Köztársaság	0,31	0,31	0,28	0,27	0,29
Vajdaság	0,16	0,17	0,15	0,14	0,15
Zenta	0,07	0,12	0,14	0,13	0,11

Adatforrások:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek.

Kommentár:

A turisták száma a lakosok számához viszonyítva Zenta községben a 2007. évben messzemenően a turisták száma alatt volt Szerbia és Vajdaság lakosaihoz viszonyítva. A vizsgált időszakban ez a viszony a 2009. évig növekedést jegyez, majd enyhe csökkenést. Habár a teljes időszakban a köztársasági szint alatt van, a 2009. évben majdnem kiegyenlített a vajdasági szinttel (0,14 Zenta, 0,15 Vajdaság).

Kiegészítő elemzések azt mutatják, hogy a vizsgált időszakban Zenta község a külföldi turisták számának növekedését jegyzi, valamint azok éjszakázásának számát is (2007-ben 5.611 éjszakázás, 2011-ben 7.242 éjszakázás). Ugyanakkor csökken a hazai turisták száma, valamint azok éjszakázásának száma (2007-ben 4.313 éjszakázás, 2011-ben 1.646 éjszakázás).

Mégis, nyilván lett tartva a probléma, az elhelyezési kapacitások problémája kérdéséről, amely közvetlenül kifejezésre jut ebben az indikátorban.

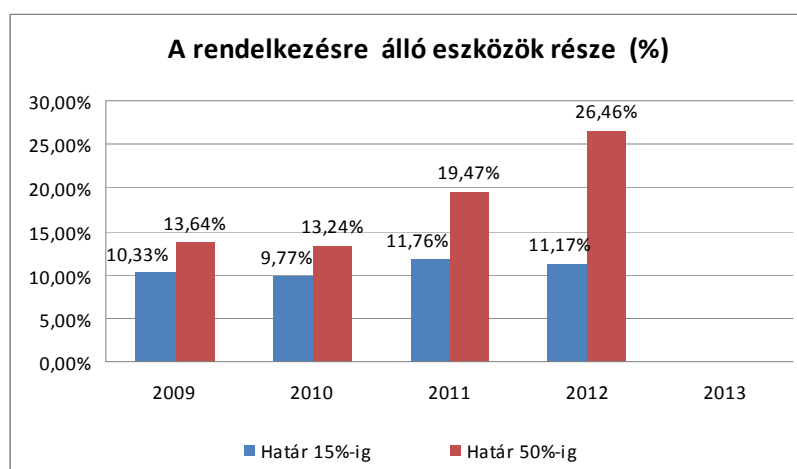
10. sz. indikátor

TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS
INDIKÁTOR: A község eladósodási foka

A község eladósodási foka		2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
1	A vizsgált költségvetési évben a költségvetés folyó bevételeinek megvalósulása vagy megvalósulásának becslése	445.044.000	478.020.000	545.601.000	668.227.000	н.п.
2.1	15 % (1)-ből	66.756.600	71.703.000	81.840.150	100.234.050	-
2.2	A tőke és a kamat összege, amely esedékessé válik a vizsgált időszakban	20.797.000	25.011.000	17.654.000	25.566.000	26.595.000
2.3	Rendelkezésre álló eszközök abszolút összegben (2.1) – (2.2)	45.959.600	46.692.000	64.186.150	74.668.050	-
2.4	Rendelkezésre álló eszközök relatív összegben – a költségvetés teljes folyó bevételeinek %-a ((2.3) / (1)) x 100	10,33%	9,77%	11,76%	11,17%	-
3.1	50% (1)-ből	222.522.000	239.010.000	272.800.500	431.655.950	-
3.2	A község költségvetésének hosszú távú adósságvállalásának kifizetetlen teljes összege nagy értékű beruházási kiadásokra	161.799.000	175.722.000	166.586.000	157.315.000	н.п.
3.3	A rendelkezésre álló eszközök abszolút összegben (3.1) – (3.2)	60.723.000	63.288.000	106.214.500	176.798.500	-
3.4	A rendelkezésre álló eszközök relatív összegben – a költségvetés teljes folyó bevételeinek %-a ((3.3) / (1)) x 100	13,64%	13,24%	19,47%	26,46%	-

Adatforrások :

Zárszámadás 2008-2011, A költségvetésről szóló rendelet 2012-től 2013-ig

Kommentár:

A vizsgált időszakban a község a nagy értékű beruházásoknál adósságot vállalt a helyi utak aszfaltozására. A jövőbeli adósságvállaláshoz a rendelkezésre álló keret kb. 100 millió RSD.

11. sz. indikátor	TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS
	INDIKÁTOR: A község fiskális kapacitása – A forrásjövedelmek megvalósulása (fiskális forma) lakosonként

		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
1	A fiskális formájú forrásjövedelmek teljes megvalósulása 000 RSD-ben	155.632	147.509	168.137	170.024	181.770	190.670
2	A lakosok száma	24.288	24.156	24.060	23.316	23.316	23.316
3	Jövedelem lakosonként 000 RSD-ben	6,408	6,107	6,988	7,292	7,796	8,178

Adatforrások :

Zárszámadás 2008-2011, A költségvetésről szóló rendelet 2012-től 2013-ig

Megjegyzés:

1. A lakosok száma 2008-tól 2010-ig a 06. 30-ai nappal történő becslés, míg a 2011. évi adatokat a népszámlálás alapján kaptuk meg a 2012. és 2013. évre a 2011. évi népszámlálásra vonatkozó utolsó ismert adatokat használtuk.
2. A 2012. és 2013. évre kimutattuk a község költségvetésének tervezett eszközeit, míg a többi évre a zárszámadás adatait használtuk. A zárszámadások nem mutatják ki külön az önkéntes hozzájárulást a 2008.-tól a 2011. évig. A fiskális formájú forrásjövedelmekhez soroltuk a közigazgatási osztályozásk következő kontóit: 71180, 713, 714, 716, 741 (kivéve a 74115-öt) és a 74225.

Kommentár:

Az eszközök legnagyobb része a keresetadó megfizetésén keresztül valósul meg, ez az összeg változik évente 340 millió RSD-ig. Jelentős jövedelem a vagyonadón, az erdei és mezőgazdasági földterület használata utáni térírményen és a terület és építési telek utáni térírményen keresztül valósul meg, és 108 millió RSD / év körül mozog.

A vizsgált időszakban a község lakosaikénti bevétel nominális növekedést mutat.

12. sz. indikátor

TÉMA: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS

INDIKÁTOR: A helyi önkormányzat fejlesztésének serkentése

				у хиљ. дин.
A serkentés rendeltetése - beruházás	2010.	2011.	2012.	2013.
a foglalkoztatás serkentése	7.686	19.646	8.764	317
káderbeli és emberi erőforrások		48		
a kivitel serkentése	9.900			
a termelés serkentése	64.539	10.340	967	
a mezőgazdaság serkentése	174.812	140.355	265.395	58.367
területrendezés és magasépítészet	40.897	24.278	279.733	10.036
közlekedési infrastruktúra			68.524	
kommunális infrastruktúra	4.138		9.142	1.402
energetikai infrastruktúra	3.577			
gazdasági infrastruktúra	2.124	3.445	4.000	
más infrastruktúra		27.374		
egészségügy			2.293	
oktatás, tudomány, kultúra és sport		14.353		
szociális védelem	1.540			
más rendeltetés	242	1.450	65	
ÖSSZESEN:	309.456	241.289	638.883	70.122

Adatforrás:

Gazdasági Cégjegyzékek Ügynöksége .

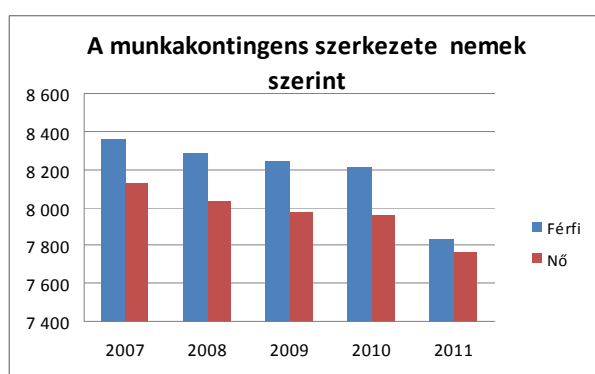
Kommentár:

A rendeltetés szerint a regionális fejlődés serkentései a 2010-től a 2013-ig terjedő időszakban legnagyobb részt a mezőgazdaság serkentésére lettek szánva (összesen kb. 639 millió dinár), a területrendezésre és magasépítészetre (összesen kb. 355 millió dinár), valamint a közlekedési infrastruktúrára (összesen kb. 69 millió dinár) és a termelés serkentésére (összesen kb. 76 millió dinár). Évenként megfigyelve Zenta község a legnagyobb regionális fejlesztési serkentéseket a 2012. évben kapta (összesen kb. 639 millió dinár). A vizsgált években a teljes községi költségvetéseket figyelembe véve, a kapott serkentések jelentősek, tehát a 2012. évben elérték a 86,66%-os relatív összeget a község teljes költségvetéséhez viszonyítva.

13. sz. indikátor

TÉMA: LAKOSSÁG, OKTATÁS, ÉLETMINŐSÉG
INDIKÁTOR: Munkakontingens

Leírás/Év	Összesen lakosság	Férfi	Női	Teljes munkakontingens	A munkakontingens részvétele a teljes lakosságban (%)
2007.	24.457	8.358	8.130	16.488	67,42%
2008.	24.288	8.286	8.037	16.323	67,21%
2009.	24.156	8.244	7.976	16.220	67,15%
2010.	24.060	8.216	7.960	16.176	67,23%
2011.	23.316	7.832	7.762	15.594	66,88%

Adaforrások:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

Megjegyzés:

A 2007-től a 2010-ig terjedő időszak a lakosok becsült számát képviseli 06.30-ai állással, míg a 2011. évi adatokat a népszámlálás alapján kaptuk meg.

Kommentás:

A munkakontingens részvétele a teljes lakosságban relatívan stabil és 67,42%-tól (2008. év) 66,88%-ig (2009. év) mozog. A munkakontingensben valamivel magasabb a férfi lakosság részvétele. A lakosok száma a két népszámlálás között 25.568-ról 23.316-ra csökkent.

14. sz. indikátor

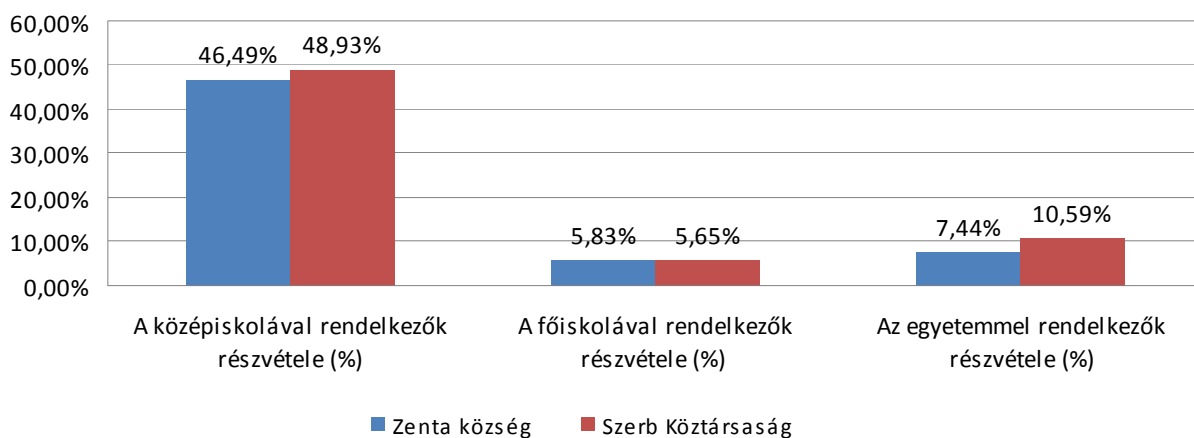
TÉMA: LAKOSSÁG, OKTATÁS, ÉLETMINŐSÉG
INDIKÁTOR: A lakosság részvtele befejezett középiskolával, főiskolával és egyetemmel

Kategória	Zenta község		Szerb Köztársaság	
	2002.	2011.	2002.	2011.
15 évesnél idősebb lakosok teljes száma	21.497	20.041	6.321.231	6.161.584
Középiskolával rendelkező lakosok	8.877	9.317	2.596.348	3.015.092
Főiskolával rendelkező lakosok	1.037	1.168	285.056	348.335
Egyetemi végzettségű lakosok	958	1.491	411.944	652.234
Középiskolával rendelkező lakosok %-a	41,29%	46,49%	41,07%	48,93%
Főiskolával rendelkező lakosok %-a	4,82%	5,83%	4,51%	5,65%
Egyetemi végzettséggel rendelkező lakosok %-a	4,46%	7,44%	6,52%	10,59%

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

A befejezett középiskolával, főiskolával és egyetemmel rendelkező lakosok részvétele a 2011. évben (%)

Kommentár:

Habár Zentának alacsonyabb részvételű lakosa van középfokú végzettséggel Szerbiához viszonyítva, a különbség kifejezettebb az egyetemi végzettségű lakosság részvételénél. Az egyetemi szakképzésű lakosság kategóriájánál ez a viszony 10,59% 7,44%-kal szemben Szerbia javára, az utolsó népszámlálás szerint.

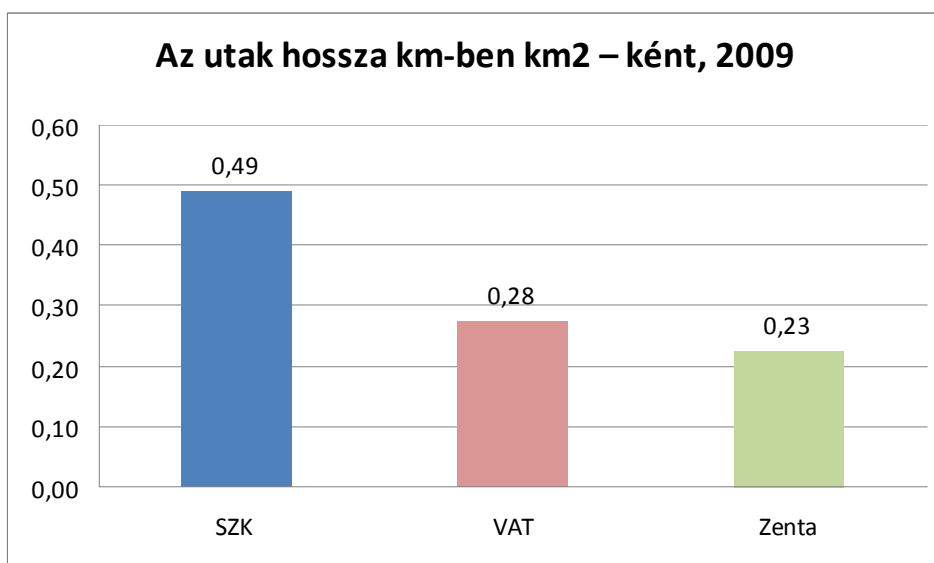
Ugyanakkor, jelentős megjegyezni, hogy a lakosok száma az oktatás minden kategóriájában nőtt a két népszámlálás között, habár a 15 évesnél idősebb lakosok száma Zenta községben csökkent. Legnagyobb növekedés az egyetemi végzettségűnél jegyezhető 958-ról 1.491 egyetemi végzettségűre, illetve 4,46%-ról 7,44%-ra.

Az adatok az emberi erőforrások erősödésére utalnak a község területén, amihez mindenképpen hozzájárult az új tehetséggondozó gimnázium megnyitása, akiknek ez az intézmény „ugródeszkaként” szolgált a további iskolázathoz különféle egyetemi karokon.

Leírás	Az utak hossza (km-ben)	Terület (km ² -ben)	Az utak hossza (km/km ² -ben)
Szerb Köztársaság	43.344	88.361	0,49
Vajdaság AT	5.923	21.506	0,28
Zenta	66	293	0,23

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyv 2010.

Kommentár:

Az utak hosszúsága szerint km²-ként Zenta lemarad Szerbiától és valamivel kevésbé Vajdaságtól. Zentán mindössze 66 km út lett kiépítve. A magisztrális utak 9 km, a regionális útvonalak 32 km, míg a többi helyi út.

A km/km² indexel kifejezett teljes úthosszság jelentősen alacsonyabb az SZK átlagánál. A magyarázat abban a tényben rejlik, hogy Zenta község közvetlenül a fontos korridorok vonalán helyezkedik el. Emellett, maga Zenta város a község keleti határán fekszik (Tisza folyó), tehát a megközelítők (utak) ezen az oldalon korlátozottak.

16. sz. indikátor	TEMA: LAKOSSÁG, OKTATÁS, ÉLETMINŐSÉG
	INDIKÁTOR: A lakosok száma egy társadalmi, művelődési, rekreációs aktivitás létesítményére

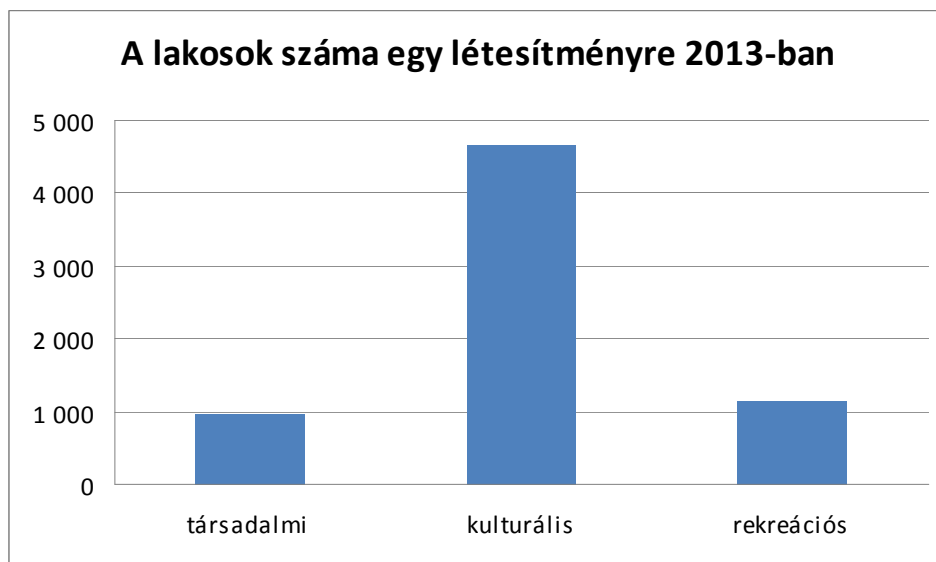
Község	A lakosok teljes száma	Társadalmi létesítmények száma	Művelődési létesítmény. száma	Rekreációs létesítmény. száma	A lakosok száma egy társadalmi létesítményre	A lakosok száma egy művelődési létesítményre	A lakosok száma egy rekreációs létesítményre
2013.	23.316	24	5	20	971,50	4.663,20	1.165,80

Adatforrás:

Thurzó Lajos MOK, Zenta Község Sportszövetsége, Zentai Községi Közigazgatási Hivatal

Megjegyzés:

1. Társadalmi létesítménynek tekintendő minden, a helyi önkormányzat tulajdonában levő létesítmény, amelyekben a polgárok egyesületei, helyi közösségek, politikai partok stb. vannak elhelyezve. A művelődési létesítményekhez sorolhatóak a múzeum, a színház, a könyvtár épülete (központi és tornyosi kirendeltség) és a művelődési-oktatási központ. A rekreációs létesítmények azok a létesítmények, amelyeket a sportszervezetek és klubok használnak.
2. A lakosok teljes száma a 2011. évi népszámlálás adatai szerintiek.

Kommentár:

Nincs kommentár.

17. sz. indikátor

TÉMA: LAKOSSÁG, OKTATÁS, ÉLETMINŐSÉG
INDIKÁTOR: Egy orvosra jutó lakosok száma

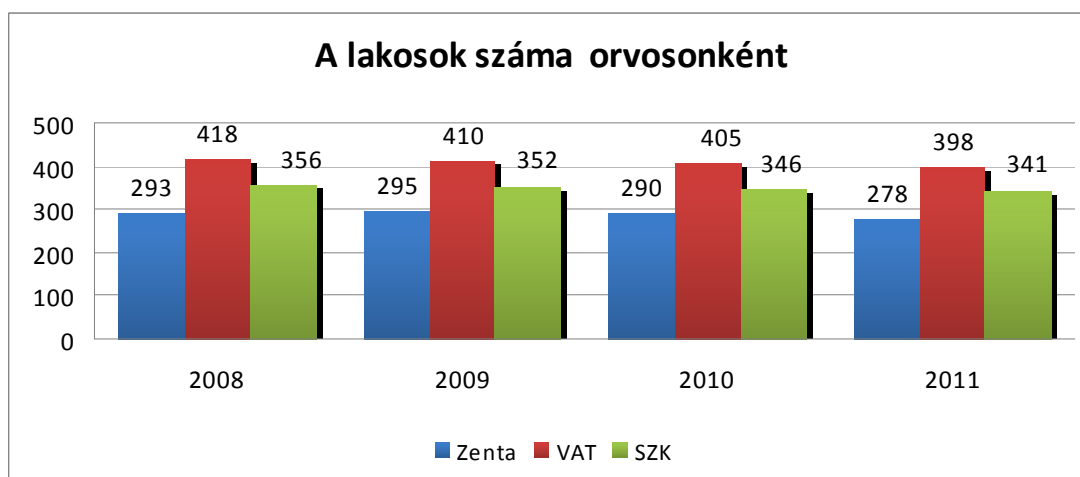
Év	Összesen lakosok			Összesen az orvosok száma			Orvosonkénti lakosságszám		
	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK
2008.	24.288	1.979.389	7.350.222	83	4.735	20.668	293	418	356
2009.	24.156	1.968.356	7.320.807	82	4.804	20.825	295	410	352
2010.	24.060	1.957.585	7.291.436	83	4.832	21.103	290	405	346
2011.	23.316	1.931.809	7.186.862	84	4.859	21.067	278	398	341

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

Megjegyzés:

Az orvos kifejezéssel nincsenek felölelve a fogorvosok és gyógyszerészek.

Kommentár:

A 2008-tól a 2011-ig terjedő időszakban Zenta alacsonyabb lakosságszámot jegyez 1 orvosra vonatkozóan, mint a Köztársaság szintjén, de különösen a tartományi szinthez viszonyítva.

18. sz. indikátor

TÉMA: LAKOSSÁG, OKTATÁS, ÉLETMINŐSÉG
INDIKÁTOR: A szociális védelem használóinak részvétele a teljes lakosságban

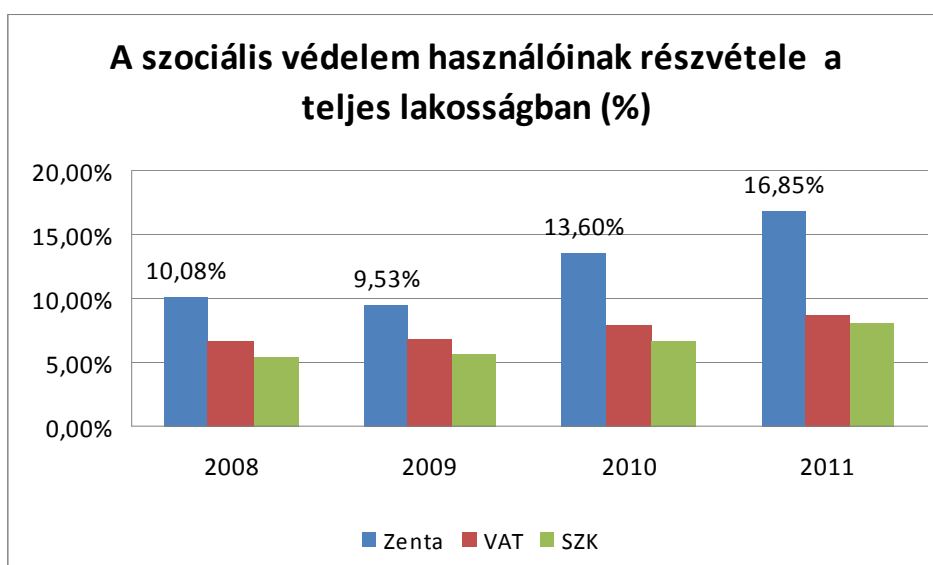
Év	Teljes lakosság			A szociális védelem használóinak teljes száma			A szociális védelem használóinak részvétele a teljes lakosságban		
	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK
2008.	24.288	1.979.389	7.350.222	2.449	131.837	400.388	10,08%	6,66%	5,45%
2009.	24.156	1.968.356	7.320.807	2.301	135.112	417.335	9,53%	6,86%	5,70%
2010.	24.060	1.957.585	7.291.436	3.271	155.852	490.060	13,60%	7,96%	6,72%
2011.	23.316	1.931.809	7.186.862	3.929	168.447	584.828	16,85%	8,72%	8,14%

Adatforrás:

Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek

Megjegyzés:

A lakosok száma 2008-tól 2010-ig a 06. 30-i becslés, míg a 2011. évi adatok a népszámlálás adatai szerintiek.

Kommentár:

Habár Zenta a lakosonkénti bruttó hazai termék értéke alapján a köztársasági átlaghoz viszonyítva a községek I. csoportjához tartozik és a köztársasági átlagon felüli bruttó keresetekkel rendelkezik, a szociális védelem használóinak részvétele a teljes lakosságban magasabb mint Vajdaságban és Szerbiában. Kiegészítésként, a szociális védelem használóinak részvétele a teljes lakosságban növekedést jegyez 10,08%-ról (2008. év) 16,85%-ra (2011. év).

A magyarázata ennek a tényben rejlik, hogy időközben a Szociális Védelmi Központ a szolgáltatásait bővítette, valamint, hogy a munkaképes lakosság csak kis száma dolgozik „jól álló” vállalatokban.

19. sz. indikátor**TÉMA: KÖRNYEZET – VÍZ**
INDIKÁTOR: A felszíni vizek minősége

Vízfolyás	Rész	Minőség / év				
		2007	2008	2009	2010	2011
Tisza	Padéj	IV	-	III	-	III/IV
Adaforrás: <i>Hidrometeorológiai évkönyv 2007-től 2011-ig</i>						
Megjegyzés: Szerbiában a vízminőség értékelését nem az EVI index alapján, hanem az alábbiak alapján végzik: <ul style="list-style-type: none"> - A vizekben a veszélyes anyagokról szóló szabályzat, az SZK Hiv. Közlönye, 31/82. és 46/91. sz. - A vizek osztályozásáról szóló kormányrendelet, Hiv. Lap 6/78. sz.						
Kommentár: A Tisza folyó vízminősége a 2007-től a 2011-ig terjedő időszakban a III. és IV. osztály között váltakozik.						

Háztartások biztonságos ivóvízzel	A háztartások száma		A vízvezetékre kapcsolt háztartások száma		A háztartások %-a biztonságos ivóvízzel		
	Év	Zenta	SZK	Zenta	SZK	Zenta	SZK
	2002.	9.966	2.521.190	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	2011.	9.439	2.497.187	8.859	2.161.182	94%	87%

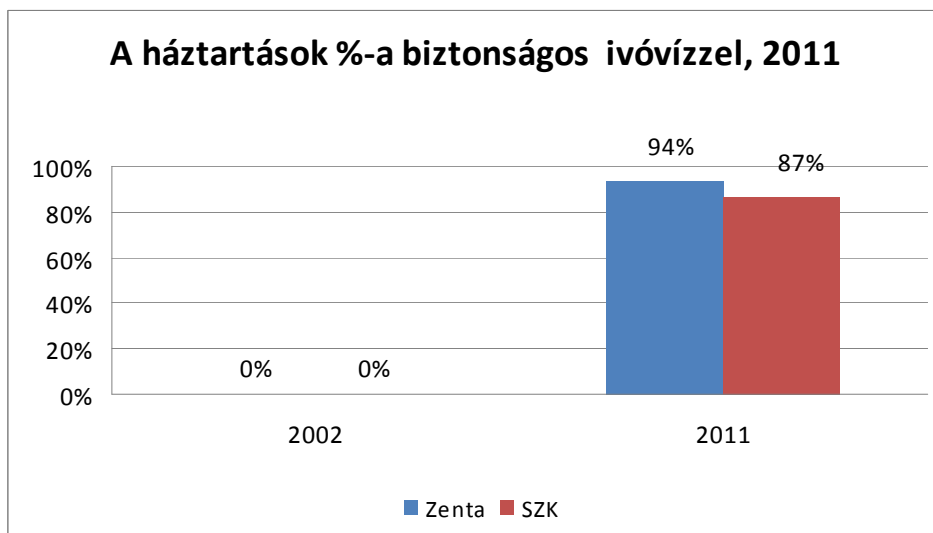
Adatforrások:

Közegészségügyi Intézet, KSH, Zentai KLKV és a helyi közösségek

Megjegyzés:

1. Nincs adat 2002-ben a vízvezetékre kapcsolt háztartások számáról.
2. A háztartások teljes számára vonatkozó adatot a KSH kiadványából vettük – a 2011. évi népszámlálás első eredményei, és prelimináris jellegűek

A háztartások %-a biztonságos ivóvízzel, 2011

Kommentár:

Zenta községben a vízvezetékre kapcsolva 8.859 háztartás volt a 2011. évi adatok szerint, ami a háztartások teljes számának 94%-a. Ez felette van a biztonságos ivóvízzel rendelkező háztartások százalékának az SZK-ban, ami 87%-ot tesz ki. A falusi típusú lakott településeken a lakosság kizárólag törpevízvezetésekről kerül vízellátásra, amelyekből összesen 23 van.

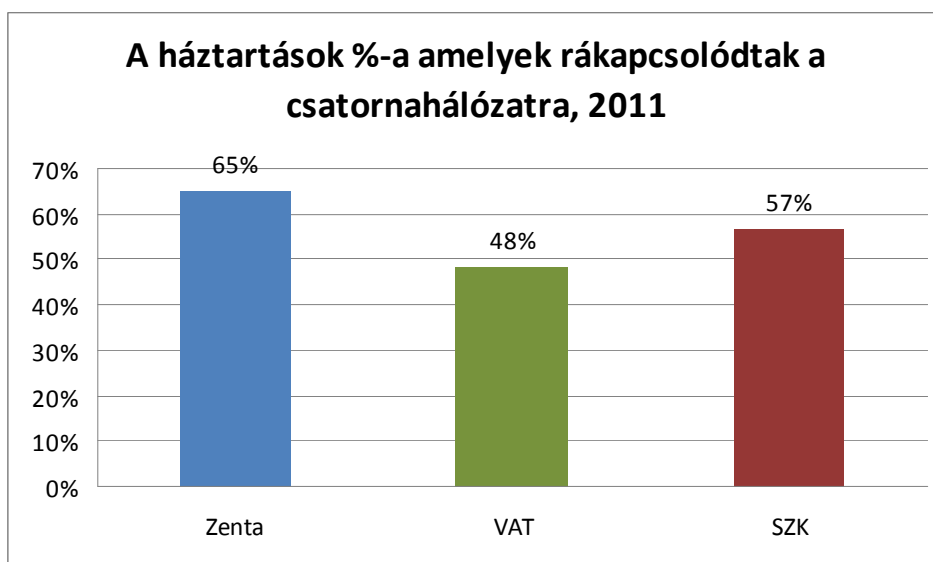
Év	A háztartások száma			A csatornahálózatra kapcsolt háztartások száma			A csatornahálózatra kapcsolt háztartások %-a		
	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK	Zenta	VAT	SZK
2011.	9.439	697.437	2.497.187	6.146	336.703	1.419.482	65%	48%	57%
2013.	9.439	-	-	6.322	-	-	67%	-	-

Adatforrás:

1. Köztársasági Statisztikai Hivatal, „Községek és régiók a Szerb Köztársaságban” évkönyvek
2. Zentai KLV

Megjegyzés:

A háztartások teljes számára vonatkozó adatokat a KSH kiadványából vettük: a 2011. évi népszámlálás első eredményei, és prelimináris jellegűek

Kommentár:

Zenta községben a 2011. évben a csatornahálózatra 6.146 háztartás volt rákapcsolva, ami a háztartások teljes számának kb. a 65%-a. Ez a százalék már akkor magasabb volt, mint a Köztársasági szint, de különösen összehasonlítva a tartományi szinttel, amely 48%-ot tett ki. Zenta községben a csatornahálózatra 2013. 06. 30-ával bezárólag 6.323 háztartás volt rákapcsolva, ami a 2011. évhez viszonyítva 2%-os növekedést jelent. Emellett van 16 rákapcsolás intézmények létesítményeire, valamint 181 rákapcsolás az ipari és kisipari létesítményeken.

22. sz. indikátor	TÉMA: KÖRNYEZET – LEVEGŐ INDIKÁTOR: A napok száma rossz minőségű levegővel
--------------------------	---

	2006.	2012.
A napok száma rossz minőségű levegővel	0	244

Adatforrás:

Közegészségügyi Intézet, Nagyikinda

Kommentár:

A levegő minőségét havonta kísérik.

Az összes szuszpendált részecske elemzésével.

A 2012. év folyamán 84 összes szuszpendált részecske mintájának az elemzésére került sor, amelyek közül 53 mintában megállapításra került a megemelkedett napi koncentrációt, ami a mérés kétharmadában jelent növekedés. Az a következtetés lett levonva, hogy az összes szuszpendált részecskék megemelkedettek voltak a 2012. év kétharmad ideje alatt.

A 2012. évben 366 korom mintavétel történt, amelyek közül 4 nap folyamán a korom koncentrációja az előírányozott határok felett volt (02. 08., 02. 09., 02.11., 03.10.)

23. sz. indikátor	TÉMA: KÖRNYEZET-A FÖLDTERÜLET HASZNÁLATA INDIKÁTOR: Elhagyott és szennyezett földterület
--------------------------	---

	<i>ha</i>	%
Szerb Köztársaság		
Elhagyott földterület	-	-
Szennyezett földterület	-	-
Zenta község		
Elhagyott földterület	0	0
Szennyezett földterület	0	0

Adatforrás:

Községi Közigazgatási Hivatal

Kommentár:

Zenta községben nincs elhagyott, sem szennyezett földterület.

24. sz. indikátor

TÉMA: KÖRNYEZET - HULLADÉK

INDIKÁTOR: Városi hulladék elhelyezésének neme szerint

Értékek				
Év	Lerakó <i>t</i>	Felgyűjtött hulladék <i>t</i>	Újrahasznosított <i>t</i>	A hulladék mennyiségének felmérése, amely mindenféle igazgatást nélkülöz <i>t</i>
2009.				5.368
2010.				8.933
2011.				8.866
2012.				H.π

Adatforrás:

Zentai KLKV, Községi Közigazgatási Hivatal

Kommentár:

A 2012. évben Zenta községben egy rendezett lerakó működött, amely mellett hat illegális volt, amelynek a területe 0,67 ha.

25. sz. indikátor

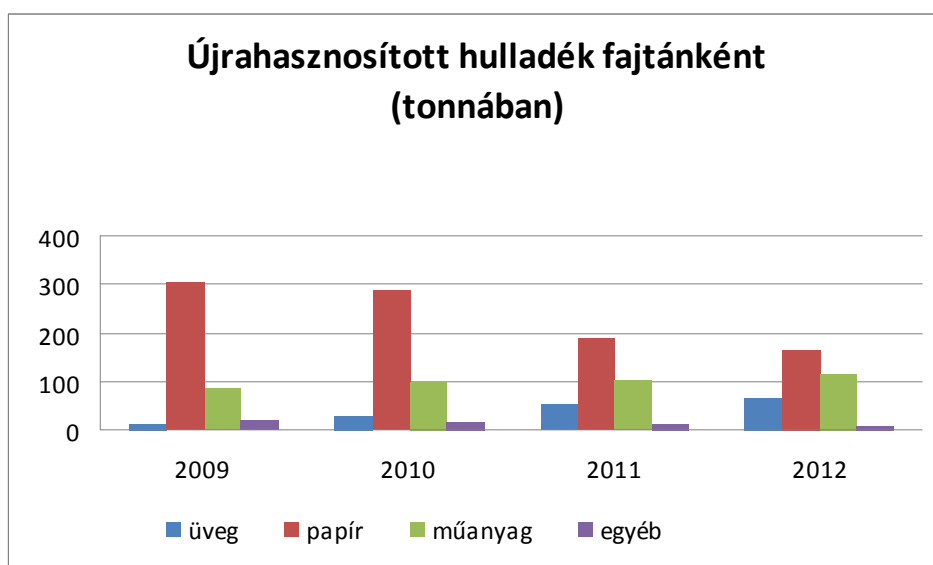
TÉMA: KÖRNYEZET - HULLADÉK

INDIKÁTOR: Újrahasznosított hulladék nemek szerint

	Összesen, t	Üveg, t	Papír, t	Műanyag, t	Egyéb, t
2009.	424,00	13,00	304,00	88,00	19,00
2010.	430,00	27,00	290,00	98,00	15,00
2011.	356,00	53,00	189,00	103,00	11,00
2012.	358,85	67,85	166,00	117,50	7,50
2013.	N.a.	N.a.	N.a.	N.a.	N.a.

Adatforrás:

Szabadkai Regionális Lerakó, Zentai Községi Közigazgatási Hivatal

Kommentár:

A megnövekedett újrahasznosított hulladék az üveg és a műanyag esetében külön konténerek felállításának az eredménye az ilyen nemű hulladék begyűjtésére. A gazdasági válság kihatott a mindennapi élet minőségére, így Zenta polgárai a papírt tüzelésre használják a téli időszak alatt, nem dobják a szemétkosárba, amelyet újrahasznosításra láttak elő. Ezen okból észrevehető az újrahasznosításra szánt papírhulladék mennyiségének csökkenése.

26. sz. indikátor

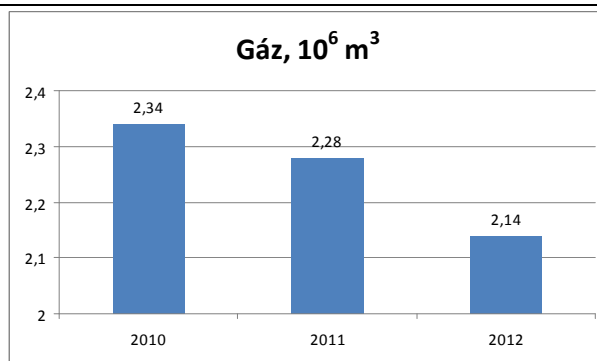
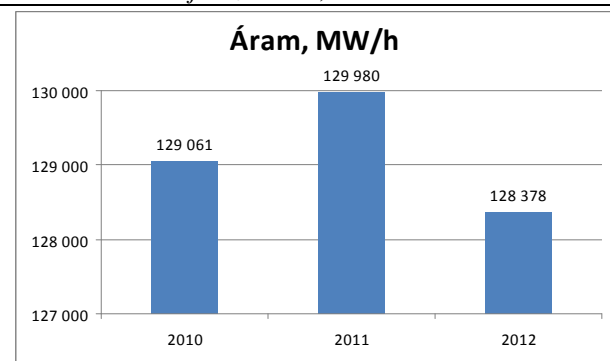
TÉMA: KÖRNYEZET - ENERGIA

INDIKÁTOR: Összes energiafogyasztás felosztva üzemanyagoként

Összes energiafogyasztás felosztva üzemanyagoként	Áram, MW/h	Benzin, t	Gáz, 10 ⁶ m ³	Kőolaj, t	Fa, m ³	Fűtőolaj, t
2010. r.	129.061		2,34		-	
2011. r.	129.980		2,28		-	
2012. r.	128.378		2,14		-	

Adaforrás:

Elektrodistribucija Szabadka, ELGAS KV Zenta

Kommentár:

A benzinre, kőolajra, fára és fűtőolajra nincsenek integrált és hivatalos adatok

27. sz. indikátor

TÉMA: KÖRNYEZET - GÁZVEZETÉK

INDIKÁTOR: A gázvezetésekre kapcsoltak százaléka

Lokáció	Projektum		kiépülve		aktív		egyéb		háztartás	
	2006.	2012.	2006.	2012.	2006.	2012.	2006.	2012.	2006.	2012.
Zenta	100	5	82	0	1.540	1.758	88	127	1.452	1.631

Adatforrás:

ELGAS KV Zenta

Kommentár:

A természetes gázszolgáltatónak, az Elgas KV-nak, pillanatnyilag valamivel több mint 1.630 rákapcsolása van (a háztartások kb. 20%-a) Zenta község területén.

2. sz. függelék: A ZKFT kidolgozásáról szóló végzés

**JEGYZŐKÖNYV ZENTA KÖZSÉG KÖZSÉGI TANÁCSÁNAK A 02/2013. ÜLÉSÉRŐL
amelynek megtartására 2013. 01. 29-én került sor 8.00 órai kezdettel a Zentai Községi Képviselő-
testület Zöld-termében**

Az ülésen részt vesz:

Ceglédi Rudolf, a Községi Tanács elnöke

Borbély Ferenc, a Községi Tanács elnökhelyettese,

A Községi Tanács tagjai: Varga Viktor, Kormányos Katona Gyöngyi, Nagy Zoltán, Radonjić Dragana, Kosiczky András

Meghívó alapján az ülésen részt vesz:

Širková Anikó, Zenta Község Képviselő-testületének elnöke,

Bera László, Zenta Község Képviselő-testületének elnökhelyettese,

Körmöci Kárloly, Zenta Község Képviselő-testületének titkára,

Pásztor Mária, a Községi Közigazgatási Hivatal vezetője,

Sarnyai Rózsa Edit, a Községi Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese,

Bóbán József, a község polgármesterének tanácsadója

A jegyzőkönyvet vezeti: Barta Zsolt

Az ülés határozatképes.

N a p i r e n d:

12. pont

A 2014-től a 2020. évig terjedő, Zenta község stratégiai fejlesztési tervének az akciótervvel való kidolgozása megkezdéséről szóló rendeletjavaslat megvitatása

02-22/2013-as számú V É G Z É S 2013. 01. 29.

1. Jóváhagyjuk a 2014-től a 2020. évig terjedő Zenta község stratégiai fejlesztési tervének az akciótervvel való kidolgozását.
2. Zenta község az önrészt Zenta község 2013. évi költségvetési eszközeinek terhére biztosítja 436.000,00 dinár teljes összegben, éspedig a stratégia nyomtatására és a konferencia megtartására 100.000,00 dinár összegben, míg 336.000,00 dinár Zenta község projektumcsoportja kereseteire biztosít és igazol.
3. A stratégiát kidolgozó csapat tagjai: Matykó Árpád, projektum-koordinátor, Laskovity Ágnes, stratégia-koordinátor és Utornik Aleksandra, projektum-asszisztens. A csapat tagjainak kinevezük az alábbi vezetőket: Répás Erika, Földi Márta, Tuza Valéria, Kóródi Mihály, Kóródi Ilona, Kovács Tibor, Báló Livia, Farkas Viktor, Kopasz Mészáros Livia, Kanyó Marianna, Lengyel Anna, Barta Valéria, Suhajda Izabella.
4. Az elfogadást követően a stratégia monitoringjával és értékelésével megbízzuk Zenta község Községi Közigazgatási Hivatala gazdasági és pénzügyi osztályának a helyi gazdaságfejlesztési irodáját.
5. Műszaki támogatást a 2014-től a 2020. évig terjedő Zenta község fejlesztési stratégiájának az akciótervvel való kidolgozásához a Bánát Társadalmi-gazdasági Fejlesztés Regionális Központja Kft. nyújt, amelynek székhelye Nagybecskerek.
6. A stratégia kidolgozásában az aktivitások befejezésének határideje 2013. szeptember 30.

Jegyzőkönyvvezető:

Barta Zsolt s. k

Ceglédi Rudolf s. k.

a Községi Tanács elnöke

3. sz. függelék: A TOP 10 projektum rövid leírása

Projektum - 01														
Stratégiai cél	3.2. MEGŐRZÖTT TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK													
Program	3.2.2 A rendezetlen lokalitások szanálása és rekultiválása													
Projektum	3.2.2.5 Az illegális szemétkerakók eltávolítása													
A projektum leírása	„A vad szemétkerakók” illegális szemétkerakók, amelyek tervezetlenül és spontán keletkeznek leggyakrabban az utak mentén, a lakott települések közelében, a folyómedrek mentén, éspedig főként a földterületeken, amelyek nincsenek magántulajdonban. Amellett, hogy vizuálisan rontják városunk kinézetét a „vad” kerakók elsősorban veszélyt jelentenek az emberek egészségét illetően és potenciális levegő-, víz és talajszennyezők. Mivel az ilyen helyek nincsenek elkerítve, rajtuk tartózkodnak a rágcsálók, rovarok és háziállatok, amelyek leggyakrabban a fertőzések hordozói is, így a „vad” kerakók potenciális veszélyt jelentenek az emberek egészségét illetően.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Csökkenteni a potenciális levegő-, víz- és talajszennyezettség veszélyét • Esztétikailag javítani a település környezetét 													
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Eltávolítva a szemét az illegális szemétkerakókról • Csökkent a szennyezettségi szint kockázata • Javult a város környezetének esztétikai kinézete 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • Évente 1.500 m³ hulladék elvitele a kerakóba • Évente 3-4 nagy illegális szemétkerakó megtisztítva 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> • Munkacsoport megalakulása • Az illegális szemétkerakók eltakarítási tervének elkészítése • A KLKV igénybevétele • A hulladék eltakarítása az illegális szemétkerakókról • A megtisztított lokációk szanálása • A környezetvédelem promoveálása az illegális szemétkerakókat illetően • Promóció a médiumokban • Monitoring és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az elhatározás az illegális szemétkerakók problémájának megoldását illetően • Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósítására 													
Időtartam (kezdet-befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	14.000.000			Összeg és finanszírozási források			14.000.000 RSD HÖ							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> • KLKV • KKSZ szektor • HÖ 													
A projektum státusza	• Megvan az eszmei megoldás és tapasztalat az illegális szemétkerakók eltakarításában													

Projektum - 02													
Stratégiai cél	3.2. MEGŐRZÖTT TERMÉSZETES ERŐFORRÁSOK												
Program	3.2.2 A rendezetlen lokalitások szanálása és rekultiválása												
Projekt	3.2.2.6 Hulladékigazgatás hulladék elhelyezésére szánt konténerek vásárlásával												
A projekt leírása	Zenta község minden településén konténerek elhelyezésével javul a hulladékgyűjtési rendszer. Zenta község ily módon tervezi előmozdítani a szabványokat a környezetvédelem terén, de mindenképp előtérbe kell helyezni a hulladékigazgatás tekintetében. E projekt megvalósítása nagy mértékben hozzájárul az egészségesebb és tisztább életkörülmények megteremtéséhez Zenta községben.												
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Csökkenteni a potenciális levegő-, víz- és talajszennyezettség veszélyét • A községben minden település esztétikai kinézetének javítása • A helyi lakosság komfortizációs szintjének növelése 												
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • El lett takarítva a szemét az illegális szemétkukákokról • Csökkent a szennyezettség kockázatának veszélye • Javult a város környezetének esztétikai kinézete 												
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • 145 db beszerzett konténer • X m³ kevesebb mennyiségű illegálisan eldobott hulladék 												
Projektaktivitások	<ul style="list-style-type: none"> • Az új konténerek elhelyezési tervének elkészítése • A konténerek elhelyezésének éves terve • Közbeszerzés lefolytatása • A konténerek leszállítása • A KLKV igénybevétele • A környezetvédelem promóciója a hulladék begyűjtését illetően • Promóció a médiumokban • Monitoring és jelentéstétel 												
Kiinduló feltételek	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az elhatározás a szemétkukák begyűjtés problémájának megoldását illetően Zenta község településein • Biztosítottak az eszközök a projektaktivitások megvalósítására 												
Időtartam (kezdet – befejezés)	2014	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projekt értéke (RSD)	14.000.000			Összeg és finanszírozási források			14.000.000 RSD HÖ						
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> • KLKV • Helyi közösségek • HÖ 												
A projekt státusza	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az eszmei megoldás és tapasztalat a szemétkukák begyűjtésben. 												

Projektum - 03														
Stratégiai cél	3.2. MEGŐRZÖTT TERMÉSZETES ERŐFORRÁSOK													
Program	3.2.3 A közterületek erdősítése és parkosítása													
Projektum	3.2.3.1 Szélvédő sávok elhelyezése													
A projektum leírás	A rekultiválás és parkosítás lényeges tevékenységi formájából, amelynek különlegesen praktikus funkciója van, kiválik a földterületnek a levegő eróziójától való védelme és a létesítmények védelme vagy a település a porral és más anyagokkal való befúvástól az erős légáramlatok hatásának kitett övezetekben. A fából készült szélvédő sávok ezt a problémát gazdaságosan és ökológiailag oldják meg. Az elhelyezésükön való munkálatok magukban foglalják a szélrózsák, valamint a föld szerkezetének és az optimális ültetvényfajták ültetése alkalmasságának kivizsgálását. Ilyen sávokat emelnek a közlekedési útvonalak mentén, a szél oldalsó löketeivel szemben a vasutak mentén a település környezetében, a homokos részek csúszási és feltöltési területein.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • Csökkenteni a földeróziót, • Csökkenteni a vízvesztést, és így növelni a föld és a levegő nedvességtartalmát • A helyi lakosság komfortitási szintjének növelése 													
Várható eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Fák lettek elhelyezve a földek mellett, • Csökkent a porszint • Növekedett a nedvességi fok 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • 8.000 darab ültetvény • 32.000 m² új zöldterület 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> • A szolgáltatást nyújtó kiválasztására a közbeszerzés lefolytatása • A terep előkészítése • A fák elültetése • Az ültetvények fenntartása • A környezetvédelem promoveálása szélvédő sávok kialakítása által • Promóció a médiumokban • Monitoring és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az elhatározás a szelek káros hatásáról való védekezés megoldására • Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósítására 													
Időtartam (kezdet – befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	6.000.000			Összeg és finanszírozási források			6.000.000 RSD HÖ							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> • KLV • KKSZ szektor • HÖ 													
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az eszmei megoldás és a tapasztalat ezen a területen. 													

Projektum - 04														
Stratégiai cél	2.3. A SZOCIÁLIS VÉDELEM, KULTÚRA, OKTATÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGY TERÜLETÉN A SZOLGÁLTATÁSOK MINŐSÉGÉNEK NÖVELÉSE													
Program	2.3.3 A szolgáltatások és aktivitások bővítése													
Projektum	2.3.3.11 Házi ápolás													
A projektum leírása	A leggyakoribb problémák, amelyekkel a szociális védelmi szolgáltatás használói találkoznak a következők: szegénység, családon belüli erőszak, egyedüllet és betegség. A házi ápolási szolgálat megszervezésével többszörös segítség és támogatás nyújtható a szociális védelem használóinak és lehetővé válik számukra a méltóságteljes élet és a méltóságteljes öregkor.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Az idős, fogyatékos és beteg személyek életminőségének és életfeltételeinek az előmozdítása Az idős és beteg személyeknek lehetőség nyújtása, hogy saját otthonukban maradjanak (amennyiben nem akarják az elhelyezést az agok házában). Segítség idős, fogyatékkal élő személyeknek a mindennapi aktivitások ellátásában A sérülés általi balesetek számának csökkentése, az idősek mozgásakor, akiknek nehéz a mozgás Támogatás nyújtása a veszélyeztetett idős személyeknek. 													
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> Az idősek segítése otthonaikban Nőtt az idős személyek életminőségének szintje A családtagok nagyobb mértékben tehermentesítve lettek 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> 180 szolgáltatást használó 18 gerontológiai háziasszony 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> A használók állapotának figyelemmel kísérése és a változások észlelése A használó segítése a személyes higiénia fenntartásában és az öltözködésben Segítség az ágynemű és a lakás higiénijának, a mosnivaló, és az edények higiénijának fenntartásában Segítség az élelmiszer és eledel, gyógyszerek beszerzésében, a számlák fizetésében Barátkozás, támogatás, beszélgetés, tájékoztatás, tanácsadás Fűtés és a tüzelő előkészítése A házban a biztonság ellenőrzése Promóció a médiumokban Monitoring és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> Megvan az elhatározás az idős, fogyatékkal élő személyek problémája megoldását illetően, Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósítására. 													
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	7.000.000			Összeg és finanszírozási források			7.000.000 RSD HÖ							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> Szociális Védelmi Központ KKSZ szektor HÖ 													
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> Megvan az eszmei megoldás és a tapasztalat az ilyen jellegű projektum lefolytatására. 													

Projektum – 05														
Stratégiai cél	1.4. A TURIZMUS FEJLESZTÉSE													
Program	1.4.1 A zentai csatának szentelt ünnepség brendelése													
Projektum	1.4.1.1 Zentai csata – Zenta város ünnepe													
A projektum leírása	Minden évben szeptember 11-én nagy háromnapos rendezvény kerül megtartásra nagyszámú kormányon kívüli szervezettel, résztvevővel, látogatóval. Sor kerül a Községi Képviselő-testület díszülésére, a gazdag művelődési-szórakoztató programban sok kormányon kívüli szervezet vesz részt és két ismert együttes.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • E jeles dátum megünneplése a jövőbeli európai béke és biztonság jegyében • A helyi patriotizmus növelése • Az élet művelődési-művészeti szintjének növelése 													
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Megtartásra került a díszülés • Megtartották a koncerteket • Megtartották a többi rendezvényt 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • 3.000 látogató • 10 egyesületi program – hagyományörzők részt vesznek a művelődési programban 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> • A programmenedzser és munkatársainak a kinevezése • Az ünnepség tervének és a pénzügyi tervnek a meghozatala • A promóciós anyag elkészítése és a meghívók küldése • Az ültetvények karbantartása • A színpad és a hangosítás elhelyezése • A higiéniai feltételek biztosítása • Az áram- és vízellátás megszervezése • Kapcsolattartás a médiumokkal • Az ünnepség utáni takarítás • A megvalósítás értékelése és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan az elhatározás az ünnepség megszervezésére. • Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósítására. 													
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	15.000.000			Összeg és finanszírozási források			<ul style="list-style-type: none"> • 11.500.000 RSD HÖ • 3.500.000 RSD adományozók 							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> • Thurzó Lajos MOK • KKSZ szektora • HÖ 													
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> • Megvan a tapasztalat az ünnepség megszervezésében. 													

Projektum - 06													
Stratégiai cél	4.1. A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE												
Program	4.1.1 A projekt-műszaki dokumentáció komplettírozása a hiányzó infrastrukturális projektumokhoz.												
Projektum	4.1.1.5 A Kertek HK-ben a csatornázási fő projektum kidolgozása												
A projektum leírása	A projektum a Kertek Helyi Közösség területén az utcákban a csatornázás fő projektumának kidolgozásából áll.												
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Kidolgozni a fő projektumot 3,7 km csatornázáshoz. 												
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> Elkészült a fő projektum 												
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> Fő projektum 3,7 km csatornához. 												
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> A projektumcsapat tagjainak a kinevezése Végzés meghozatala a projektum (társ)finanszírozásáról. A közbeszerzés lefolytatása A legkedvezőbb ajánlattevő kiválasztása A fő projektum leszállítása Promóció a médiumokban Monitoring és jelentéstétel 												
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> Döntés van a csatornázás tervezésének szükségességéről Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósításához. 												
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020						
	x	x											
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	2.700.000		Összeg és finanszírozási források		<ul style="list-style-type: none"> 2.500.000 RSD HÖ 200.000 RSD adományozók 								
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> Kertek HK HÖ 												
A projektum státusza	<ul style="list-style-type: none"> Megvan a projektumfeladat. 												

Projektum - 07														
Stratégiai cél	4.1. A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE													
Program	4.1.1 A projekt-műszaki dokumentáció komplettírozása Zenta községben az utak aszfaltozásához													
Projektum	4.1.1.6 Zenta községben az utak aszfaltozása fő projektumának kidolgozása													
A projektum leírása	A projektum Zenta község területén az utcák aszfaltozása fő projektumának kidolgozásából tevődik össze.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Zenta községben az utcák aszfaltozása fő projektumának kidolgozása. 													
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> Kidolgozásra került a fő projektum 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> Fő projektum 22 km aszfalozatlan utcára 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> A projektumcsapat tagjainak a kinevezése Végzés meghozatala a projektum (társ)finanszírozásáról A közbeszerzés lefolytatása A legkedvezőbb ajánlattevő kiválasztása A fő projektum leszállítása Promóció a médiumokban Monitoring és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> Döntés van az utak aszfaltozása tervezésének szükségességéről Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósításához. 													
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	26.000.000			Összeg és finanszírozási források			<ul style="list-style-type: none"> 21.000.000 RSD adományozók 5.000.000 RSD HÖ 							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> A községben levő HK-ek HÖ 													
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> Megvan a projektumfeladat. 													

Projektum – 08																
Stratégiai cél	4.1. A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE															
Program	4.1.2 Megoldott átutazói közúti forgalom															
Projektum	4.1.2.2 A mezőgazdasági földterületek felé vezető helyi út betonozása															
A projektum leírása	A projektum Zenta község területén a mezőgazdasági földterületek felé vezető helyi utak betonozásából áll.															
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Hogy minél több mezőgazdasági gép használja ezt az utat Zenta községben a közúti forgalom tehermentesítése céljából 															
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> Kiépültek a mezőgazdasági parcellák felé az utak 															
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> 17 km betonozott út 															
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> A projektumcsapat tagjainak a kinevezése A közbeszerzés lefolytatása A legjobb ajánlattevő kiválasztása Az éves terv szerinti útszakasz kiépítése Promóció a médiumokban Monitoring és jelentéstétel 															
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> Döntés van a mezőgazdasági céleszközök felhasználásáról. Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósításához. 															
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014		2015			2016			2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	26.000.000			Összeg és finanszírozási forrás			<ul style="list-style-type: none"> 26.000.000 RSD HÖ 									
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> A községben levő HK-ek HÖ 															
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> Nincs fő projektum 															

Projektum – 09														
Stratégiai cél	4.1. A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE													
Program	4.1.2 Megoldott átutazói közúti forgalom													
Projektum	4.1.2.3 A mezőgazdaság földterületek felé vezető helyi út rendezése													
A projektum leírása	A projektum a helyi utak zúzott kővel való rendezéséből áll, amelyek Zenta község területén a mezőgazdasági földterületek felé vezetnek.													
Célok	<ul style="list-style-type: none"> Hogy minél több mezőgazdasági gép használja ezt az utat Zenta községben a közúti forgalom tehermentesítése céljából 													
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> Kiépültek az utak a mezőgazdasági parcellák felé. 													
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> A IV. kategóriájú utak rendezése 120 km-en. 													
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> A projektumcsapat tagjainak a kinevezése A közbeszerzés lefolytatása A legjobb ajánlattevő kiválasztása Az éves terv szerinti útszakasz kiépítése Promóció a médiumokban Monitoring és jelentéstétel 													
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> Döntés van a mezőgazdasági céleszközök felhasználásáról. Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósításához 													
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	84.000.000			Összeg és finanszírozási források			<ul style="list-style-type: none"> 84.000.000 RSD HÖ 							
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> A községben levő HK-ek HÖ 													
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> Nincs fő projektum 													

Projektum – 10													
Stratégiai cél	4.1. A HIÁNYZÓ INFRASTRUKTÚRA KIÉPÍTÉSE												
Програм	4.1.4 A hiányzó vízvezeték- és csatornahálózat kiépítése												
Проект	4.1.4.2 A csatorna kiépítése a Kertek Helyi Közösségben												
A projekt leírása	A projekt a csatornahálózat kiépítéséből áll a Kertek Helyi Közösség területén, mert a város ezen részében hiányzik 6 km csatornahálózat.												
Célok	<ul style="list-style-type: none"> • környezetvédelem • a lakosság egészségügyi biztonságának szintje nőtt. 												
Várt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • 6 km-en kiépült a csatorna 												
Indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> • 6 km kiépített csatorna 												
Projektum-aktivitások	<ul style="list-style-type: none"> • A projektumcsapat tagjainak a kinevezése • A közbeszerzés lefolytatása • A legjobb ajánlattevő kiválasztása • Az éves terv szerinti csatorna kiépítése • Promóció a médiumokban • Monitoring és jelentéstétel 												
Kiinduló feltételezések	<ul style="list-style-type: none"> • Van döntés a csatornáról • Biztosítottak az eszközök a projektumaktivitások megvalósításához. 												
Időtartam (kezdet - befejezés)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020						
	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Költségbecslés / A projektum értéke (RSD)	25.000.000		Összeg és finanszírozási források		<ul style="list-style-type: none"> • 20.000.000 RSD adományozók • 5.000.000 RSD HÖ 								
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> • Kertek HK • HÖ 												
A projektum státusa	<ul style="list-style-type: none"> • Van fő projektum, de nem a teljes lokációra. 												

4. sz. függelék: A helyi közösség profilja

Község: Z E N T A					
Zenta község Bácska északkeleti részén, Vajdaság északi részén helyezkedik el és az Észak-bánáti Körzethez tartozik, annak ellenére, hogy Bácskában van. Csóka községgel határos, ahol a természetes határ a Tisza folyó. Nyugaton a Csík patak képez határt Topolyával, északon pedig Magyarakanizsa és Szabadka felé, délen pedig Ada felé a határok mesterségesen lettek meghúzva.					
A község címe: Fő tér 1., 24400 Zenta					
Telefon: 024/813-574					
Elektronikus posta: info@zenta-senta.co.rs					
Honlap: www.zenta-senta.co.rs					
Népesség (2011. évi népszámlálás.):	A lakosok száma		Nemzetiségi összetétel		Lakott települések
	23.898		Magyarok: 79,09%; Szerbek: 10,86%; Romák: 2,55%; Egyéb: 7,5%		5 település: Zenta, Bogaras, Felsőhegy, Kevi és Tornynos
A községi költségvetés (RSD-ben):	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
	482.534.000,00	459.440.000,00	478.043.684,00	594.250.428,00	737.192.424,00
A község nagysága:	Területe			Mezőgazdasági terület	
	293,4 km ²			26.589 hektár	
Stratégiai dokumentumok:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zenta község fejlesztési terve 2007-2013 2. Zenta község sportfejlesztési stratégiája 2012-2016 3. Zenta községben a 2009-től a 2014-ig terjedő szociális védelem fejlesztésének stratégiai terve 4. Zenta községben a helyi hulladékigazgatási terv 2010-től 2020-ig 5. Zenta község ifjúsági stratégiája 2010-től 2014-ig 6. Helyi gyermekjóléti akcióterv (2007-ből) 7. Zenta község területrendezési terve (2008-ból) 				
Infrastruktúra:	<p>A magisztrális utak 9 km, a regionális utak 32 km, a helyi utak pedig 25 km hosszúak. Az utak minden kategóriájának korszerű útteste van. Zenta községnek relatív kedvező a fekvése a fontosabb kommunikációkat illetően. A községen áthalad a meridián irányú Újvidék – Zenta – Szeged regionális út (száma 146 és 160) és a regionális út, amely nyugatról Zentát Topolyával köti össze, kelet felé folytatódik Csóka és Nagykikinda felé (140-es számú). Ezen az útirányon Zenta 38 km-en kapcsolódik az E-75-ös nemzetközi úttal. Ez az út több különböző szintű városközpontot és egyéb észak-bánáti, közép és észak-bácskai és Duna menti települést köt össze. Zenta község területén vasúti sínek vannak: 1. regionális vasúti sín Szabadka-Zenta-Csóka, 2. helyi vasúti sín Zenta-Ada-Óbecse (nincs működésben, így csak időnként használatos) és 3. helyi vasúti sín Zenta-Magyarakanizsa (a vasút hosszabb ideje nincs használatban). A Tisza folyó 966 km teljes hosszúságú. Folyamával áthalad Ukrajnán, Szlovákián, Magyarországon és Szerbián és a Dunába ömlik az 1.214. km-nél. Zentán van kikötő a Tisza folyón 1.000.000 tonna kapacitással. A háztartások villanyárammal való lefedettsége tekintetében a községben, mint ahogyan a régió többi részén, az relatív magas és 100%-os szinten mozog. Zenta község területén szabad becslések szerint kb. 8.500-9.000 telefonrákapsolás van.</p>				
Jelentős projektumok:	A Szerb Köztársaság által finanszírozott (2008-tól napjainkig)				
	A projektumok száma		Teljes érték (RSD)		Időszak
	19		46.607.722,55		2008-2013
	A Vajdaság AT által finanszírozott (2008-tól napjainkig)				
	A projektumok száma		Teljes érték (RSD)		Időszak
	64		1.004.704.513,58		2008-2013
	Az EU alapokból finanszírozott (2008-tól napjainkig)				
A projektumok száma		Teljes érték (RSD)		Időszak	
10		21.787.598,14		2008-2013	
Testvérvárosok:	<p>Hódmezővásárhely/Magyarország (1968.); Kranj/Szlovénia (1980.); Gödöllő/Magyarország (1994.); Székelykeresztúr/Románia (1995.); Munkács/Ukrajna (1998.); Medijana VK (Niš)/Szerbia (2006.); I. kerület Budapest/Magyarország (2006.); Dabas/Magyarország (2007.); Dunaszerdahely/Szlovákia (2007.); Törökszentmiklós/Magyarország (2007.); Tiszafüred/Magyarország (2010.); Dunaszentgyörgy/Magyarország (1999. – testvérfalu Tornynos); Csorvás/Magyarország (2000. – testvérfalu Felsőhegy); Kaszaper/Magyarország (2005. – testvérfalu Felsőhegy)</p>				

**A jelen stratégia kidolgozását a Vajdaság Autonóm Tartomány
Kormánya támogotta pénzügyileg**